

A Digital edition of the transliteration of
**the *Abhisamācārika-Dharma* of
the Mahāsāṃghika-Lokottaravādins**

Edited for Search

I

by

Abhisamācārika-Dharma Study Group

THE INSTITUTE FOR COMPREHENSIVE STUDIES OF BUDDHISM
TAISHO UNIVERSITY
March 2000

Explanatory Remarks

The present text is edited to facilitate word-searches. The text is the transliteration of the manuscript of the *Abhisamācārika-Dharma* of the Mahāsāṃghikā-Lokottaravādins. (On the manuscript, see “AsDh_I.pdf”) Preferred readings are occasionally given for conspicuous scribal errors.

The symbols and editorial features are as follows:

- (1) The first characters of the pages are indicated by **Magenta** letters. Page numbers of the editions are written in the left margin. J. refers to the Jinananda edition.
- (2) The first characters of the leaves of the manuscript are indicated by **Red** letters. The leaf and line number of the manuscript are also written in the left margin.
- (3) Letters in blue and underlined (*e.g.* sa) are to be omitted.
- (4) Letters in blue (*e.g.* te) are obscure in the manuscript.
- (5) Underlined letters are to be corrected.
- (6) Compounds in which *hiatus* appears are hyphened.
- (7) Symbols which seem to indicate *virama* are substituted by comma (“ , ”).
- (8) Symbols which seem to be *Siddham*, etc., are substituted by “ * ”.
- (9) An Illegible character (*akṣara*) is indicated by one “ + ”.
- (10) “ ~ ” indicates that the paragraph continues on the following page.

Key Map

'	ā A	ī I	ū U	ṛ R	ṝ Q	l̄ L
ṁ M	ḥ H	ṅ G	ñ J	ṭ T	ɖ D	ɳ N
ś S	ṣ X					

Transliteration of the *Abhisamācārika-Dharma*

I.1 Ms.1b1 ; J.1.1 ; Ch.499a22

p.43

॒ न नामो बुद्धाया // अभिसमाचारिकानामं अदीह /

bhagavān śrāvastyām viharati śāstā devānāñ ca manusyāñāñ ca vistareṇa
nidānam kṛtvā samghasya dāni poṣadho āyuṣmām nandano samghasthaviro
upanandano dvitīyasthaviro dāyakadānapatī pr̄cchanti / ārya kiṁ samagro
bhikṣusamgho āhamṣu no dīrghāyū / ko dāni nāgacchatī / bhikṣū āhamṣu

1b2 samghasthaviro nāgacchatī / te dāni ojjhāyanti / paśyatha bhaṇe vayan
tāva karmmāntān cchoraya āgacchāma / samagrasya samghasya pādāna
vandiṣyāma / deyadharmmañ ca pratiṣṭhāpayiṣyāma / samghasthaviro
nāgacchatī / so dāni paścād āgatvā samkṣiptena catvāri pārājikān dharmmān
uddeśiyāṇa no ca dakṣiṇām ādiśati / na parikathām karoti / utthiya gato /

1b3 J.2 navakā bhikṣū pr̄cchanti / āyuṣmān nāgato samghasthaviro bhikṣū āhamṣu
/ āgato ca gato ca / te pi navakā bhikṣū āhamṣu / naiva samghasthavirasya
āgatiḥ prajñāyate na gatiḥ / etam prakaraṇām bhikṣū bhagavato ārocayemṣu
/ bhagavān āha / śabdāpayatha nandanām so dāni śabdāpito / bhagavān
āha / satyam nandana evam nāma samghasya poṣadho ti / tad eva sarvvam
bhagavān vistareṇa pratyārocayati navakā bhikṣū ojjhāyanti / naiva
1b4 samghasthavirasyāgatir nna gatiḥ / prajñāyate ti / āha / āma bhagavan /

p.43   bhagavān āha / tena hi evam samghasthavireṇa poṣadhe
pratipadyitavyam / kin ti dāni samghasthavireṇa poṣadhe pratipadyitavyam
/ yad aho samghasya poṣadho bhavati / tad aho samghasthavireṇa jānitavyam
/ kim adya samghasya poṣadho cāturddaśiko pāñcadaśiko sandhipoṣadho
1b5   bhaviṣyatīti kiṁ pūrvvam bhaktam / kiṁ paścādbhaktam, / kettika pauruṣāhi
cchāyāhi kahim bhaviṣyati / prahāṇaśālāyām vā upasthānaśālāyām vā /
agniśālāyām vā / maṇḍalamāde vā / yasmin pradeśe yam divasam samghasya
poṣadho bhavati / samghasthavireṇa pañcasūtrāṇi vistareṇa svādhyāyitavyāni
p.44   / yāvantamasato catvāri pārājikā gāthāś ca siṣṭakam abhīksṇaśrutikāyā
1b6   yadi dāni nagato samgho bhavati samghasthavireṇa yahim bhaviṣyati tahiṁ
ārocayitavyam, / āyuṣman adya samghasya poṣadho cāturddaśiko vā
pāñcadaśiko vā sandhipoṣadho vā / amukahim bhaviṣyati / prahāṇaśālāyām
vā / upasthānaśālāyām vā / maṇḍalamāde vā purebhaktam vā paścādbhaktam
vā / atikramantu āyuṣmanto nāpi dāni ārocitam mayā ti / yatrolaggikāya
āsitavyam /

p.44
J.3   **a**tha khalu pratikṛtyeva poṣadhasthānam gantavyam siñcāpayitavyo
1b7 sanmārjayitavyo gomayakārṣī dātavyā / āsanaprajñapti karttavyā / vibhavo
          bhavati śalākā gandhodakena dhovitavyāyo puṣpehi okiritavyāyo
          samghasthavireṇa jānitavyam ko śalākām cārayiṣyati / ko praticchiṣyati /
          ko prātimokṣasūtram uddiṣiyati / ko dakṣinām ādiṣiyati / ko parikathām
2a1 kariṣyati / yo pratibalo bhavati / so adhyeṣitavyo ayaṁ sānam śalākām
          cāreṣi / tvam śalākām praticchesi / tvam prātimokṣasūtram uddiṣeṣi tvam
          bhāṣesi tvam parikathām karesi / tvam dakṣinām ādiṣesi / tena
          yathādhyeṣṭena śalākā cārayitavyā / dvitīyena praticchitavyā / nāpi kṣamati
2a2 śalākām cārayantena anirmmādiya hastām śalākām cārayitum / nāpi kṣamati
          / oguṇṭhikāyakṛtena upānahārūḍhena vā śalākām cārayantam / atha khalu
          hastām nirmmādiya oguṇṭhikām apaniya upānahām omuñciya ekāṁsakṛtena
          śalākā cārayitavyā / śalākām pi dāni gr̥hṇantena na cāpi kṣamati /
          oguṇṭhikākṛtena vā upānahārūḍhena vā śalākām gr̥hṇitum, / atha khalu
          ekāṁsakṛtena hastān nirmmādiya oguṇṭhikām apaniya upānahām omuñciya
2a3 śalākām gr̥hṇitavyā / yaṁ kālam śalākā cāritā bhavanti bhikṣū gaṇitā
          bhavanti / sāmagrī ārocitā bhavati / dāyakadānapati pariprcchitavyā / kim
J.4 vasiṣyatha atha gamiṣyatha / **yadi** tāvāhamṣu gacchāma tato deyadharmmam
          pratiṣṭhāpayitavyam / deyadharmmam anumodāpayitavyam / dhārmmyā
          kathayā samdarśayitavyāḥ / samādāpayitavyāḥ / samuttejayitavyāḥ /
2a4 sampraharśayitavyāḥ / **udyojayitavyāḥ** // atha dāni āhamṣu vasiṣyāma **nti**
          vaktavyam / gacchatha tāva bāhyato āmuhūrttam, āgametha bhikṣusamgho
p.45 tāva poṣadhām kariṣyati / yaṁ kālam dāyakadānapati nirddhāvitā bhavanti
          / tato sūtroddeśakena jānitavyam, /

p.45 yadi tāva nātyāśītam bhavati / nātyātiuṣṇam na dūradūre vihārakā
 2a5 bhavanti bhikṣū vā na jarādurbbalā na vyādhidurbbalā vā bhavanti / na vā
 simhabhayam vā vyāghrabhayam vā caurabhayam vā bhikṣū vā sukhopaviṣṭā
 bhavanti / yadi tāva vistareṇa prātimokṣasūtram śrotukāmā bhavanti
 vistareṇa prātimokṣasūtram uddisitavyam / atha dāni atisitam vā uṣṇam
 vā bhavati / bhikṣū vā jarādurbbalā vā vyādhidurbbalā vā bhavanti /
 2a6 simhabhayam vā vyāghrabhayam vā caurabhayam vā bhikṣū **ca** na vistareṇa
 prātimokṣasūtram śrotukāmā bhavanti / saṃkṣiptena catvāri pārājikām
 dharmmām uddisiyānam śiṣṭakam abhikṣṇaśrutikāye gāthāye ca tato
 yathāsukham karttavyam /

J.5
 2a7 atha dāni sarvvarātrikā bhavati / tato adhyesitavyam / tvam bhāṣayesīti
 // yathādhyeṣṭehi bhāṣamāṇam sarvvarātrīm dharmmavṛṣṭiye vītināmiyānam
 dāyakadānapati **dharma**yā kathayā samdarśayitavyā samādā**pay**itavyā
 samuttejayitavyā sampraharśayitavyā udyojayitavyā yathāsukham
 karttavyam / abhipramodantu āyuṣmanto / evam samghasthavireṇa poṣadhe
 pratipadyitavyam / na pratipadyati / abhisamācārikā dharmmām atikramati
 //॥//

I.2 Ms.2a7 ; J. 5.5 ; Ch.499c2

p.45   bhagavān śrāvastyām viharati / śastā devānāñ ca manusyāñāñ ca
 vistareṇa nidānam kṛtvā samghasya dāni poṣadho āyuṣmām nandano
 2b1 samghasthaviro upanandano dvitīyasthaviro samghasthaviro āgato bhikṣu
 āgatā dvitīyasthaviro nāgacchati / dāyakadānapati dāni deyadharmañi
 ādāya pratipālenti / samayaṁ ca bhikṣusamgham vandiṣyāmaḥ /
 deyadharmañi ca pratiṣṭhāpayiṣyāmo ti // te dāni pṛcchanti / ārya samagro
 bhikṣusamgho ahamṣu nohetam dīrghāyu ko khalu nāgacchati / ahamṣu
 2b2 dvitīyasthaviro nāgacchati / te dāni ojhāyanti vayam ye tāva karmmāntā
 cchoriya āgatāgacchāma samagrasya samghasya pādām vandiṣyāmaḥ /
 p.46 deyadharmañi ca pratiṣṭhāpayiṣyāmaḥ / dvitīyasthaviro pi nāgacchati / te
 dāni muhūrttamātram pratipāliya āsitvā deyadharmañi pratiṣṭhāpayitvā
 gatāḥ / so dāni ativikāle āgato samghasthaviro ojhāyati / asmākam bhagavān
 2b3 danḍakarmman dadāti dvitīyasthavirasya montikā / etam prakaraṇam bhikṣu
 bhagavato ārocayanti / bhagavān āha // śabdāpayatha upanandanaṁ so
 J.6 dāni śabdāpito / bhagavān āha // satyam upanandana evam dāni samghasya
 poṣadho ti / tad eva sarvvam bhagavām vistareṇa pratyārocayati / yāva
 samghasthaviro pi ojhāyati / asmākam bhagavām danḍakarmman deti /
 2b4 dvitīyasthavirasya montikā āha / āma bhagavan

p.46   bhagavān āha / tena hi evam dvitīyasthavireṇa poṣadhe pratipadyitavyam
           / kin ti dāni dvitīyasthavireṇa poṣadhe pratipadyitavyam / yad aho dāni
           saṃghasya poṣadho bhavati / saṃghasthaviro na pratibalo bhavati /
           dvitīyasthavireṇa jānitavyam / kiṃ adya saṃghasya poṣadho caturddaśiko
 2b5   vā pāñcadaśiko vā sandhipoṣadho vā kiṃ rātri~~poṣadho~~ bhaviṣyati divāpoṣadho
           purebhakti bhaviṣyati / paścādbhaktam / kahim bhaviṣyati / upasthānaśālāyām
           vā prahāṇaśālāyām vā maṇḍalamāde vā / ucchedanake vā niṣadyāya vā tti
           yahim bhavati / tahim ārocayitavyam / āyuṣman adya saṃghasya poṣadho
           caturddaśiko vā pāñcadaśiko vā /

p.46
2b6   atha dāni samghasthaviro na pratibalo bhavati / dvitīyasthavireṇa
prakṛtyeva poṣadhasthānam siñcāpayitavyam / sanmārjayitavyam /
gomayakārṣī dātavyā āsanaprajñaptih karttavyā vibhavo bhavati śalākā
gandhodakena dhovayitavyā/yo puṣpehi okiritavyāyo samghasthaviro na
pratibalo bhavati / dvitīyasthavireṇa jānitavyam ko śalākām cārayiṣyati /
2b7   ko śalākām praticchiṣyati / ko prātimokṣasūtram uddiṣiṣyati / ko bhāsiṣyati
/ ko dakṣiṇām ādiṣiṣyati / ko parikathām kariṣyati / yo pratibalo bhaviṣyati
/ so adhyeṣitavyo / tvam śalākām cārayiṣyasi / tvam praticcheṣyasi yāva
J.7   tvam parikathām kārayasīti / tato śalākām cārantena na **kṣamati**
oguṇṭhikākṛtena vā upānahārūḍhena vā hastehi vā anirmmāditehi śalākām
cārayitum / atha khalu hastān nirmmādiyānam upānahām omuñciya
3a1   **ekāṁsakṛtena** śalākā cārayitavyā śalākām pi praticchantena na kṣamati
oguṇṭhikākṛtena vā upānahārūḍhena vā **hastehi** vā anirmmāditehi śalākām
praticchitum / atha khalu hastān nirmmādiyāṇa upānahām omuñciyāṇa
ekāṁsakṛtena śalākā praticchitavyā / yadā śalākā cāritā bhavanti bhiksū
3a2   gaṇitā bhavanti sāmagrī ārocitā bhavati / tato dāyakadānapati pṛcchitavyāḥ
kim vasiṣyatha uta gamiṣyatha yadi tāva jalpanti / gacchāma tato
deyadharmmam pratiṣṭhāpayitavyā deyadharmmo anumodāpayitavyo
parikathā karttavyā dhārmyā kathayā samdarśiya samādāpiya samuttejiya
sampraharṣayitvā udyojayitavyā / atha dāni jalpanti vasiṣyāma **nti** vaktavyam
/ muhūrttan tāva bāhyato āgametha samgho tāva poṣadhām kariṣyati /
3a3   yadā kāle dāyakadānapati **nirddhāvitā** bhavanti tato sūtroddeśakena
jānitavyam /

p.47 yadi tāva atisītam vā ati-uṣṇam vā bhavati / bhikṣū vā jarādurbalā vā vyādhidurbalā vā bhavanti dūradūre vā pariveṇā bhavanti siṁhabhayam vā vyāghrabhayam vā corabhayam vā bhavati / bhikṣū vā na vistareṇa
 J.8 śrotukāmā bhavanti / samkṣiptena **catvāri** pārājikā uddisitavyam / śiṣṭakam
 3a4 abhikṣṇaśrutikāye **gāthā**yo ca / tato yathāsukham karttavyam / atha dāni nātyātiśītaṁ na cātyāti-uṣṇam na dūradūre pariveṇā bhavanti / bhikṣū ca sukhopaviṣṭā bhavanti vistareṇa śrotukāmā tato vistareṇa prātimokṣasūtram ussārayitavyam / tato yathāsukhaṁ karttavyam /
 atha dāni sarvvarātrikā bhavati / samghasthaviro na pratibalo bhavati
 3a5 dvitīyasthavireṇa adhyeṣitavyam / tvayā **bhāṣitavyam** tvayā **bhāṣitavyam** yathādhyeṣṭehi bhāṣanāya sarvvarātrīm dharmmavṛṣṭiye vītināmiya / na dāyakadānapati dhārmmya kathayā sandarśiya samādāpiya samuttejiya sampraharṣayitvā udyojayitavyā / tato yathāsukham karttavyam / abhipramodayamtu āyuṣmanto **abhipramodayamtu āyuṣmanto** apramādena
 3a6 sampādayitavyam / evam dvitīyasthavireṇa posadhe pratipadyitavyam / na pratipadyeti abhisamācārikāṁ dharmmān atikramati // ४//

I.3 Ms.3a6 ; J. 8.14 ; Ch.499c14

p.47 bhagavān śrāvastyāṁ viharati / śāstā devānāñ ca manusyāñāñ ca
 vistareṇa nidānam kṛtvā samghasya dāni poṣadho āyuṣmān nandano
 samghasthaviro upanandano dvitīyasthaviro āgato bhikṣū osarantikāye na
 āgacchanti dāyakadānapati pṛcchanti ārya samagro bhikṣusamgho bhikṣū^{3a7}
 āham,^{su} / nohīdaṁ dīrghāyu ko khu nāgacchati / bhikṣū āhaṁsu / ete hi
 bhikṣū osarantikāye na āgacchanti / te dāni ojjhāyanti / vayam yeca
 karmmāntāṁ cchoriya cchoriya āgatā āgacchāma / samagrasya pādāṁ
 vandiṣyāma / deyadharmmañ ca pratiṣṭhāpayiṣyāmah / ime pi āryamiśrā
 osaratikāye nāgacchanti / samghasthaviro ca dvitīyasthaviro ca odhyāyanti
 3b1 / asmākam bhagavām daṇḍakarmman deti / eṣām, montiko bhikṣū etām
 prakaranām ārocayanti bhagavān āha / śabdāpayatha bhikṣūna te dāni
 śabdāpitāḥ / bhagavān āha / satyam bhikṣavo evam dāni samghasya poṣadho
 ti / tad eva sarvvam bhagavān vistareṇa pratyārocayati / yāva
 samghasthaviro ca dvitīyasthaviro ca odhyāyanti / asmākam bhagavān
 daṇḍakarmman deti / imēṣām montikā āhaṁsuḥ / āma bhagavan
 J.9

p.48   bhagavān āha / tena hi sarvvehi evam poṣadhe pratipadyitavyam / kin
 3b2   ti dāni / evam sarvvehi poṣadhe pratipadyitavyam / sarvvehi jānitavyam /
           kim khalv adya pakṣasya pratipadā dvitīyā yāvat pañcadaśī yadi dāni koci
           pṛcchati / bhante katamādyā na dāni vaktavyam / katamā puna hi yo
           bhūṣīti / avaśyam vāṁsavidalikāhi vā nalavidalikāhi vā likhitvā sūtreṇa
           ābraṇitvā dvārakoṣṭhake vā prāsāde vā kalpiyakuṭikāyām vā bandhitavyam
 3b3   kīlakāni khanetvā dvāre sthāvyam / yo dāni bhavati māsacāriko vā
 J.10   pakṣacāriko tena ekam ekam saṁsārayitavyam devasikam yathājñāpetā
           katim adya sarvvehi jānitavyam / eso dāni samghasya poṣadho bhavati /
           samghasthaviro na pratibalo bhavati / dvitīyasthaviro na pratibalo bhavati
 3b4   / yo tatra pratibalo bhavati tena jānitavyam / kim adya samghasya poṣadho
 p.49   cāturddaśiko vā pāñcadaśiko vā sandhipoṣadho vā divārātrau vā poṣadhe
           purobhaktam vā paścādbhaktam vā kati pauruṣāhi cchāyāhi kahim bhaviṣyati
           / prahāṇaśālāyām vā upasthānaśālāyām vā maṇḍalamāde vā occhedake
           camkrame vā niṣadyāya nti yahim bhavati tahim ārocayitavyam /
 3b5   abhikramantu āyuṣmanto ti nāyam ārocitam mayā ti pātrollaggikāye āsitum /

p.49   atha khalu yadi tāva samghasthaviro na prati bhavati / dvitīyasthaviro
 na pratibalo bhavati / yo tatra pratibalo bhavati / tena prakṛtyeva
 poṣadhasthānam gantavyam poṣadhasthānam siñcitavyam / sanmārjitavyam
 / gomayakārṣī dātavyā āsanaprajñaptih karttavyā / vibhavo bhavati śalākā
 3b6 gandhadakena dhovitavyā / puṣpehi okiritavyā / samghasthaviro na pratibalo
 bhavati / dvitīyasthaviro na pratibalo bhavati / yo tatra pratibalo bhavati
 / tena jānitavyam / ko śalākām cārayisyati / ko śalākām praticchiṣyati / ko
 prātimokṣasūtram uddiṣiyati / ko dakṣinām ādiṣiyati / ko parikathām
 kariṣyati / yadi tāvat pratibalo bhavati ātmanā sarvvam karttavyam / atha
 3b7 dāni na pratibalo bhavati / yo tatra pratibalo bhavati / so adhyeṣitavyo
 J.11 tvam śalākām cārayesi tvam śalākām praticchesi tvam prātimokṣam uddiṣesi
 tvam bhāṣesi tvam dakṣinām ādiṣeṣi tvam parikathām kārayesi / śalākām
 pi ca cārayantena na kṣamati / anirmmāditakehi hastehi upānahārūḍhena
 oguṇṭhitena vā śalākām cārayitum /

p.49   atha khalu hastāṁ nirmmādiya upānahāṁ omuñciya ekāṁśakṛtena śalākā
 4a1 cārayitavyā **śalākāṁ** pi dāni praticchantena na kṣamati / anirmmāditakehi
 hastehi upānahārūḍhena vā oguṇṭhikākṛtena vā śalākāṁ praticchitum //
 atha khalu hastāṁ nirmmādiyāṇa upānahāṁ muñciya ekāṁśakṛtena śalākā
 praticchitavyā / yam kālam śalākā cāritā bhavanti / bhikṣū gaṇitā bhavanti
 / sāmagrī ārocitā bhavati / dāyakadānapati pṛcchitavyāḥ **h** / kim vaśiyatha
 4a2 atha **gacchatha** / yadi tāva jalpanti / gacchāma nti deyadharmma
 pratiṣṭhāpayitavyo / deyadharmmam anumodāpayitavyo / dhārmyā kathayā
 samdaršiya samādāpiya samuttejiya sampraharsayitvā udyojayitavyā /
 p.50 **a**thedāniṁ jalpanti vasiyāma nti / vaktavyam / bāhyato tāva yūyam
 muhūrttam āgametha samgho tāva poṣadham kariṣyati / yam kālam
 4a3 dāyakadānapati nirddhāvitā bhavanti / tato sūtroddeśakena jānitavyam /
 yadi tāva nātiśitam bhavati nātyuṣṇam vā corabhayam vā na bhavati
 J.12 simhabhayam vā vyāghrabhayam vā na **bhavati** / na dūradūre vā parivenā
 bhavanti bhikṣū vā na jarādurbbalā vā vyādhidurbbalā bhavanti /
 sukhopaviṣṭā bhavanti vistareṇa śrotukāmā bhavanti / tato vistareṇa
 prātimokṣasūtram uddiśitavyam / atha dāni sarvvarātrikā bhavati / bhāṣaṇakā
 4a4 **adhyeṣitavyāḥ** / tvayā bhāṣitavyam tvayā bhāṣitavyan ti // yathādhyeṣtehi
 / bhāṣiyāṇam sarvvarātri dharmmavṛṣṭiyer **r** vvītināmiyāna dāyakadānapati
 dharmyā kathayā samdarśayitavyā yāva udyojayitavyā / tato yathāsukhaṁ
 karttavyam / abhipramodatu āyuṣmanto apramādena sampādayitavyam /
 evam sarvvehi poṣadhe pratipadyitavyam na pratipadyanti vinayātikramam
 4a5 **āsādayanti** // **ঃ**//

I.4 Ms.4a5 ; J.12.11 ; Ch.499c28

p.50 bhagavān śrāvastyām viharati śāstā devānāñ ca manusyāñāñ ca vistareṇa
nidānam kṛtvā samghasya dāni bāhirakam bhaktam āyuṣmān nandano
samghasthaviro dvitīyasthaviro upanandano āgato bhikṣū āgatāḥ /
samghasthaviro nāgacchāti / odano śitalo bhavati / sūpo śitalo bhavati /
4a6 ghṛtam thiyati māṁsaṁ thiyati vyañjanāni śitalibhavantī / dāyakadānapati
prcchanti / ārya kiṁ samagro bhikṣusamgho āhamṣu nohedam dīrghāyū ko
khu nāgacchati / āhamṣu samghasthaviro nāgacchati / te dāni ojjhāyanti /
vayam yeca tāva karmmāntām cchoriya āgatāgacchāgacchāma samagram
J.13 bhikṣusamgham pariviśiyāmaḥ / samghasthaviro pi nāgacchati / so dāni
paścad āgacchiyāṇa bhumjyāṇa samkṣiptena dakṣinām ādiśya na parikathām
4a7 p.51 karoti / nāpi dāyakadānapatim dharmyā kathayā samdarśayati samādāpayati
/ samuttejayati / sampraharṣayati / utthihi gato navakā bhikṣū prcchanti /
āgato samghasthaviro āhamṣu āgato ca gato ca te dāni odhyāyati naiva
samghasthavirasya āgatir ggatiḥ prajñāyati / etam prakaraṇam bhikṣū
4b1 bhagavato ārocayemṣu / bhagavān aha / śabdāpayatha nandānam / so dāni
śabdāvito bhagavān aha / satyam nandana evan nāma samghasya bāhirakam
bhaktam samghasthaviro upanandano dvitīyasthaviro ti tad eva sarvvam
bhagavān vistareṇa pratyārocayati / yāva navakā bhikṣū odhyāyanti / yāva
samghasthavirasyāgatir nna gati prajñāyate / aha / āma bhagavan

p.51   bhagavān āha / tena hi samghasthavireṇa evam bhaktāgre
 4b2 pratipadyitavyam / kin ti dāni samghasthavireṇa evam bhaktāgre
 pratipadyitavyam / samghasthavireṇa jānitavyam / kasyādyā bhaktam
 ubhayato sāmghikam sarvam sāmghikam parivenikam / pātiyabhaktam
 grāme vihāre eṣo dāni koci samgham bhaktena śvetanāya nimantreti / na
 dāni samghasthavireṇa gatāgatasya adhivāsayitavyam / atha khalu
 samghasthavireṇa jānitavyam ko yam nimantreti / āgantuko gamiko gṛhastho
 4b3 pravrajito strī puruṣo dārako dārikā pṛcchitavyam / kin nāmako si kiṅ
 J.14 gotrako si / kiṁ karmmikā te mātāpitarau katamaṁ deśam gṛham katamāyām
 rathyāyām kuto mukham gṛhasya vā sākāram soddeśam pṛcchiyāṇam tato
 dhivāsayitavyam / nāpi dāni adhivāsita mayeti / yatrollagnāye āsitavyam /

p.51   atha khalu prakṛtyeva māsacāriko pakṣacāriko vā preṣayitavyo gaccha
 4b4 jānāhi kim sajjiyatī / anekāya tahi jātakam bhaveyam mṛtakam vā bhaveya
 sandhi vā cchinno agnidāho vā rājakulāto vā upadravo ḍhossā vā viṭā vā
 vātaputro vā viheṭhanābhīprāyā nimantrayemṣu tena gacchiya pṛcchitavyam
 / koci imaṇhi itthannāmo nāma upāsako yadi tāva āhamṣu nāsti asmākam
 4b5 koci evam nāma upāsako vaktavyam bhikṣusamgho tena nimanrito kim
 sidhyati vā pacyati vā / yadi tāva āhamṣu kasya bhaktam kasya sidhyati
 p.52 kasya pacyatī jānitavyam / vipralabdho bhikṣusamgho ti āgacchiya yadi
 tāva anugraho bhavati anugraho sādhayitavyo / anugraho na bhavati bhaktāni
 bhavanti / bhaktāni uddisitavyāni / bhaktāni na bhavanti raṇaranā gaṇḍi
 4b6 āhaṇiya vaktavyam / āyuṣman vipralabdho bhikṣusamgho svakasvakām
 vṛttim paryeṣatha / sarvvehi paṭipāṭikāya piṇḍāya praviśitavyam / atha
 dāni te jalpanti / bhante etam sidhyati praviśati bhikṣusamgho ti tato
 raṇaranāya gaṇḍī āhaṇiya yadi tāva hemanto bhavati anukālam
 J.15 praviśitavyam / mā kālo tikrayiṣyatīti / atha dāni grīsmo kālo bhavati
 śītalakasamgena anukālyam praviśitavyam //

p.52
4b7   atha **dāni** varṣārātro kālo bhavati devāntarāyena anukālyam
praviśitavyam / mā kālo atikramiṣyatīti / yadi tāva samjñam bhavati /
mahanto ca kālo bhavati kahiñci ca gantukāmo bhavati / kasyacita bhikṣusya
jalpitavyam / amukam kulam upasaṃkramiṣyatha yadā sajjam bhaveya /
tato mā paṭisaresi / na dāni tena āmantritam mayā ti bhadrapālakṛtyehi
5a1 hanṭhitavyam / atha khalu pratikṛtyeva āgantavyam praviśatehi jānitavyam
/katham āsanā prajñaptāḥ / atidakṣinām anuvāmām kadāci maṅgalakaraṇīye
atidakṣinām prajñaptam bhavati / tathā yeva upaveṣṭavyam / atha dāni
pretakaraṇīye anuvāmām prajñaptam bhavati / tathā yeva upaveṣṭavyam
nāpi dāni kṣamati / praviśantehi bhaṇḍam lamghamtehi kāṃsabhājanām
lamghamtehi dārakadārikām lamghamtehi gantum / atha khalu bhaṇḍam
5a2 **parivarjantehi** kāṃsabhājanām parivarjantehi dārakadārikām sa
parivarjantehi praviśitavyam / nāpi dāni kṣamati gatāgatasya upaviśantam/
atha khalu hastena āsanām pratyavekṣitavyam / anaikāyo tatra garbharūpāṇi
sopāyitakāni bhavemṣuh / kāṃsabhājanāni vā thapitakāni bhavemṣuh /
J.16 atha khalu hastena parāmṛsiyāṇa jānitavyam / oheṣyakānām **glānakānām**
5a3 pratikṛtyeva dāpitavyam / atha dāni so manuṣyo anācīrṇadāno vā bhavati
/tittino vā bhavati na dāni adhyupekṣitavyam / vaktavyam dīrghāyu avaśyan
p.53 teṣām dātavyam piṇḍapātam / atha dāni dāyakadānapati jalpanti paṭipāṭikāya
gr̥hnatha nti hemanto ca kālo bhavati vaktavyam nahi nti / bhagavatā
5a4 anekaparyāyeṇa glāno paritto kim vā ambhehi vihāraśūnyaṁ śakyam karttum
ti laghu kālo atikramati / detha yūyan ti atha dāni gr̥iṣmo vā varṣā vā
rātro vā kālo bhavati cirehi kālo atikramati / paṭipāṭikāya gr̥hnitavyam /
tato samghasthavireṇa jānitavyam / kim ārabhya deti tathā yeca
nimantraṇāpetavyam bhojanām dīyati mahanto piṇḍo parigr̥hīto bhavati /
5a5 samghasthavireṇa vaktavyam / sarvveṣām etta**ka**-ettakaṇam bhaviṣyati / āha
/ nahi āryasya etam evam dīyati vaktavyam / tathā dehi / yathā sarvveṣām
samam bhavati / atha dān āha bhaviṣyatīti praticchitavyam / a t h a
dāni so thokinā arthiko bhavati vaktavyam mama thokam dehi heṣṭhā
bahum evam // pe // sūpasya ghṛtasya māṃsasya olamkānām dadhisya tato
5a6 nāpi kṣamati samghasthavireṇa labdho piṇḍo **dvāram** paśyiyā lapyalayāye
bhumiṣyāṇa utthihiya gantum /

p.53   atha khalu odanasampattir vvā āgamamtena bhumjitavyam /
               vyañjanasampattir vvā āgamamtena bhuñjitavyam na bhuñjitvā hastam
               nikṣipiya āsitavyam / mā heva otrapem̄su / atha khalu anujānetavyam /
               yadā navakāḥ santarpitā bhavanti / upagrāyanti pānīyam vā pibanti /
 5a7   hastām vā ukkadhdhiya āsanti / na dāni samghasthavireṇa bhuñjan~~takena~~iva
               utthāya āsanāto gantavyam / labdho piṇḍo dvāram paśyīya / atha khalu
               samghasthavireṇa āgametavyam / dīrghodakam dāpetavyam / parikathā
               karttavyā / dakṣiṇā ādisitavyā / jānitavyam / kim ālambanam bhaktam
               jātakam mṛtakam vā cevāhikam vā gṛhapraveśakam vā āgantukasya
               gamikasya gṛhasthasya pravrajitasyeti /

p.53
5b1   yadi tāva jānakam̄bhavati / nāyam̄ dakṣiṇā āditavyā /
              ayam̄ kumāro śivapathikāya cchandito
              aṅguṣṭhasnehena yāpaye saptarātram̄
              śunakhā śrgālā ca nam̄ lamghayantu /
p.54   kākā ca akṣimalam̄ harantā
J.18   nāyam̄ evam̄ dakṣiṇā ādiśitavyā /

p.54

atha khalu dakṣinā ādiśitavyā /
ayam kumāro śaraṇam upetu
buddham vipaṣyīñ ca śikhi ca viśvabhūm
krakucchanda konākamuniñ ca kāśyapam
mahāyaśam sākyamuniñ ca gautamam /
etehi buddhehi maharddhikehi
5b2 ye devatā santi abhiprasannā
tā nam rakṣamtu tā ca nam pālayantu
yathā nam icchati mātā yathā nam icchati pitā
ato śreyataro bhotu kumāro kulavarddhano /
evam dakṣinā ādiśitavyā /

p.54   atha dāni mṛtakam bhavati / nāyam kṣamati / evam dakṣinā ādiśitum
              adya te sūdivasam̄ sumahābalam̄
              bhadrakākṣaṇa muhūrttam̄ prasthitā
              adya te suvihite suvihitehi /
5b3   dakṣinā agrabhājanagatā virocati /
J.19   nāyam evam̄ dakṣinā ādiśitavyā /

p.54   atha khalu dakṣinā ādiśitavyā /
             sarvvasatvā mariṣyanti maraṇāntam hi jīvitam /
             yathākarmma gamiṣyanti puṇyapāpaphalopagāḥ //
             nirayam pāpakarmmāṇo kṛtapuṇyā ca svarggatim /
             apare mārggam bhāvayitvā parinirvvānti anāśravā iti //

p.55   evam dakṣinā ādiśitavyā //

p.55
5b4   atha dāni vedāhikam̄ bhavati / nāyam̄ dakṣinā ādiśitavyā /
              nagnā nadī anodikā nagnam̄ rāṣṭram̄ arājakam̄ /
              istrī pi vidhavā nagnā sacesyā daśa bhrātaro
J.20   nāyam̄ evam̄ dakṣinā ādiśitavyā /

p.55   atha khalu dakṣinā ādiśitavyā /
             istri pi peśalā bhavatu śrāddhā bhavatu pativratañugā
             śilavatī yogasampannā samyagdrṣṭi ca yā iha /
      5b5   puruṣo pi peśalā bhavatu śrāddho bhavatu vratānugo /
             śilavāṁ tyāgasampanno samyagdrṣṭi ca yo iha //
             ubhau śraddhāya sampannā ubhau sīlohi samvṛtā /
             ubhau puṇyāni kṛtvāna samaśilavrata ubhau //
             vidhinā devalokas tu modantu kāmakāmino /
             tām eva bhāryāṁ careyā yo asyā silehi samvṛtā //
             asatim parivarjeyā mārggam pratibhayam yathā /
             evam dakṣinā ādiśitavyā //

p.55
5b6
J.21   atha dāni gharapraveśanikam bhavati / nāyam dakṣiṇā ādiśitavyā /
              ādīptasmim̄ āgare yo niharati bhaṇḍakam tam̄
              khu tasya svakam̄ bhavati / na khalu yo tatra dahyati /
              evam ādīpite loke mṛtyunā ca jarayā ca
              yo niharati / dānena dinnam̄ tam̄ āhuti hutam̄ /
              nāyam evam̄ dakṣiṇā ādiśitavyā //

p.55   atha khalu dakṣinā ādiśitavyā
             vibhaktabhāgam ruciram manoramam

p.56   5b7   praśastam āryehi navam niveśanam /
             praviśya vṛddhiye varāye bhūrīye
             śiriye lakṣmīparigraheṇa ca /
             imasmi āgāre nivasantu devatāḥ /
             mahābhīṣaṇka na ca anukampikā
             yam vibhavadhanadhānyena sambhavo
             bhūr ime ca sā yasmiṃ pradeśe
             medhāvī vā samkalpeti pañḍito
             śilavātantra bhojeyā samyatām brahmacāriṇo /
J.22   6a1   yā tatra devatā asyā tāsām dakṣinām ādiśehi /
             tāye vastumālānām cirarātrāya kalpate //
             bhojanāvastupālā satkṛtā pratimānitā /
             grāme vā yadi vāraṇye nimne vā yadi vā sthale
             divā vā yadi vā rātrau devā rakṣantu dāyakān //
             devānukampito poṣo sadā bhadrāṇi paśyati //
             evam dakṣinā ādiśitavyā /

p.56   atha dāni gamikam̄ bhaktam̄ bhavati / nāyam̄ dakṣinā ādiśitavyā /
                sarvvā diśāsu bhayā samākulā
                sa-uttarā sapurastimā **dakṣiṇā** paścimā ca
6a2   **sas**arvvo ca loko saṃkulajāto
                mā pramajji jinaśāsane //
                nāyam̄ evam̄ dakṣiṇā ādiśitavyā //

p.56   atha khalu diśā sauvastikā dakṣiṇā vistareṇa dakṣiṇā ādiśitavyā /
yathā pātrapratisamyukte evam dakṣiṇā ādiśitavyā /
atha dāni pravrajitasya bhavati / nāyaṁ dakṣiṇā ādiśitavyā
J.23   putram vā paśum vā ārabhya dhanadhānyapriyāṇi vā
p.57   devabhāvam vā manusyam vā pañcadho manasi priyanti / na evam
6a3   dakṣiṇā ādiśitavyā //

p.57   atha khalu dakṣinā ādiśitavyā /
suduṣkaram pravrajitasya dānam pātreṇa bhaikṣam abhisāharitvā /
kulāt kulam cariya piṇḍapātam kruddhaprasannānām mukham
udīkṣiyam //
so yan᷑ śreṣṭhāyatane pratiṣṭhito pātrasamhṛto lābho prītim janehi
suvihitā tathā hi dinnam imam dānan ti /
6a4   evam dakṣinām / ādiśiya gantavyam /
evam samghasthavireṇa bhaktāgre pratipadyitavyam / na pratipadyati
// abhisamācārikām dharmmān atikramati // ॥ //

I.5 Ms.6a4 ; J.23.12 ; Ch.499c28

p.57   bhagavān śrāvastyām viharati / śāstā devānāñ ca manusyāñāñ ca /
 vistareṇa nidānam kṛtvā samghasya dāni bāhirakam bhaktam / āyuṣmān
 6a5 nandano samghasthaviro upanandano dvitīyasthaviro samghasthaviro āgato
 dvitīyasthaviro nāgacchati / dāyakadānapati prcchanti / ārya kim samagro
 J.24 bhikṣusamgho bhikṣū āhaṁsu / noheti dīrghāyū ko dāni nāgacchati āhaṁsu
 dvitīyasthaviro nāgacchati / te dāni odhyāyanti / paśyatha bhaṇe vayam
 yeva bhāva karṇmāntām cchoriya āgacchāma samagram bhikṣusamgham
 6a6 pariviśyāma / āryamiśrāñāñ ca pādām vandiśyāmah dvitīyasthaviro
 nāgacchati / samghasthaviro pi odhyāyati / asmākam bhagavām
 daṇḍakarmman deti / dvitīyasthavirasya muntikā // etam prakaraṇam bhikṣū
 bhagavato ārocayemṣu / bhagavān āha / śabdāpayatha upanandanaṁ so
 dāni śabdāpito bhagavān āha / satyam upanandana evam nāma samghasya
 bāhirakam bhaktam nandano samghasthaviro tvam dvitīyasthaviro
 6a7 samghasthaviro āgato bhikṣū āgatāḥ / tvam nāgacchasi / dāyakadānapati
 prcchati / ārya kim samagro bhikṣusamgho bhikṣū āhaṁsu / nahi ko khalu
 p.58 nāgacchati dvitīyasthaviro nāgacchati / te dāni odhyāyanti / vayam yeva
 tāva karṇmāntām / cchoriya āgatā gacchāmah / samagram bhikṣusamgham
 pariviśyāmah / āryamiśrāñām ca pādām vandiśyāmah / dvitīyasthaviro
 6b1 nāgacchati / samghasthaviro pi odhyāyati / asmākam bhagavān daṇḍakarmma
 deti / dvitīyasthavirasya muttikā / āha / āma bhagavan

p.58   bhagavān āha / tena hi evam dvitīyasthvireṇa bhaktāgre
pratipadyitavyam / kin ti dāni dvitīyasthvireṇa bhaktāgre pratipadyitavyam
J.25 / eṣo dāni koci bhikṣusamgham bhaktena nimantrayati / samghasthaviro na
pratibalo bhavati / dvitīyasthvireṇa jānitavyam / ko nimantreti /
6b2 bhikṣubhikṣunī upāsakopāsikā āgantuko gamiko vāñijako sārthavāho kin
nāmako kiṁ jātiko kiṁ karmmikā se mātāpitarau katamasmin deśe grham
katamāyām rathyāyām kuto mukham grhasya dvāram / sākāram soddeśam
prcchiya tato dhivāsayitavyam / nāyam adhivāsitam mayeti / yatrollagnāye
āsitavyam /

p.58 yadi tāva samghasthaviro na pratibalo bhavati dvitīyasthavireṇa
 6b3 aparejjukāye ca māsacāriko vā pakṣacāriko / preṣayitavyo vaktavyam gaccha
 jānāhi / asuke deśe asukāyām rathyāyām itthamnāmo nāma upāsako tena
 bhikṣusamgho nimanrito jānāhi kiṁ sidhyati kiṁ pacyati / tena pravisiyāṇam
 tahim pṛcchitavyam / ārogyam dīrghāyu koci imamhi itthamnāmo nāma
 6b4 upāsako āha bhante kiṁ kariyasi / vaktavyam / tena bhikṣusam,**gho** bhaktena
 nimanrito kiṁ sidhyati vā kiṁ pacyati vā ti / yadi tāvad āha / bhante
 kisya upāsako kahim upāsako ti nāmāsmākam koci upāsako na sidhyati /
 na pacyati tti jānitavyam vipralabdho bhikṣusamgho ti / āgacchiyāṇam
 yadi tāva anugraho bhavati / anugraho sādhitavyo anugraho na bhavati /
 bhaktakāni bhavanti / bhaktakā uddisitavyāni / **bhaktakāni** na bhavanti /
 6b5 J.26 rañaraṇāya gaṇḍim āhaṇiyāṇam ārocitavyam vaktavyam / āyuṣmato
 vipralabdho bhikṣusamgho svakasvakām vṛttim paryeṣatheti / sarvvehi
 paṭipāṭikāya piṇḍāya caritavyam / atha dāni āha bhante etam sidhyati
 etam pacyati / praviśantu āryamiśrāḥ rañaraṇāya gaṇḍim āhaṇiyāṇam
 praviśitavyam, /

p.59
6b6 yadi tāva hemantakālo bhavati anukallatarakam praviśitavyam / bahum
 kālo atikramati / atha dāni grīṣmakālo bhavati / uṣṇasantāpena
 anukarṇnatarakam, praviśitavyam / atha dāni varṣārātrakālo bhavati /
 devāntareṇa praviśitavyam, / tato nāpi kṣamati bhaṇḍam lamgham myantehi
 praviśitum / atha khalu bhaṇḍam parivarjayantehi / yāva dārakadārikām
 6b7 parivarjayantehi / praviśitavyam tato na kṣamati / gatāgatasya upaviśitum,
 / anekāye tahim āsanehi dārakadārikā vā sovāpitā bhavem̄su / atha khalu
 hastehi pratyavekṣiyāṇam anantarikāṇam āsanāni varjayantehi //
 upaviśitavyam / yadi tāva hemantakālo bhavati / laghu kālo atikramati /
 oheyyaglānakānām piṇḍapāto dāpayitavyo / atha dāni dāyakadānapati jalpanti
 / bhante paṭipāṭikāya gr̄hnatha nti / vaktavyam / nahi /
 7a1 bhagavatānekaparyāyeṇa glāno parītto kim asmābhiḥ vihārako śūnyako
 J.27 karttavyo / laghu kālo tikramati / detha yūyam ti atha grīṣmakālo varṣārātro
 vā bhavati / cireṇa kālo atikramati / oheyyaglānakānām paṭipāṭikāye
 piṇḍapāto gr̄hnitavyo / samghasthaviro na pratibalo bhavati / dvitīyasthaviro
 pratibalo bhavati na kṣamati / dvitīyasthavireṇa hantahantāye bhuñjiyāṇam
 7a2 labdho piṇḍo dvāram paśyīya utthiya gantum /

p.59   atha dāni samghasthaviro na pratibalo bhavati dvitīyasthaviro pratibalo
 bhavati / dvitīyasthavireṇa odanasampatti āgamayantena bhuñjitavyam /
 vyāñjanasampattim vā / āgamayantena bhuñjitavyam / yam kālam navakā
 bhikṣū ugrāyanti vā pānīyam vā pibanti hastāni okadhiya āsanti tato yadi
 7a3 tāva samghasthaviro na pratibalo bhavati / dvitīyasthavireṇa jānitavyam
 kimārambaṇam / evam bhaktam jātakam mṛtakam vevāhikam
 gharapraveśakam āgantukasya gamikasya gṛhasthasya pravrajitasyeti / yathā
 bhavati / tathā dakṣinā ādiśitavyā / yathā prathamake śikṣāpade evam
 dvitīyasthavireṇa bhaktāgre pratipaditavyam / tathā yeca dakṣinā ādiśitavyā
 / yā tato āgantavyam / evam dvitīyasthavireṇa bhaktāgre pratipadyitavyam,
 7a4 / na pratipadyati / abhisamācārikān dharmmān atikramati // ३ //

p.60 I.6 Ms.7a4 ; J.28.1 ; Ch.501c4

J.28   **bha**gavān śrāvastyām viharati / śāstā devānāñ ca manusyāñāñ ca
 vistareṇa nidānam kṛtvā samghasya dāni bāhirakam bhaktam / āyuṣman
 nandano samghasthaviro āyuṣmān upanandano dvitīyasthaviro
 samghasthaviro āgato dvitīyasthaviro āgato bhikṣū osarantikāye āgacchanti
 7a5 / dāyakadānapati pṛcchanti / ārya kiṁ samagro bhikṣusamgho bhikṣu āhamṣu
 / nohetam dīrghāyu ko dāni nāgacchati bhikṣū āhamṣu / osarantikāye
 āgacchanti / te dāni odhyāyanti / vayam eva tāva karmmāntām cchoraya
 āgatā gacchāmaḥ samagram bhikṣusamgham pariviśiṣyāmaḥ / āryamiśrāñāñ
 ca pādām vandiṣyāma nti / ime pi āryamiśrā osarantikāye āgacchanti /
 7a6 samghasthaviro ca dvitīyasthaviro ca odhyāyanti / asmākam bhagavān
 daṇḍakarmman deti // imēśām muktikā / etam prakaraṇam bhikṣū bhagavato
 ārocayemṣu / bhagavān āha // śabdāpayatha bhikṣūn / te dāni śabdāpitāḥ /
 bhagavān āha // satyam bhikṣavo evam nāma samghasthavirasya bāhirakam
 bhaktam nandano samghasthaviro upanandano dvitīyasthaviro āgato yūyam
 7a7 osarantikāye āgacchatha dāyakadānapati pṛcchanti / ārya kiṁ samagro
 bhikṣusamgho nti / bhikṣū āhamṣu nohīdaṁ dīrghāyu ko dāni nagacchati
 bhikṣū osarantikāye āgacchanti / te dāni odhyāyanti vayam eva tāva
 karmmāntā cchoriya āgatā gacchāma / samagram bhikṣusamgham
 pariviśiṣyāma nti / āryamiśrāñāñ ca pādam vandiṣyāma nti / ime pi āryamiśrā
 J.29 7b1 osarantikāye āgacchanti / samghasthaviro ca / dvitīyasthaviro ca odhyāyanti
 /asmākam bhagavān daṇḍakarmman deti / imēśām mottikā āhamṣu / āma
 bhagavan

p.60   bhagavān āha / tena hi sarvvehi evam bhaktāgre pratipadyitavyam /
kin ti dāni evam sarvvehi bhaktāgre pratipadyitavyam / eṣo dāni koci
saṁgham bhakta nimantreti / saṁghasthaviro na pratibalo bhavati
dvitīyasthaviro na pratibalo bhavati / yo tatra pratibalo bhavati / tena
7b2 jānitavyam / ko yam nimantreti bhikṣubhikṣuṇī upāsaka-upāsikā gr̥hastho
pravrajito vāṇijako sārthavāho ḍāgantuko gamiko nāpi kṣamati / gatāgatasya
adhivāsitum // atha khalu pr̥cchitavyam / kin nāmako si kiṁ gotrako si kiṁ
p.61 karmmikā te mātāpitarau / katame deśe gr̥ham kuto mukham katamāye
rathyāye kuto mukham gr̥hasya dvaram sākāram soddeśam pr̥cchiyānam /
7b3 tato dhivāsayitavyam nāpi dāni kṣamati / adhivāsitaṁ mayeti / tatrollagikāye
āsitum /

p.61   atha khalu yadi tāva saṃghasthaviro na pratibalo bhavati /
dvitīyasthaviro na pratibalo bhavati yo pratibalas tena prakṛtyeva māsacāriko
vā pakṣacāriko vā preṣayitavyo / anekāye tahiṁ jātakam mṛtakam vā
bhavyea rājabhayam vā corabhayam vā ḫossabhayam vā vātaputrabhayam
7b4 vā viheṭhanābhiprāyā nimantrayemṣu // tena gacchiyāṇa tahiṁ gṛham
J.30 prcchitavyam / koci ima hi evannāmako upāsako dānapatī vā vāṇijakā vā ti
kim vā etat ti vaktavyam bhikṣusamgho tena bhaktena nimantrito yadi
7b5 tāva āhamṣu nāsti koci imamhi evamnāmako kiḥsa upāsako / kasya bhaktam
katham bhaktam ti jānitavyam / vipralabdho bhikṣusamgho tti tato āgacchiya
yadi tāva anugraho bhavati sādhayitavyo anugraho na bhavati / bhaktakāni
7b6 bhavanti bhaktakāni uddisitavyāni / atha dāni bhaktakāni na bhavanti /
raṇaraṇāya gaṇḍim āhaṇiya yāva sarvvehi paṭipāṭikāye pātrāṇi gṛhniya
praviśitavyam piṇḍapātam / atha dāni te jalpanti bhante evam sidhyati /
etam pacyati / yāvat pātrāṇi gṛhniya praviśitavyam / yadi tāva hemantakālo
bhavati / anukarnnam praviśitavyam / laghum kālo atikrāmati //

p.61   atha dāni grīsmakālo bhavati anukālam uṣṇamśamkena praviśitavyam /
 varṣārātro bhavati devāntareṇa anukarṇṇaam praviśitavyam / tato na
 kṣamati / bhaṇḍam vā lamghayatena praviśitum bhājanam vā lamghayantehi
 / praviśitum dārakadārikā lamghayantehi praviśitum / atha khalu bhaṇḍam
 7b7 pariharantehi dārakadārikām pariharantehi praviśitavyam tato nāpi kṣamati
 / praviṣṭehi gatāgatasya upaviśitum / anekāye tahiṁ āsanehi garbharūpā
 sovāpitāni bhavemṣu // bhājanakāni vā thapitakāni bhavemṣuḥ / atha khalu
 hastena pratyavekṣiyāṇa ānantariyāṇām āsanāni varjayantehi /
 yathāvrddhikāye upaviśitavyam /

p.61 tato yadi tāva hemantakālo bhavati / laghu kālo atikramati /
 J.31
 p.62 oheyyaglānakānām piṇḍapāto ++payitavyo / atha dāni dāyakadānapati
 8a1 jalpanti / bhante oheyyaglānakānām paṭipāṭikāyo piṇḍapātam gṛhnatheti
 vaktavyam / nahīti / laghu kālo atikramati / bhagavatā ca anekaparyāyeṇa
 glāṇo parindito kim ambhehi śakyam vihārako śūnyako kartun ti / atha
 dāni grīṣmo vā varṣārātro vā kālo bhavati / na lahum kālo atikramati /
 8a2 oheyyaglānakānām paṭipāṭikāye piṇḍapāto gṛhṇitavyo na kṣamati
 labdhālabdham hantahantāye bhuñjiya labdho piṇḍo dvāram paśyīya utthiya
 gantum / atha khalu yadi tāva samghasthaviro na pratibalo bhavati
 dvitīyasthaviro na pratibalo bhavati / yo tatra pratibalo bhavati / tena
 odanasampatti vā āgmetavyam vyañjanasampatti vā āgamamtena
 bhuñjitavyam / tena dakṣinā ādiśitavyā / jānitavyam kim ālambanam /
 8a3 etam bhaktam jātakam mṛtakam vevāhikam vā gharapraveśikam vā
 āgantukasya gamikasya gṛhasthasya pravrajitasyeti /

p.62 tato yadi tāva jātakam̄ bhavati nāyam̄ dakṣiṇā ādiśitavyā /
J.32 **ku**māro si/vapasikā cchoto
aṅguṣṭhasnehana yāpayati / saptarātram̄
śunakhā śrgā ce nam̄ lamghayantam̄ /
kāko ca se akṣimalam̄ harantam̄ ti
nāyam̄ evam̄ dakṣiṇā ādiśitavyā /

p.62   atha khalu dakṣinā ādiśitavyā /
            ayam kumāro śaraṇam upetu
8a4   **buddham** vipaśyiñ ca śikhiñ ca viśvabhuva /
            krakucchando ca kanakamuniñ ca kāsyapam
            mahāmuniñ śākyamuniñ ca gotamañ //
            etehi buddhehi maharddhikehi
            ye devatā santi abhiprasannāḥ /
p.63   **tā** nam̄ rakṣantu
            yathā icchati se mātā / yathā icchati se mātā
            ato śreyataro bhavamtu kumāro kulavarddhano
J.33   **evam** dakṣinā ādiśitavyā /
8a5   tathā yeva dakṣināyo vistareṇa karttavyāyo yathā **sam**ghasthavirasya
            bhaktāgre evam sarvvehi bhaktāgre pratipadyitavyam / na pratipadyamti /
            / asimācārikām dharmmām atikrāmati // ४ //

I.7 Ms.8a5 ; J. 33.5 ; Ch.501c14

p.63   bhagavān śrāvastyāṁ viharati / śāstā devānāñ ca manusyāñāñ ca
 vistareṇa nidānam kṛtvā / te dāni āyuṣmanto nandanopanandanā
 ṣaḍvarggikāś ca upasampādenti / te dāni upasampādiya na ovadanti / na
 8a6 anuśāsanti / te dāni indragavā viya varddhayanti / śivacchagalā dhipa
varcati / anākalpasampannāḥ / anīryāpathasampannāḥ / na jānanti / katham
 upādhyāye pratipadyitavyam, / katham ācārye pratipadyitavyam / katham
 vrddhatarake pratipadyitavyam / katham samghamadhye pratipadyitavyam
 / katham grāme pratipattavyam / katham āraṇye pratipattavyam / katham
 nivāsayitavyam / katham prāvaritavyam / katham
 8a7 samghāṭīpātracīvaradhāraṇe pratipadyitavyam // etam prakaraṇam bhiksū¹
 bhagavato ārocayemṣu bhagavān āha / śabdāpayatha nandanopanandanām
 / ṣaḍvarggikāṁś ca / te dāni śabdāpitā / bhagavān āha // evam nāma yūyam
 upasampādetha / upasampādiya na ovadatha na anuśāsayatha nti / tad
 J.34 evam sarvvam bhagavān vistareṇa pratyārocayati / yāva katham
 samghāṭīpātracīvaradhāraṇe pratipadyitavyam / āhaṁsu / āma bhagavan

p.63
8b1   bhagavān āha / evam **dā**ṇi yūyam upasampādiya naivovadatha
 nānuśāsatha tena hi evam upādhyāyena **śrāddhavihāresmīm** pratipadyitavyam
 / kin ti dāni upādhyāyena **śrāddhevihāresmīm** pratipadyitavyam / upādhyāyena
 tāva **śrāddhevihāriṁ** upasampādetukenaiva ubhayato vinayo grāhayitavyo
 ubhayato vinayaṁ na pārayati ekato vinayo **grā**hayitavyo / ekato vinayaṁ
 8b2   na pārayati / pañcasūtrāṇi vistareṇa grāhayitavyo pañcasūtrāṇi na pārayati
 catvāri **dhā** trīṇi duve ekam sūtram vistareṇa grāhayitavyo / ekam sūtram
 na pāreti trimśato pi grāhayitavyo / śiṣṭakam abhikṣṇakāyo gāthāyo ca
 trimśato pi na pāreti dve aniyatām grāhayitavyo / śiṣṭakam abhikṣṇaśrutikāyo
 gāthāyo ca dve aniyatā na pārenti / antamasato catvāri pārājikām
 8b3   grāhayitavyo śiṣṭakam abhikṣṇamśrutikāyo gāthāyo ca śekhayitavyo /
 anuśāsayitavyo kālyam madhyantikam sāyam **sāyam** abhidharmmeṇa vā
 abhivinayena vā abhidharma nāma navavidho sūtrānto sūtram geyam
 vyākaraṇam gāthā udānam itivṛttakam jātakam vaipulyādbhutādharmmā /
 abhivinayo nāma prātimokṣo samkṣiptavistaraprabhedenā / atha dāni na
 8b4   pratibalo bhavati / uddisitum, / āpattikauśalyam **śikṣitavyo** / sūtrakauśalyam
 J.35   skandhakauśalyam āyatana**kau**śalyam pratītyasamutpādakauśalyam /
 sthānāsthānakauśalyam ācāram śekhayitavyo / anācārato **cā**rayitavyo / atha
 dāni ovadati / so eva tasya ovādo evam svādhyāyati / aranye vasati /
 prahāṇe upaviśati / so evāsyā ovādo upādhyāyo **śrāddhevihāri** upasampādiya
 8b5   na ovadati / na anuśāsati / na uddisati / na svādhyāyati / na aranye vasati
 / na prahāṇe upaviśati / antamasato vaktavyo / apramādena sampādehīti /
 na ovadati vinayātimam āsādayati / evam upādhyāyena **śrāddhevihārismīm**
 pratipadyitavyam / na pratipadyati / abhisamācārikān dharmmān atikramati
 // ३ //

p.64 I.8 Ms.8b5 ; J.35. 9 ; Ch.502a2

8b6   bhagavān śrāvastyām viharati / śāstā devānāñ ca manusyāñāñ ca
vistareṇa nidānam kṛtvā te dāni bhikṣū upasampādenti / te dāni
upasampāditāḥ / upādhyāyasya na allimyam̄ti / te dāni bhikṣū odhyāyanti
/ asmākam̄ bhagavān daṇḍakarmman deti / imeśām̄ muktikā / kathām̄
ambhehi ovavaditavyāḥ / anuśāsitavyāḥ / ye ime asmākam̄ na avallīyaṁti
/ na pratyālīyam̄ti / etam̄ prakaraṇam̄ bhikṣū bhagavato ārocayem̄su /

p.64   bhagavān āha / **tena** hi evam sārddhevihāriṇā upādhyāye
 8b7   pratipadyitavyam // kin ti dāni evam sārddhevihāriṇā upādhyāye
 J.36   pratipadyitavyam / sāvevihāriṇā nāva kalyata eva **utthamtena** upādhyāyasya
 p.65   **vihārasya** dvāram ākoṭayitavyam yam kālam abhyanujñā dinnā bhavati /
           tato dvāram sukhākaṁ apaduriyāṇa tato prathamam dakṣiṇo pādo
           praveśitavyo paścā vāmo praveśaya vanditvā sukhaśayitam / pṛcchitavyo
 9a1   **uddiśitvā** pratipṛcchitvā khekaṭahako nikkālayitavyo prasrāvakumbhikā
           nikkālayitavyā pīṭhikā prajñapayitavyā / hemantakālo bhavati mandamukhi
           prajvālayitavyā / mukhodakam dāpayitavyam / dantakāṣṭham dhoviya
           upanāmayitavyam / sukhodakam āsiñcitavyam / hastām nirmmādiya
           hastanirmmādanam dātavyam / peyā ukkadhitavyā / peyā **peyimtā** pepātram
 9a2   śodhitavyam / **śodhitvā** **bhaktuddeśāto** **bhaktakam** grahetavyam /
           bhaktavisargo karttavyo pātram nirmmāpayitavyam / pātram
           pratiśāmayitavyam /

p.65   gocaram̄ praviśantasya grāmapraveśanikāni cīvarāṇi upanāmayitavyāni
 / vihāracaraṇakāni cīvarāṇi pratiśāmayitavyāni / ātmano cīvarakam̄ gṛhniya
 J.37   prṣṭhato nugantavyam̄ / nāpi dāni khurākhuram̄ / atha khalu nātyāsanne
 9a3   nātidūre tena dāni gocarāto nirggatasya upādhyāyasya cīvarāṇi prasphoṭiya
 sāhariya pratisāmayitavyāni / ātmano skandhe dapiya śīrṣam̄ onāmiya purato
 gantavyam̄ / vihāram̄ āgacchiyāṇa pīṭhikā prajñapayitavyā
 grāmapraveśanikāni cīvarāṇi ekānte sthapetavyāni / vihāracaraṇakāni
 cīvarāṇi upanāmayitavyāni / pādodakam̄ upanāmayitavyam̄ / pādataṭṭhakam̄
 9a4   upanāmayitavyam̄ / pādā dhopayitavyā / uṣṇam̄ bhavati snāpetavyo śītam̄
 bhavati / mandamukhī prajvālayitavyā /

46 I. 8 ; Ms. 9a4 - 9b3 ; I. p.65.22 - p.67.1
 p.65 yadi piṇḍacāro aṇṭhito bhavati / upanāmayitavyo / nānānāvarṇṇitam
 bhavati pṛcchitavyo suvihita kuto idam labdham asukāto veśikakulāto vaḍam
 vidhavāye sthūlakumārīye paṇḍakasya asukāye bhikṣuṇīye
 uśśakiyapariśaṅkiyāṇi kulāni vyapadiśati / vāretavyo vaktavyo mā tahiṁ
 9a5 gaccha / atha dān āha / asuke^smi kule buddhavacanam jalpitam / tato
 labdham / vaktavyam kārehi dhūmam mā ca puno āmiśacakṣu deṣesi hastān
 p.66 nirmmādiya hastanirmmādanam dātavyam / piṇḍapāto ukkadhitavyo
 piṇḍapāta upanāmayitavyo bhuñjantasya pāṇiyam cāritavyam / vījanavāto
 dātavyo bhaktavisarggo varttavyo bhuktāviśya pātram apakarśitavyam /
 9a6 J.38 apakkā ca bhājanam bhaktopadhānam śayyāsanam pratiśāmetavyam /
 cīvarāṇi pātram śodhetavyam / pātram pratisāmetavyam / vihārako siñcitavyo
 sanmārjitavyo kālena kālam gomayakārṣī dātavyā / śayyāsanam
 prasphoṭayitavyam / cīvarāṇi dhovetavyāni / siñcitavyāni / ramjītavyāni
 pātram dahitavyam / rañjītavyam / divāvihāram gacchantasya pīṭhikā
 nayitavyā niśidanaṁ nayitavyam / pustako nayitavyo kuṇḍikā nayitavyā /
 9a7 uddeśam gr̥hniya ekamante svādhyāyatena āsitavyam / atha dāni divāvihāram
 gantukāmo bhavati āpṛcchiā gantavyam / yadi dāni tahiṁ kenaci saha
 svādhyāyatukāmo bhavati / āpṛcchitavyam / vaktavyam / karomi amukena
 saha svādhyāyan ti / tena dāni jānitavyam / yadi so bhavati śaithaliko vā
 bāhuliko vā / āvadḍhako vā asiksākāmo vaktavyam / māśrayo utpadyeyā /
 9b1 atha dāni bhadrako bhavati / guṇavām śiksākāmo vaktavyam / karohi
 divāvihārato āgacchantasya pīṭhikā ānayitavyā / niśidanaṁ ānayitavyam /
 prastako ānayitavyo / kuṇḍikā ānayitavyā / āgatasya samānasya
 hastanirmādanam dātavyam puṣpāṇi dātavyāni cetipam candantasya pṛṣṭhato
 nugantavyam / pīṭhikā prajñapayitavyā / hemantakālo bhavati / mandamukhī
 prajvālayitavyā / pādā dhovayitavyā / pādā mrakṣetavyo / śayyā prajñāpayita/
 9b2 J.39 vyā / yadi mahājaniko bhavati / antamasato hastena samavadhānam
 dhātavyam / dīpo prajvālayitavyo / khetakaṭāhakam upanāmayitavyam /
 prasrāvakumbham upanāmayitavyam / sukham pratikramāpayitavyam /
 uddisitvā vā paripṛcchitvā vā yadi vihāro prāpuṇati / āpṛcchitavyam /
 amukam vihāram gr̥hnāmi / atha dāni dvitīyena saha prāpuṇati vihāram
 9b3 upādhyāyena jānitavyam / yadi so bhavati śaithiliko vā bāhuliko vā avadḍhako
 p.67 vā śiksākāmo vaktavyam / mā gr̥hna mā samsarggadośo bhaviṣyatīti /

p.67   atha dāni bhavati / bhadrako guṇavān śikṣākāmo vaktavyo gr̥hna yāvan
 na utthāpiyati sā eva me āpṛcchanikā atha dāni utthāpiyati pattikām vārām
 āpṛcchitavyam / yadi dāni tahiṁ kenacit saha svādhyāyatukāmo bhavati /
 9b4 āpṛcchitavyam / karomi amukena sārddham svādhyāyam / upādhyāyena
 jānitavyam / evam śraddhevihāriṇā upādhyāye pratipadyitavyam / na
 pratipadyate / abhisamācārikān dharmmān atikrāmati // ॥

I.9 Ms.9b4 ; J.39.13 ; Ch.502b13

p.67 bhagavān śrāvastyām viharati / śāstā devānāñ ca manusyāñāñ ca
 vistareṇa nidānam kṛtvā te dāni āyuṣmanto nandopanandano ṣaḍvarggikā
 ca niśrayam dapiya naiva antevāsi ovadanti / na anuśāsanti / te dāni
 9b5 indragavā viya **varddhanti** śivacchagalā viya varddhanti / anākalpasampannāḥ
 anīryāpathasampannāḥ / na jānanti katham upādhyāye pratipadyitavyam /
 katham ācārye pratipadyitavyam / katham vṛddhatarakeṣu pratipadyitavyam
 J.40 / **katham** samghamadhye pratipadyitavyam / katham grāme pratipadyitavyam,
 / katham aranye pratipadyitavyam / katham nivāsayitavyam / katham
 prāvaritavyam / katham samghāṭīpātracīvaraḍhāraṇe pratipadyitavyam //
 9b6 **etam** prakaraṇam bhikṣū bhagavato ārocayemsu / bhagavān āha //
 śabdāpayatha nandopanandanām ṣaḍvarggikānām ca te dāni śabdāpitā /

p.67   bhagavān āha / satyam bhikṣavo nandopanandanā ṣaḍvarggikāś ca
 evan nāma yūyam niśrayam detha niśrayam dadiyāṇa antevāsikāṁ na
 ovadatha nānuśāsatha tad eva sarvvam bhagavān vistareṇa pratyārocayati
 9b7 / yāva katham samghāṭipātracīvaradhāraṇe pratipadyitavyam / āham^{su} /
 āma bhagavan bhagavān āha / evam ca yūyam niśrayam dadiyam
 antevāsikāṁ naiva ovadatha nānuśāsatha / tena hi evam ācāryeṇa
 antevāsikasmīm pratipadyitavyam / kin ti dāni ācāryeṇa antevāsikasmīm
 pratipadyitavyam / ācāryeṇa tāva niśrayam dentena antevāsi ubhayato
 vinayam grāhayitavyo / ubhayato pi vinayam na pāreti / ekato vinayato
 p.68 grāhayitavyo / ekato vinayam na pāreti pañcasūtrāṇi vistareṇa grāhayitavyo
 10a1 / pañcasūtrāṇi na pāreti catvāri trīṇi dve ekam sūtram vistareṇa grāhayitavyo
 / ekam sūtram na pāreti / dvānavatīto grāhayitavyo dvānavatīto na śaknoti
 trimśatito grāhayitavyo śiṣṭakam abhīkṣṇaśrutikāyo gāthāyo ca trimśatito
 na pāreti dve aniyatām grāhayitavyo śiṣṭakam abhīkṣṇaśrutikāye gāthāyo
 10a2 ca / dve aniyatā na pāreti / antamasato catvāri pārājikāṁ grāhayitavyo
 śiṣṭakam abhīkṣṇaśrutikāye gāthāyo va śekhayitavyo / dhātukauśalyam
 J.41 skandhakauśalyam āyatana kauśalyam pratītyasamutpādakauśalyam ācāram
 śekhayitavyo / anācārato dhārayitavyo / eṣo ācāryo niśrayam dadiya antevāsi
 naiva ovadati / nānuśāsati / vinayātikramam āsādayati / evam ācāryeṇa
 10a3 antevāsismīm pratipadyitavyam / na pratipadyati / abhisamācārikāṁ
 dharmmān ātikramati // ॐ //

I.10 Ms.10a3 ; J.41:6 ; Ch.502b16

p.68 bhagavān śrāvastyām viharati / śāstā devānāñ ca manusyāñāñ ca
vistareṇa nidānam kṛtvā te dāni bhikṣū niśrayan deṃti te antevāsikā
ācārikasya niśrayam gr̥hniya naiva alliyanti / na pratyalliyanti te dāni
bhikṣū odhyāyanti / asmākam bhagavā daṇḍakarmman deti / imeṣām muktikā
10a4 yā **dāni** asmākam alliyanti na pratyalīyanti / kathaṁ ime ambhehi
ovaditavyāḥ / anuśāsitavyāḥ / etam̄ prakaraṇam bhikṣū bhagavato ārocayemṣu
/ bhagavān āha / śabdāpayatha bhikṣū^a te dāni śabdāpitāḥ /

p.68   bhagavān āha / tena hi evam antevāsinā ācārye pratipadyitavyam /
 10a5 antevāsinā tāva kalpato yeva utthattakena evam ācāryasya vihārasya dvāram
       ākoṭayitavyam / yam kālam abhyanujñā dinnā bhavati / dvāram sukhākam
       apaduriyāṇam prathamam dakṣiṇo pādo praveśayitavyo / paścād vāmam
 p.69   pādaṁ praveśayāṇa ācāryasya sukharātri prcchitavyā / kheṭakaṭāham
 J.42   niṣkāśayitavyāṁ yāvat pādodakaṁ dāpayitavyam / pādodakaṁ
       upanāmayitavyam / pādataṭṭhakam upanāmayitavyam / pādā dhovayitavyā
 10a6 / pādā mrakṣayitavyā / kheṭakaṭāhakam praveśayitavyam / prasrāvakumbhikā
       praveśayitavyā / dīpako prajvālayitavyo / śayyā prajñapayitavyā /
       evam aparaṁ divasam prasrāvakumbhikā niṣkāśayitavyā / tad eva sarvvaṁ
       navakaparicaryā karttavyā / vistareṇa yathā śraddhevihārisya yāva dīpam
       ādīpiya śayyāṁ prajñapiya sukham pratikrāmayitavyo / evam antevāsinā
 10a7 ācārye pratipadyita vyam / na pratipadyati abhisamācārikān dharmmān
       atikramati // ॐ //

p.69

uddānam //

evam̄ samghasthavireṇa poṣadhe pratipadyitavyam̄, /
 evam̄ dvitīyasthavireṇa poṣadhe pratipadyitavyam̄ /
 evam̄ sarvvehi poṣadhe pratipadyitavyam̄ /
 evam̄ samghasthavireṇa bhaktāgre pratipadyitavyam̄ /
 evam̄ dvitīyasthavireṇa bhaktāgre pratipadyitavyam̄ /
 evam̄ sarvvehi bhaktāgre pratipadyitavyam̄ /
 evam̄ upādhyāyena śraddhevihārismim̄ pratipadyitavyam̄ /
 evam̄ śraddhevihāriṇā upādhyāye pratipadyitavyam̄ /
 evam̄ ācāryeṇa antevāsismim̄ pratipadyitavyam̄ /
 evam̄ antevāsinā ācārye pratipadyitavyam̄ // ॥ //

10b1

J.43

II.1 Ms.10b1 ; J. 44.1 ; Ch.502b25

p.70   bhagavān śrāvastyām viharati / śāstā devānāñ ca manusyāñāñ ca
 vistareṇa nidānam kṛtvā pañcārthavaśām sampaśyamānāś tathāgatā arhantah
 10b2 samyaksambuddhāḥ / pañcāhikām vihāracārikām anucamkramanti /
 anuvicaranti / katamām pañca kaccim me śrāvakāḥ na karmmārāmā na
 karmmaratāḥ / na karmmārāmatānuyogam anuyuktā viharanti / na
 bhāṣyārāmāḥ na bhāṣyaratāḥ / na bhāṣyārāmatānuyogam anuyuktā viharanti
 / na nidrārāmāḥ na nidrāratāḥ / na nidrārāmatānuyogam anuyuktā viharanti
 10b3 / glānakānāñ ca bhiksūñām anukampārtham ye te ūrāddhāḥ kulaputrāḥ
 śraddhayād āgārād anagārikām pravrajitāḥ / te ca tathāgataṁ drṣṭvā atīva
 udārāṇi prītiprāmodyāni pratilabhiṣyanti / imāñcārthavaśāna sampaśyamānāś
 tathāgatā arhantah samyaksambuddhāḥ pañcāhikām vihāracārikām
 10b4 anucamkramanti / anuvicaranti / adrākṣid bhagavām pañcāhikām
 vihāracārikām anucamkramanto anuvicaranto śayyāsanam ujjhitaprakīrṇam
 J.45 utpādakam utthitakam vātātapena vināsiyantam varṣeṇa ovarsiyantam
 prāṇakehi khajjantam pakṣihī ohayiyantam omayilamayilam pāṭitavipāṭitam
 / ātāpe dinnam bhagavām jānanto yyeva bhiksūm pṛcchati kasyemam
 bhikṣavo śayyāsanam ujjhitaprakīrṇam peyālam // yāva omayilamayilam
 10b5 pāṭitavipāṭitam / ātāpe dinnam āhamṣu / etam **bhagavam** sāṃghikam /

p.70   bhagavān āha / evam ca yūyam apratyāstaraṇakā śayyāsanam
 paribhumjatha / tena hi evam śayyāsane pratipadyitavyam / kin ti dāni
 śayyāsane pratipadyitavyam / na dāni kṣamati sāṃghikam śayyāsanam
 adhyupekṣitum / utpādakam vā utthitakam vā prāṇakehi vā khajjantam
 varṣeṇa ovarṣaparyantam vātātapena vā vināśiyantam pakṣīhi thā ohiyantam
 10b6 / atha khalu yadi tāva ujjhitaprakīrṇam bhavati / sāharitvā ekānte
 p.71 sthāpayitavyam / utpādakam bhavati / samāpetavyam / varṣeṇa ovarṣiyati
 vātātapena cā vināśiyati / cchanne praviśayitavyam / prāṇakehi khādyati /
 pakṣīhi ohapiyante prasphoṭiyāna cchanne praveśayitavyam / na dāni vihāro
 adhyupekṣitavyo / oddirṇako praluggako acaukṣo vā apratisamskṛto vā //
 10b7 atha khalu yadi tāva tṛṇacchadano bhavati / tṛṇapūlako dātavyo /
 J.46 apakkacchadano bhavati / apakkā dātavyā / kabhallacchadano bhavati
 kabhallikā dātavyā / sudhāmṛttikācchadano bhavati mṛtpiṇḍo dātavyo /
 varṣāya ovṛṣṭo bhavati vikhallikā opūrevyā vamghorikā dātavyā gomayaśāto
 dātavyo na dāni kṣamati / sāṃghikam śayyāsanam evam eva paribhuñjitam
 11a1 / apratyāstaraṇam vā tṛṇam vā tṛṇam vā antarākṛtvā leṅkaṭakam vā atha
 khalu pratyāstaraṇam karttavyam / nāpi kṣamati kalpam karttum / paṭikām
 vā loḍdhakam vā pratyāstaraṇam karttum / atha khalu dviguṇitā nāma
 karttavyā viśiṣṭā mañcāto vā yadi tāva kambalasya bhavati / ekapuṭam vā
 dvipuṭam vā karttavyam / atha dāni karpāsasya bhavati dvipuṭā vā tripuṭā
 vā karttavyo samantena sūtreṇa śiviyāṇam / tato madhyeṇa dīrghasūtrāṇi
 dātavyāni tato na kṣamati / śayyāsanam omayilomayilam vā pāṭitavipāṭitam
 11a2 vā adhyupekṣitum / atha khalu kālena kālam bodhitavyam / kālena kālam
 śimcitavyam / kālena kālam ātape dātavyam / na kṣamati sāṃghikena
 śayyāsanena prāvṛtena bhaktāgre vā tarpaṇāgre vā sāmāyikam vā upaviṣitum
 / na kṣamati śayyāsanam sāṃghikam prāvariyaṁ dīrghacakramam
 caṃkramitum // atha dāni bhikṣuh śirāviddhako vā bhavati virecanapītako
 11a3 vā glānako vā bhavati vastrapuggalikam antarikaraṇam dadiya caṃkramati
 / anāpattiḥ / nāpi kṣamati sāṃghikam śayyāsanam paudgalikaparibhogena
 paribhuñjituṁ / atha khalu sāṃghikam śayyāsanam prajñapayitavyam /
 J.47 pratyāstaraṇam dadiya tato paribhuñjityam / atha dāni sāṃghikam
 p.72 śayanāsanam mahantam bhavati / uparito bhumjityam yathā nāśam na
 gacche / atha dāni hemantakālo bhavati sāṃghikam śayyāsanam prāvariya
 11a4 śayati / antarikaraṇa dātavyam / na deti vinayātikramam āsādayati / evam
 śayyāsanam pratipadyitavyam / na pratipadyati / abhisamācārikān dharmmān
 atikramati // ॐ //

II.2 Ms. 11a4 ; J.47.6 ; Ch.502c13

p.72 bhagavān śrāvastyām viharati śāstā devānāñ ca manusyāñāñ ca vistareṇa
 nidānam kṛtvā te dāni bhikṣū upagacchanikā kāle vihāran na
 11a5 pratisamśkarenti / pañcārthavaśām sampaśyamānāms tathāgatā arha~~ntah~~
 samyaksambuddhāḥ pañcāhikām vihāracārikām anucaṃkramanti /
 anuvicaranti / katamām pañca / kacci me śrāvakāḥ na karmmārāmāḥ na
 karmmaratāḥ / na karmmārāmatā-anutyāgam anuyuktā viharanti na
 bhāsyārāmāḥ / na bhāsyaratāḥ na bhāsyārāmatānuyogam anuyuktā viharanti
 / na nidrārāmāḥ na nidrāratāḥ na nidrārāmatānuyogam anuyuktā viharanti
 11a6 / glānakā~~nā~~ñ ca bhikṣūṇām anukampārtham ye ca te śrāddhāḥ kulaputrāḥ
 tathāgatam evoddiśya āgārād anagārikām pravrajitāḥ / te ca tathāgatam
 drṣṭvā atirivodārāṇi pṛtiprāmodyāni pratilabhiṣyanti / imām pañca
 arthavaśām sampaśyamānās tathāgatā arhantaḥ samyaksambuddhāḥ
 J.48 pañcāhikām vihāracārikām anucaṃkramanti / anuvicaranti / adrākṣid
 11a7 bhagavām pañcāhikām vihāracārikām anucaṃkramanto anuvicaranto
 vihārakān ondrinnakām praluggakām acokṣām apratisamśkṛtām śayyāsanām
 ujjhitaprakīrṇne omayilemayilaṁ pāṭitavipāṭitam mañcām pīṭhā ondriṇṇakām
 paluggakām ucchitakām vātātapena opūriyatām prāṇakehi khajjantām
 varyeṇa ovaryiyantām kākaśakuntehi ohayiyantām bhagavān jānanto pṛcchatī
 / kasyeme bhikṣavo vihārakā odriṇṇakā paluggakā acaukṣā apratisamśkṛtā
 11b1 śayyāsa~~nam~~ ujjhitaprakīrṇṇam omayilomayilaṁ pāṭitavipāṭitam mañcā pīṭhā
 p.73 ondriṇṇakā paluggakām utthitakām vātātapena opūriyatām prāṇakehi
 khajjantām varṣeṇa ovarsiyantām kākaśakuntehi ohayiyantām bhikṣū āhamṣu
 // imām bhagavan samghasya ye dharmaṃ upagacchiṣyanti / te
 pratisamśkariṣyanti /

p.73   bhagavān āha / tena hi evam varṣopanāyike śayyāsane pratipadyitavyam
 11b2 / kin ti dāni evam varṣopanāmike śayyāsane pratipadyitavyam / eṣā dāni
 samghasya varṣopanāmikā bhavati / prakṛtyaiva tāva dāyakadānapati
 J.49 pratisaritavyā / tato vihārakā pratisamskarttavyāḥ / ye vihārakā uddiṇṇakā
 paluggakā bhavanti / acokṣā vā apratisamskṛtā vā bhavanti / yadi tāva
 sudhācchadano bhavati / sudhāpiṇḍo dātavyo / iṣṭakācchadano bhavati /
 11b3 iṣṭakā dātavyā / apakkācchadano bhavati / apakkā dātavyā / kabhallaccha~~dano~~
 bhavati / kabhallikā dātavyā / tṛṇacchadano bhavati / tṛṇapūlako dātavyā /
 mañcā vā pīṭhā vā ondriṇṇakā paluggakām bhavanti / mumjā karttitavyā /
 balbajā karttitavyā mañcā dhraṇitavyā uppādakā bhavanti sayecchapayitavyā
 / dutthapitā bhavanti / sutthapitā karttavyā / vātātapena otariyanti /
 kākaśakuntehi vā ohapiyanti / cchanne sthapitavyā / evam śayyāsanam
 11b4 bhavati / omayilamayilam pāṭitavipāṭitaṁ dhoviya sīvitavyam / mṛttikāpiṇḍo
 dāpayitavyo / mūṣika-ucchirā vā yāca vamghorikā pūretavyā / yam tahiṁ
 pariveṇe bhavamti / bhaṇḍam niyatakam sarvvam samudānitavyam /
 pañcehi aṅgehi samanvāgato bhikṣuh śayyāsanaprajñāpaka sammutīye
 11b5 sammanyitavyo / katamehi pañcahi / yo na cchandāye na doṣāye na mohāye
 na bhayāye prajñaptam ca jānāti / imehi pañcahi / peyālam, //

p.73
J.50   **kammaṁ kṛtvā** yāva te dāni samantena āśādhamāsam śayyāsanam
 grāhetavyam / vihārā pariveṇā agniśālā bhaktaśālā / upasthānaśālā /
 dvārakoṣṭhako varccakuṭī udupāno jantāko camkramā vṛkṣamūlā vihārakā

p.74
11b6   **grāhayitavyā** / asuke vihāre ettakā mañcakā pīṭhakā vā ettakam āstaraṇam
 ettakam prāvaraṇam tato likhitavyam / bhurjake phalake vā paṭṭikāyām vā
 / yadi tāva āraṇyakam śayyāsanam bhavati / dūre dūro pariveṇā bhavati /
 trayodaśīyam vā cāturddaśīyam vā tena śayyāsanoddeśo karttavyo / atha
 dāni grāmāntikam śayyāsanam bhavati / āsanne āsanne pariveṇā bhavanti
 11b7 / cāturddaśīyam vā pāñcadaśīyam vā śayyāsanoddeśo karttavyo / tam likhitam
 samghasthavirasya allīpitavyam / vaktavyam / āyuṣman amuke vihārake
 ettakā mañcā ettakā pīṭhāḥ / ettakam āstaraṇam ettakam prāvaraṇam
 katamo tava vihārako rucyati / yo samghasthavirasya vihārako rucyati so
 J.51 dātavyo / atha dāni samghasthaviro jalpati / vihāram yūyam **uddiśatha**
 varṣāvāsikam samam kariṣyāma nti / yam samghasthaviro jalpati / tathā
 12a1 karttavyam, / **tato** vihārakā uddiśitavyāḥ / vṛddhāntato prabhṛti yāva
 avaryakaparyantam na kṣamati / śrāmaṇerāṇām vihāra uddiśitum / atha
 dāni teṣām upādhyāyācāryā jalpanti / uddiśatha yūyam eteṣām vayam
 pratisaṁskariṣyāma nti / tato śrāmaṇerakāṇām pi vihārakā uddiśitavyā /
 atha dāni bahum bhavati / tato dvitīyakālikā uddiśitavyā / atha dāni tahi
 12a2 koci bhavati / āṭakkarasimhanādiko **parīyāpto** grīṣme śayyāsanam
 uddiśitavyam / guptyartham paribhogārtham utthiṣyam utthāpayisyam ko
 vihārako ti / vaktavyo na eṣo bhava kiñcita a bhogārtham vadisanti ma
 pratisaṁskāraṇārtham eṣo cam uddiśiyati / atha dāni stokā vihārakā bhavanti
 / dviṇṇām trayāṇām janānām eko vihārako uddiśitavyo / ~

p.74 atha dāni evam̄ pi stokā bhavanti / caturṇṇām̄ pañcānām̄ vā janānām̄ eko
 12a3 vihārako uddisitavyo / atha dāni ekavastukam̄ bhavati / bhikṣū ca bahu
 bhavam̄ti / vṛddhānāñ ca mañcā prajñāpayitavyāḥ / navakānām̄
 p.75 pīṭhāḥ prajñāpayitavyāḥ / atha dāni evam̄ pi stokam̄ bhavati / vṛddhānām̄
 J.52 pīṭhāḥ prajñāpayitavyāḥ / navakānām̄ samstaraṇā prajñāpayitavyāḥ / atha
 12a4 dāni evam̄ pi stokam̄ bhavati / alpovakāśo bhavati / vṛddhehi samstaraṇe
 pratipadyitavyam̄ / navakehi paryana vītināmayitavyam̄ / atha dāni evam̄
 pi alpāvakāśo bhavati / vṛddhehi cchanne praviśitavyam̄ / navakehi
 vṛkṣamūlehi camkramehi niṣadyāhi abhyavakāśe vītināmayitavyam̄ / hemante
 śayyāsanam̄ uddisitavyam̄, / guptyartham̄ paribhogārtham̄ utthiṣyam̄
 12a5 utthāpayisyam̄ varṣāsu śayyāsanam̄ uddisitavyam̄ / guptyartham̄
 paribhogārtham̄ utthāsyam̄ utthāpayitavyam̄ / nāpi kṣamati śayyāsanam̄
 adhyupekṣitum̄ omayilomayilam̄ pāṭitavipāṭitam̄ mañcā vā pīṭhā vā
 oddriṇṇakā vā paluggakā vā adhyupekṣitum̄ / atha khalu kālena kālam̄
 śayyāsanam̄ sīvitavyam̄ / bodhitavyam̄ / kālena kālam̄ muñjā karttitavyā /
 balbajā karttitavyā / tato mañcā ca pīṭhā ca braṇitavyā / evam̄ varṣopanāmike
 12a6 śayyāsane pratipadyitavyam̄ / na pratipadyati / abhisamācārikān dharmmān
 atikramati // ॐ //

p.75 II.3 Ms.12a6 ; J.52.15 ; Ch.503a24

bhagavān śrāvastyām viharati / śāstā devānāñ ca manusyāñāñ ca
 vistareṇa nidānam kṛtvā yāva adrākṣid bhagavām pañcāhikām vihāracārikām
 J.53 anucamkramanto **a**nuvicaranto vihārakām oddriṇṇakām paluggakām ullāya
 gṛhitakām acokṣām apratisamśkr̥tām udakasya pūrām udakabhramām
 12a7 aśodhikām dvārāhi **d**vīpikāhi khajjanto mañcām pīṭhām **o**ndriṇṇakā**n**ām
 paluggakām utthitakām varṣeṇa varṣiyantām prāṇakehi khajjantām
 bhagavāna jānanto prcchati / kiṁ imam bhikṣavo vihārakā ullaggakā ollāye
 gṛhitakāḥ / acaukṣā apratisamśkr̥tā udakasya pūrām udakabhramā aśodhitakā
 dvā dvīpikāhi khajjantā mañcā pīṭhā **o**ndriṇṇakām paluggakām utpādakām
 12b1 utthitakām varṣeṇa **o**varṣiyantām prāṇakehi khajjantā bhikṣū āhamṣuḥ /
 p.76 ye bhagavān **varṣām** vasiṣyanti te pratisamśkariṣyanti /

p.76   bhagavān āha / tena hi evam̄ varṣopagatehi śayyāsane pratipadyitavyam̄ / kin ti dāni evam̄ varṣopagatehi śayyāsane pratipadyitavyam̄ / ete dāni bhikṣavo varṣopagatā bhavanti / tena hi vihārakā pratyavekṣitavyā / yadi tāva ondriṇṇakā vā paluggakā vā bhavanti / yāvat mūṣikokkārā vā cikkhallikā vā pratisaṁskārayitavyā / yadi tāva vihārako sudhācchadano bhavati / iṣṭakācchadano bhavati / iṣṭakā dātavyā / apakvacchadano bhavati / apakvā dātavyā / kabhallacchadano bhavati / tṛṇapūlako dātavyo / urnnāye gṛhitako bhavati / piṇḍam̄ śātiya mṛttikāye limpityo / mūṣa-ukkārā vilikhkhikā pūretavyā / yadi tāva uppēdanako vihārako bhavati / śakkāroṭena vā pūretavyā upakvapāṁsukena vā / atha dāni uppam̄sulo bhavati / gomayakārṣī dātavyā / udakabhramā vā / praṇālibhramā vā paripūritā bhavanti śodhayitavyāḥ / muṇḍaharmmiyā pratisaṁskarttavyā / śayyāsanam̄ omayilomayilam̄ bhavati / pāṭitavipāṭitam̄ dhovayitavyam̄ / rañjetavyam̄ / mañcā vā pīṭhā vā bhagnakā bhavanti / chinnagaṇṭhikā karttavyā / 12b4 ondriṇṇakā vā paluggakā bhavanti / muñjā karttitavyā / mañcā braṇitavyā / pīṭhikā braṇitavyā / uppādakā bhavanti samam̄ thāpeyitavyā / utthitakā bhavanti / sutthitā thapetavyā / vātātapena opūriyanti / naivāte thapitavyāḥ / varṣeṇa ovarsiyanti / cchanne thapitavyā / prāṇakehi khajjanti cchandiyāṇam̄ pratipādikehi thapayitavyā / nāpi kṣamati / śayyāsanam̄ adhyupekṣitum̄ / 12b5 omayilomayilam̄ vā pāṭitavipāṭitam̄ vā // atha khalu kālena kālam̄ dhovitavyam̄ / sīvayitavyam̄ / rañjijyatavyam̄ / mañcā vā pīṭhā vā uppādakā bhavanti / samām̄ thapitavyāḥ / dutthitā bhavanti / susthitā thapitavyāḥ / ondriṇṇakā bhavanti / palugnakā vā muñjā karttitavyā / balbajā karttitavyā / mañcā buṇitavyāḥ / pīṭhā buṇitavyāḥ / pādakā utthitakā bhavanti / suthapitā karttavyāḥ / vihārakā kālena kālam̄ siñcitavyāḥ / sammārjitavyāḥ / gomayakārṣī dātavyāḥ / udakabhramāḥ pranāḍikābhramā vā kālena kālam̄ śodhitavyāḥ / pañcāhe pañcāhe śayyāsanam̄ pratyotāpetavyam̄ / mañcā vā pīṭhā vā anyāyataḥ karttavyam̄ / vihāro omasvediko bhavati / mañco bhitti mocetvā pratipādikā dātavyāḥ / yathā prāṇakehi na khādyeyā santānikā 12b7 śātitavyo / anvardhamāsam̄ gomayaśāṭo dātavyo / yadi tāva vihāro ośa karoti odako dātavyo / atha dāni usvedako bhavati śuddhena gomayena mardditavyam̄ / vihāro usvedako bhavati / na dāni tahim̄ kṣamati / hastaśaucam̄ vā karttum̄ pādaśaucam̄ vā mukham vā dhoyitum̄ / pādam vā nirmmādayitum̄ / nāpi dāni kṣamati / vihāro pitthitvā sthapitum̄ / atha khalu kālena kālam̄ apāvuritavyo yathā vātam̄ labheyā dhūpetavyo kuṣṭhena 13a1 bhurjena vā saktuhi vā evam̄ varṣopagatakehi śayyāsane pratipadyitavyam̄ / na pratipadyati // abhisamācārikān dharmmān atikramati // ॐ //

J.55
p.77

12b6   karttavyāḥ / vihārakā kālena kālam̄ siñcitavyāḥ / sammārjitavyāḥ / gomayakārṣī dātavyāḥ / udakabhramāḥ pranāḍikābhramā vā kālena kālam̄ śodhitavyāḥ / pañcāhe pañcāhe śayyāsanam̄ pratyotāpetavyam̄ / mañcā vā pīṭhā vā anyāyataḥ karttavyam̄ / vihāro omasvediko bhavati / mañco bhitti mocetvā pratipādikā dātavyāḥ / yathā prāṇakehi na khādyeyā santānikā 12b7 śātitavyo / anvardhamāsam̄ gomayaśāṭo dātavyo / yadi tāva vihāro ośa karoti odako dātavyo / atha dāni usvedako bhavati śuddhena gomayena mardditavyam̄ / vihāro usvedako bhavati / na dāni tahim̄ kṣamati / hastaśaucam̄ vā karttum̄ pādaśaucam̄ vā mukham vā dhoyitum̄ / pādam vā nirmmādayitum̄ / nāpi dāni kṣamati / vihāro pitthitvā sthapitum̄ / atha khalu kālena kālam̄ apāvuritavyo yathā vātam̄ labheyā dhūpetavyo kuṣṭhena bhurjena vā saktuhi vā evam̄ varṣopagatakehi śayyāsane pratipadyitavyam̄ / na pratipadyati // abhisamācārikān dharmmān atikramati // ॐ //

J.56

[p.77](#) II.4 Ms.13a1 ; J. 56.3 ; Ch.503b10

bhagavān śrāvastyāṁ viharati / śāstā devānāñ ca manusyāñāñ ca
 vistareṇa nidānam kṛtvā aparam dāni āraṇyakam śayyāsanam himadoṣena
 cittam na vasati / te dāni āraṇyakā vihāram bāhiram ghaṭṭiyam kāriyāṇa
 13a2 grāmantikam śayyāsanam okastāḥ so dāni vihārako vanadavena āgacchiyāṇa
 dagdho / etam prakaraṇam bhikṣū bhagavato ārocayemṣu

p.77   bhagavān āha / tena hi evam varśavustehi śayyāsane pratipadyitavyam / kin ti dāni evam varśavustehi śayyāsane pratipadyitavyam / etam dāni āraṇyakam śayyāsanam himadoṣena rittam na vasati / na kṣamati / āraṇyakehi aśabdakarṇikāye grāmāntikam / śayyāsanam okkasitum / atha khalu ucchāhetavyā / tahi eko vā dvau vā trayo vā yāvatakā **ucchahanti** / yo pratibalo vastum yadi utsahanti / teṣam āhāreṇa upastambham karttavyam / yathā na vihanyemṣu / atha dāni udvahanti / āha / kiṁ vayam parityaktāḥ / kissa **vayam** vasāmaḥ / yaṁ tahim śayyāsanam bhavati kocavako vā ullīyo vā caturasrakā vā kumbhiyo vā kaṭahakāni vā sarvvam grāmāntikam, 13a4 **śayyāsanam** otāretavyam / mañcā pīṭhā ullapitvā sthāpayitavyā / mañcā bhittiyo mocetvā pratipādakā dātavyā / yathā prāṇakehi dīpikāhi vā na khajjeyā / nāpi dāni kṣamati so vihāro adhyupekṣitum / ondriṇṇako vā paluggako vā acaukṣo vā apratisamṣkṛto vā / atha khalu yadi tāva 13a5 tṛṇacchadano vā bhavati tṛṇapulako dātavyo / yāva gomayaśāṭo dātavyo / paribhāṇḍam karttavyam / śvetavarṇṇā dātavyam // samantena vihārasya tāva pratikṛtyeva agniharaṇī karttavyā / bhṛtakehi ca karmmakarehi ca vihārasya catuhpārśve kakṣam jātakam bhavati so lavāpayitavyo / yaṁ kālam śuṣkam bhavati / niṣprāṇakam tato gninā dahāpayitavyo vihārako 13a6 siñcitavyo / sammārjitavyo / gomayakārṣi **dātavyā** / yaṁ sārāsāram śayyāsanam amilā vā astaraṇikām vā kocakā vā makucakā guḍuguḍukā vā makucakā vā te grāmāntikam śayyāsanam nāpayitavyāḥ / mañcāḥ pratipādakehi sthāpayitavyā bhittito yuktāḥ / māmcasya upari pīṭhā sthāpayitavyā / pīṭhasya upari yaṁ tatra śayyāsanam omayilomayilam pāti^{vi}pātiṭam pīṭhasya upari sthāpayitavyam cīvaravamṣe sthāpayitavyam, J.58 **bhittito** muktam / yadi tāva vihāro uppiḍanako bhavati / na kṣamati / 13a7 lenāni bandhitum / atha khalu muktakā karttavyā / atha dāni uppamṣulakā vihārakā bāhiraghāṭtimā karttavyāḥ / sarvvehi nidhāvitavyā ekena abhyantaraghāṭtimam vihārakām kariya rejūye vā kaḍevarikā /ya vā otaritavyam / otariya rajjūye vā kaḍevariya vā abhyantare kṣipitavyā / 13b1 bāhyena vā acchitavyā / ye **tatra** bhavanti gopālakā vā paśupālakā vā teṣam so vihāro anuparinditavyo te vaktavyāḥ / dīrghāyu gacchāma tāva yaṁ grāmāntikam śeyyāsanam eso tumhākam vihārako anuparindito bhavatu p.79 / evam anuparindiyāṇa gantavyam / ~

p.79 atha dāni grāmāntikam̄ śeyyāsanam̄ bhavati / evam̄ hy eva sarvvam̄ pratisaṁskāro karttavyāḥ / yāva śvetavarṇṇā dātavyā / etāni mahantāni
 13b2 vastūni bhavanti / yathā agniśālā vā upasthānaśālā vā yadi tāva sasvāmikam̄ bhavati / tena pratisaṁskāroyetavyā / uddiṣṭako nāśo yo sya bhavati / tena pratisaṁskarttavyā / atha dāni naiva sasvāmiko bhavati / nāpi uddiṣṭako sarvvāsaṁghena pratisaṁskarttavyo / sāmagrīye saṁviditvā tahiṁ ekam̄
 J.59 eko vā śamo dātavyo / dve vā dve vā trayo vā trayo vā yathā
 13b3 sarvvapratisaṁskāro gacche tathā dātavyam̄ / mañcā vā pīṭhā vā ullaggakā bhavanti / ayacchitavyā / ayam̄ cchantiyo karttavyāḥ / unniyo vā biśio vā caturasrakā vā omayilomayilā bhavanti / pāṭitavipāṭitā dhovitva sivitavyā / pratyaggalāni dātavyāni / bhaṇḍam̄ niyatakam̄ bhavati / samudānetavyam̄ / grāmāntikam̄ śeyyāsanam̄ udakadoṣena rittam̄ na samvasati na kṣamati
 13b4 tehi aśabdakarṇṇikāye āraṇyakam̄ śeyyāsanam̄ gantum̄ / atha khalu pratikṛtyeva tāva yam̄ tatra sārāsāram̄ bhāṇḍam̄ astaraṇam̄ vā prāvaraṇam̄ vā upaskaro vā śraddhāprasannehi upāsakakulehi sthāpayitavyam̄ / vihārako saṁmārjayitavyo / gomayakārṣī dātavyā / mañcā pratipādakehi sthātavyā bhittito muktam̄ / mañcasya upari pīṭham̄ sthāpayitavyam̄ / pīṭhasyopari
 13b5 yam̄ tatra jarjara bisi vā jarjara caturaśrako vā tam̄ sthāpayitavyam̄ / yadi tāva uppīḍanako vihāro bhavati / tato lenāni muktāni sthāpetavyāni / atha dāni uppatsulako vihā bhavati lenāni bāhiraghāṭtimāni karttavyāni sarvve bhikṣūhi nidhāvantehi / ekena vihārako atyantaghaṭṭimo karttavyo /
 13b6 J.60 prativeśikulāto niśreniyāviya tato otaritavyo / ye tatra prativeśikā bhavanti / teṣām̄ anuparinditavyam̄ / dīrghāyu eṣo vihārako tumhāṇam̄ anuparindito
 p.80 bhavatu / gacchāma vayam̄ arāṇyakāni śeyyāsanāni evam̄ parindiyā gantavyam̄ / evam̄ varśavustehi śeyyāsane pratipadyitavyam̄ / na pratipadyati / abhisamācārikān dharmmān atikramati // ॐ //

II.5 Ms.13b6 ; J. 60.5 ; Ch.503c1

p.80 bhagavān śrāvastyāṁ viharati śāstā devānāñ ca manusyāṇāñ ca vistareṇa
 13b7 nidānam kṛtvā pañcārthaśāṁ vistareṇa kṛtvā yāvad adrākṣid bhagavām
 pañcāhikāṁ vihāracārikāṁ anucaṁkramanto anuvicaranto vihārakāṁ
 oddīṇakāṁ praluggakāṁ acaukṣāṁ apratisamskṛtāṁ śeyyāsanām
 ujjhitaprakīrṇām omayilomayila pāṭitavipāṭitam mañcā ca pīṭhā ca /
 uddriṇṇakā praluggakā uppādakā utthitakā varṣeṇa ovarṣiyantām prāṇakehi
 14a1 khajjantām bhagavān **jā**nanto bhikṣūm pṛcchati / kim idam bhikṣavo vihārakā
 oddriṇṇakā paluggakā acaukṣā apratisamskṛtāḥ śeyyāsanām
 ujjhitaprakīrṇām omayilomayilaṁ pāṭitavipāṭitam mañcā ca pīṭhā ca
 oddriṇṇakā paluggakā uppādakā utthitakā varṣeṇa ovarṣayantā prāṇakehi
 khājjantā te dāni āhaṁsu vayam bhagavan āgantukā ye nevāsikā te
 samskariṣyanti /

p.80
 bhagavān āha // tena hi etam̄ āgantukehi śeyyāsane pratipadyitavyam̄
 / kin ti dāni evam̄ āgantukehi śeyyāsane pratipadyitavyam̄ / etā dāni
 bhikṣū āgantukā bhavanti vihārako uddiṣṭako bhavati / mañcam̄ pīṭham̄ pi
 caturasrakam̄ kurccam̄ bibohanaṁ uddiṣṭam̄ bhavati nāpi kṣamati /
 gatāgatasya vihārake bhaṇḍam̄ praveśitum̄ / atha khalu yadi tāva
 andhakārako vihārako bhavati / pradīpo jvālayitavyo ṭṛṇolkā vā kaṇḍolkā
 vā prajvālayitavyā / praviśiya cīvaraṁcaśo tāca pratyavekṣitavyo / anekāye
 prāṇakehi khāditako bhavati / yadi tāva prāṇakehi khāyitako bhavati
p.81
 bhagnakā vā tam̄ apaniya anyo kīlako ākoṭayitavyo pātrapraveśikā
 sthāpayitavyā / mañcakaś ca pratyavekṣitavyah / yadi tāva vibhagnako vā
 14a4 cchinnako vā bhavati cchinnakanṭhi karttavyā / oddriṇṇako vā paluggako
 vā bhavati mumjā karttitavyā balbajā karttitavyā / mañcā braṇitavyā pīṭhā
braṇitavyā / vihārako śodhayitavyo / sammārjayitavyo / mūṣa-ukkirā vā
 bhavati ākoṭayitavyā / gomayakārṣī dātavyā / mañcako pratipādake
 sthāpayitavyo āstaraṇam̄ prajñapiya pratikramitavyam̄ / yadi sarvvarātro
 J.62 gacchatī pratisaṁskārayantasya sarvvarātrī pratisaṁskārayitavyam̄ / evam̄
 14a5 āgantukehi śeyyāsane pratipadyitavyam̄ / na pratipadyati / abhisamācārikān
 dharmmān atikramati // ॐ //

II.6 Ms.14a5 ; J.62.4 ; Ch.503c16

p.81 bhagavān śrāvastyāṁ viharati śastā devānāñ ca manusyāṇāñ ca vistareṇa
 nidānam kṛtvā pañcārthavaśāṁ vistareṇa kṛtvā yāvad adrākṣid bhagavām
 pañcāhikāṁ vihāracārikām anucaṁkramanto anuviracanto vihārakām
 14a6 oddriṇṇakām paluggakām acaukṣām apratisam̄skṛtām śeyyāsanām
 omayilemayilam pāṭitavipāṭitam / mañcā pīṭhā oddriṇṇakām paluggakām /
 uppādakām utthitakām varṣeṇa ovarṣiyantām prāṇakehi khajjantām bhavān
 jānanto pṛcchati / kiṁ ime bhikṣavo vihārakā oddriṇṇakā paluggakā acaukṣā
 apratisam̄skṛtā śayyāsanām omayilemayilam pāṭitavipāṭitam mañcā pīṭhā
 14a7 oddriṇṇakā paluggakā uppādakā utthitakā varṣeṇa ovarṣayantā prāṇakehi
 khajjantā bhiksū āhamṣu / vayam bhagavan nevāsikā ye āgantukā te
 pratisam̄skariṣyanti /

p.81   bhagavān āha / tena hi evam̄ nevāsikehi śeyyāsane pratipadyitavyam /
kin ti dāni evam̄ nevāsikehi śayyāsane pratipadyitavyam / nāyam tāva
kṣamati / naivāsikehi ye vihārakā oddriṇṇakā paluggakā acaukṣā
14b1 apratisam̄skṛtā te āgantukānām **sthā**payitum / yadi āgantukānām mātu
J.63 atyāyikam̄ bhaviṣyanti / tato nam̄ pratisam̄skariṣyantīti // atha khalu **ye**
vihārakā navakā ca supratिसam̄skṛtā ca te āgantukānām sthāpayitavyā /
p.82 nāpi kṣamati śeyyāsanam̄ omayilomayilam̄ pāṭitavipāṭitam̄ āgantukānām
sthāpayitum / yadi āgantukānām mātu atyāyikam̄ bhaviṣyati tato dhoviṣyanti
14b2 / rañjiṣyanti / sīviṣyanti / atha khalu yam̄ **śeyyāsanam̄** navakam̄ sudhotam̄
ca suraktam̄ ca tam̄ āgantukānām sthāpayitavyam / nāpi kṣamati ye mañcā
vā pīṭhā vā pralaggakā vā oddriṇṇakā vā te āgantukānām sthāpayitum /
yadi āgantukānām mātu atyāyakam̄ bhaviṣyati / tato buṇiṣyanti / atha
khalu ye mañcā vā pīṭhā vā navā ca sārā ca sadhotā ca te āgantukānām
14b3 sthāpayitavyā nāpi kṣamati / adhyupekṣitum / atha khalu vihārakānām
kālena kālam̄ khanḍaphuttam̄ pratisam̄skarttavyam / śeyyāsanam̄
dhovitavyam / sivitavyam / rañjitavyam / mañcā vā pīṭhā vā bhagnā vā
bhavanti cchinnaganṭhikā karttavyā / oddriṇṇakā vā paluggakā vā bhavanti
/ muñjā karttitavyā / balbjā karttitavyā mañcā **braṇitavyā** pīṭhā **braṇitavyā**
/ mañcā vā pīṭhā vā uppādakā bhavanti / samaṇ sthāpayitavyā / utthāpitakā
14b4 J.64 **bhavanti** / susthitā karttavyā / **vātātapena** tepūriyanti / nivāte sthāpayitavyā
/ kākaśakunnakehi ohayiyanti channe sthāpayitavyāḥ / varṣeṇa tevarṣiyanti
nirovarṣe sthāpayitavyā / prāṇakehi khajjanti cchinnaganḍiyakā kariya
pratipādakehi sthāpayitavyā / evam̄ nevāsikehi śayyāsane pratipadyitavyam̄
14b5 / na pratipadyati / abhisamācārikān dharmmān atikramati // ॐ //

p.82 II.7 Ms.14b5 ; J. 64.6 ; Ch.503c25

bhagavān śrāvastyāṁ viharati / śāstā devānāñ ca manusyāñāñ ca
 vistareṇa nidānam kṛtvā yāvad adrākṣid bhagavān pañcāhikāṁ vihāracārikāṁ
 anucamkramanto anuvicaranto vihārakāṁ oddriṇṇakāṁ paluggakāṁ anabhi
 samśkr̄tāṁ ullāpe gr̄hitakāṁ śeyyāsanam omayilamayilam pātitavipātitam
 14b6 mañcā ca pīṭhā ca oddriṇṇakāṁ paluggakāṁ uppādakāṁ utthitakāṁ
 vātātapena opūriyatāṁ kākaśakunnehi oharsiyantāṁ varṣeṇa ovarsiyatāṁ
 pīṭakehi khajjantāṁ bhagavāna jānanto yeca bhikṣūm p̄cchati / kiṁ ete
 p.83 bhikṣavo vihārakā oddriṇṇakā paluggakā śeyyāsanam omayilamayilam
 pātitavipātitam mañcā pīṭhā ca oddriṇṇakā paluggakā uppādakā utthitakā
 vātātapena opūriyatā kākaśakunnehi ohayiyantām varṣeṇa varsiyam̄tā
 14b7 J.65 prāpprānakehi khajjantā / bhikṣū āhamṣu / ye bhagavām āgantukā ca nevāsikā
 ca te pratisam̄skariṣyanti / vayam itvāravāsino

p.83   bhagavān āha / tena hi evam̄ sarvvehi śeyyāsane pratipadyitavyam̄ /
kin ti dāni evam̄ hi sarvvehi śeyyāsane pratipadyitavyam̄ / ete dāni vihārakā
bhavanti / oddriṇṇakā paluggakā acaukṣā apratisam̄skṛtakā tato raṇaraṇāye
15a1 gaṇḍim̄ āhaṇiya sarvvasam̄ghena sannipatitavyam̄ / atha dāni kaścid̄ āha /
ahan dharmmakathiko ahaṁ vinayadharo aham̄ āraṇyako piṇḍacāriko
pāṁsukuliko ya eto droṇī śramaṇakā te pratisam̄skariṣyantīti // te
vināyātikramam̄ āsādayanti /

p.83   atha khalu sarvvehi sannipatitavyam / anyehi tāva mṛttikā mardditavyā
           / anyehi khāṇukā viśālikā vā piṇḍakā vā paripūriya dātavyā / anyehi
 15a2 pariharitavyam / anyehi lippitavyam / anyehi majjitavyam / anyehi udakam
       parihaaritavyam / atha dāni bahum lippitavyam bhavati / bhiksū ca śāthyena
       karenti / kiṁ karttavyam mitakaṁ dātavyam / iman tava khaṇḍam imam
       tava khaṇḍan ti / imam tvayā pratisaṁskārayitavyam / ete vihārakā ullāpe
       gr̥hitakā bhavanti apratisaṁskṛtā vā uppamṣulā vā sarvvasaṁghasya gaṇḍim
 15a3 ākoṭayitvā anyehi tāvad yā bhitti ollāye gr̥hitakāyo tāyo sāṭayitavyāyo
       anyehi mṛttikā marddetavyā / anyehi udakah parihaaritavyah / anye mṛttikā
 J.66 pariharttavyā / anyo lepo dātavyah / anyaiḥ samārjitavyam / vihārakā
       uppedanakā bhavanti / śarkarāṭakā vā āpakapāṁsuko vā parihaaritavyo
       ākoṭayitavyo / atha dāni upamṣulakā vihārakā bhavanti / anyair ggomaya
 15a4 pariharttavyah / anyair udakam pariharttavyah / anyaihi adhvāpayitavyam
 p.84 / anyehi gomayakārṣī dātavyā / nāpi dāni adhyupekṣitavyam / śeyyāsanam
       onṇiyo vā kocavako vā prākārā vā bisiyo vā caturasrako vā bimbohanakā
 15a5 vā cilimilikā vā omayilamayilā vā pāṭitavipāṭitavipāṭitā vā acaukṣā vā
       apratisaṁskṛtā vā / atha khalu kālena kālam / anyehi oṣā gālayitavyo /
       anyehi udakam pariharttavyam / anyehi kṣāram ānayitavyam / anyehi
       vodhayitavyam, / anyehi pīḍitavyam / anyehi visayitavyam / anyehi
       pariharttavyam / mañcā vā pīṭhā vā oddiṇṇakā vā paluggakā vā paluggakā
       vā bhavanti / sarvvehi muñjā vā balbajā vā karttitavyā / mañcā vā vātavyā
 15a6 pīṭhā vātavyā bisī sīvayitavyā / caturasrā dāpayitavyā // namgalāni
       utthāpayitavyāni / ete mañcā vā pīṭhā vā bhagnakā vā bhavanti / yo yam
 J.67 paśyati tena yyeva gaṇṭhī karttavyā / upādakā bhavanti / yo ye paśyati
       tena yeva samam sthāpayitavyam / dutthitakā bhavanti / susthitakā karttavyā
       / vātātapena vā opūriyanti / yo yeva paśyati tena yyeva nivāte sthāpayitavyā
 15a7 / kākaśakuntehi vā ohayiyanti / yo yyeva paśyati / tena yyeva channe
       sthāpayitavyā / varṣenā ovarsayanti / yo yeva paśyati tena yyeva nirovarṣe
       sthāpayitavyā / prāṇakehi khajjati / yo yeva paśyati / tena yyeva
       cchinnaganṭhikā kariyāṇa pratipādakehi sthāpayitavyā / evam sarvvehi
       śayyāsane pratipadyitavyam / na pratipadyati / abhisamācārikān dharmmān
       atikramati // ३ //

p.84 II.8 Ms.15a7 ; J. 67.9 ; Ch.504a14

15b1 bhagavān śrāvastyāṁ virahati śāstā devānāñ ca manusyāñāñ ca vistareṇa
nidānam kṛtvā te dāni bhikṣū prakīरṇṇakasya ucchvāsam karonti / jano
dāni odhyāyati / paśyatha bhaṇe śramaṇakā yathā uṣṭrā vā gonā vā
garḍdabhā vā cchagalakā vā evam ime śramaṇā prakīरṇṇakasya uśvāsam
karenti / naṣṭam bhraṣṭam kuto eṣām śrāmaṇyam / etam prakaraṇam
bhikṣūhi śrutam bhikṣū bhagavato ārocayemṣu / bhagavān āha / satyam
15b2 bhikṣavo jano odhyāyati āma bhagavan

p.85   bhagavān āha / tena hi varccakuṭī nāma karttavyā / varccakuṭīm dāni
J.68   bhikṣuṇā kārāpayamāṇena nāpi kṣamati **vi**hārasya purastimena vā uttareṇa
      vā kārāpayitum / atha khalu dakṣiṇena vā paścimena vā kārāpayitavyā /
      vātaphatham muktvā mallakatalā khaḍā khaṇitavyā / prapātaniśritam vā
      yadi vā khāniyā udakāntikā bhavati / prathamam kalpiyakāreṇa
15b3   ohayiyāpetavyā / atha dāni prapātaniśritā vā unctionāvaccagharam vovatti
      gacchatī / antarā kāṣṭham dātavyam / yathā tahiṁ, / prathamam niyateya
      parimalam vā caturasram vā nivitavyā / iṣṭakāhi vā upalair vvā cchādayitavyā
      / yāni sārāṇi ca dṛḍhāni ca sthūlā ca kāṣṭhāni tāny adhastā dātavyāni /
      tatra kāṣṭhehi vā phalakehi vā ohāṭayitavyā / upari iṣṭāhi mr̄ttikāya
15b4   **cchādayitavyāni** / tac ca mukhāni karttavyāni hastām vā āyāmena
      nimuṣṭakam vā hastam vistareṇa tatra kanṭhavāriṇi karttavyā / kakṣamātrī
      vā galamātrī vā vamṣe vā nalena vā namgalehi vā phalakair vvā tathā
      karttavyā yathā upaviṣṭā anyonyam na paśyanti / **sīrṣīn** tatropari
      cchādetavyam kuḍḍa utthapiyāṇam valabhī kārayitavyā / ākāśatalam vā
15b5   limpitavyā mr̄ttikāya vā sudhāya vā tṛṇacchannā vā karttavyā / aparasmin
      pārśve varccakuṭīkā karttavyā / tahiṁ sthāpetavyā kāṣṭhakuṇḍāni vā
J.69   mr̄ttikākuṇḍāni vā udaka pūrayitavyāni / tahiṁ **sthā**petavyam kariṣo mr̄ttikā
      vā ūṣo vā tato jānitavyam / yadi tāva sā khāni/mā varccakuṭī bhavati / tato
      varccakumbhikā bāhirodīvā karttavyā / yathā tam udakam anye na gacchatī
15b6   / atha **dāni** prapātanisritā bhavati / varcakuṭī kiñ cāpi tahi yyeva udakam
      patati / anāpattih / varccakumbhikāye purato kalpiyakarakī sthāpayitavyā
      udakasya pūrṇatāni tāni kuṇḍakāni vā kaṭāhakāni vā nāpi kṣamati /
      adhyupekṣitum / saprāṇakāni vā adhotakāni vā / atha khalu uddiśitavyam
      / navakānte vā paṭipāṭṭikāya vā yasya vā prāpuṇati / tena tāni kuṇḍanikāni
15b7   kālena kālam, **pū**rayitavyāni / kālena kālam dhovayitavyā / kālena kālam
      ātape śoṣayitavyāni / ~

p.86 atha **tāni** kāṣṭhamayāni bhavanti / na kṣamati / ātape na śoṣayitum, / mā phuṭṭiṁsu tti / śoṣayitvā cchātāyāṁ sthāpayitavyāni / yam kālam pariśuṣkāni
 J.70 bhavanti / tato pūretavyāni / varccakuṭīye purato kuṭī vā śālā vā karttavyā /
 16a1 **yatra** bhikṣū kalpikāni cīvarakāṇi vinikṣipiya varccakuṭī praviśanti nāpi dāni draviḍena viya praśrāvakaraṇam gr̥hnitvā varccakumbhikā gantavyam /
 atha dāni varccakumbhikāṁ saprāṇakā bhavati / na dāni vaktum, /
 āyuṣmanto saprāṇakā varccakuṭīkā / atha khalu ṭṛṇam vā tūlikā vā upari sthāpetavyā / yathājñāye saprāṇakety abhijñānam / udakakṛtyam karentena
 16a2 na dāni jjhallajjhaleye udakam cetavyam / atha **khalu** mātā yeva cetavyam / riktakāṁ varccakumbhikāṁ paṣyati / na tadā adhyupekṣitavyam / yasya oheyyako bhavati / tasya āvikṣitavyam / svayam vā pūrayitavyam / antamasato kumbhikāyam / ekasya paryāstam bhaveyā tattakam dātavyam /
 atha dāni glāno bhavati / ārṣavyādhikam vā praskandikam vā leksaṭākhamdehi vā bhastrāyanamkehi vā sukumārehi dayitavyam, // ॥ // esaivārthotpattiḥ /

p.86
 16a3 bhagavān śrāvastyāṁ viharati / śāstā devānāñ ca manusyāñāñ ca
 vistareṇa nidānam kṛtvā apareṇa dāni bhikṣuṇā vamśaśalākāhi vraṇamukham
 J.71 potthitam tasya dāni kṣatam sarudhiram kṛtam / etam prakaraṇam **bhikṣū**
 bhagavataḥ / ārocayemṣuḥ / bhagavān āha / śabdāvatha bhikṣum so dāni
 śabdāpito / bhagavān āha / evam ca tvam vamśaśalākāhi vraṇamukham
 16a4 pecchesi tena hi na kṣamati vamśaśalākāhi kaṇḍavidalikaina vā nalakāṣṭhena
 vā / kaṭhallena vā asthikhaṇḍena vā vraṇamukham pocchitum, / atha khalu
 avalekhanam nāma karttavyam / olikā vā sthāpayitavyā / mṛttikāmaya
 varttikā karttavyā / yā khānimā varccakuṭī bhavati / nāpi kṣamati bhikṣuṇā
 16a5 vraṇamukham pocchayatā tāyo varttikāyo vā kulikāyo vā varccakuṭīye
 p.87 prakṣipitum, / atha khalu ekamante **kūṭakam** karttavyam / tāyo devasikam
 cchorayitavyāyo vā dahiya bhūyo vā dahiya bhūyo vā thapayitavyāyo / atha
 dāni bhikṣu paśyati / ko imāyo dahiyatīti / tayo cchoriya anyāyo
 sthāpayitavyāyo / atha dāni prapātaniśritā bhavanti / kiṃcāpi tahiṁ
 apalekhām vā prakṣipati / samkaram vā anāpattiḥ / varcca karamtena
 16a6 **tathā** karttavyam, / yathā uccārapraśrāvakheṭasimghāṇakam sarvvam tahiṁ
 nigacche / atha dāni anyo caukṣikṛtam bhavati / ohāṇam vā / kheṭam vā /
 simghāṇakam vā varcce vā tahi nikṣiptam bhavati / uccikāye tahiṁ sarvvam
 prakṣipitavyam / nāpi dāni kṣamati / akṛtvā udakakṛtyam sāṃghikam
 śeyyāsanam paribhuñjitum // ॥ // eşā evārthotpattiḥ //

p.87
 16a7 bhagavān śrāvastyāṁ viharati / śāstā devānāñ ca manusyāṇāṁ **ca** /
 J.72 vistareṇa nidānam kṛtvā aparo dāni bhikṣuh / **uśvāsena** uddīpito nivasanam
 oguhiya varccakuṭīm praviśati / tahiṁ ca aparo bhikṣuh pūrvvapraviśto so
 dān āha / mā me āyuṣmam ohayesi / etam prakaraṇam bhikṣuh / bhagavato
 ārocayemṣuh / bhagavān āha / tena hi evam varcce pratipadyitavyam / kin
 ti dāni evam varcce pratipadyitavyam / nāyam tāva kṣamati / bhikṣuṇā
 16b1 kṣamayitum, **yā**va uśvāsena utpīdito tti // atha khalu
 samudācāramātrakeṇaiva varccakuṭīm gantavyā / atha dāni bhikṣuh /
 uśvāsena sahasā uppaḍi bhavati na kṣamati nivāsanam oguhiya
 aśabdakarṇṇikāye varcakuṭī praviśitum / atha khalu acchaṭikāṁ karatena
 praviśitavyam / yadi **tātavahi** koci pūrvvapraviśto bhavati tena pratyacchaṭikā
 16b2 karttavyā / iminā āgamayitavyam / tāva yāva utthita iti / atha dāni **uppi**dito
 bhavati / acchaṭikāṁ karantena allīpitavyam / iminā ca parānmukhena
 bhavitavyam / tasya cāvakāśo dātavyah / tena ca parānmukhena uviśitavyam
 / antaram dātavyah / nāpi dāni dūrato **yeca** nivāsam oguhiya upaveṣṭavyam
 J.73 / **atha** khalu samanantaram upaviśitavyam ca nivasanam niguhitavyam ca
 nāpi dāni kṣamati varcakuṭīyam upaviṣṭena dhyānāntaragatena vā
 16b3 middhāntaragatena vā **uddeśam** vā **svādhyāyam** vā manasikarentena āsitum
p.88 / atha khalu samudācāram kariya utthiya cchatti **mantavyam** / nāpi kṣamati
 / sāṁghikena śeyyāsanena prāvṛtena varccakuṭī praviśitum / nāpi kṣamati
 / kalpikehi cīvarehi prāvṛtehi varccakuṭīm praviśitum / atha khalu sthāpayitvā
 praveṣṭavyam nāpi dāni kṣamati / dantakāṣṭham khādantena varccakuṭīm
 16b4 praveṣṭum / ekānte nikṣipitvā praveṣṭavyam / nāpi kṣamati / oguṇṭhitāśīrṣena
 vā ohayitahastena **na** vā varccakuṭīm praveṣṭum / atha khalu ekāṁsīkṛtena
 praveṣṭavyam / eso bhikṣuh purime vā paścime vā **prahāṇī** upaviṣṭo
 samudācārakṛto bhavati / prahāṇasya āmantriyāṇa cchatti varccakuṭīyam
 16b5 gantavyam / atha dāni bhikṣū utpīdito bhavati nāpi kṣamati / **yathā** uṣṭreṇa
 vā goṇena vā garddabhena vā ūrūyo **hamyatena** gacchitum, / atha khalu
 samghārāmasya ekaḥiṁ ante upaviśitavyam / atha dāni bhikṣuṇā dṛṣṭo
 bhavati / nāpi kṣamati vaktum, / ko vā eso katham vā eso mā veddo
 bhaveya tti / tena uśvāsam karamtēna mallakena vā koḍitena vā
 16b6 cchorayitavyam / cchoriyāṇam so pṛthivīpradeśo gomayena udvarttitavyam
 J.74 / tato yadi tāva vibhavo bhavati / tailakārṣī vā **gandhakārṣī** vā dātavyam /
 atha dāni vibhavo na bhavati / antamasato gomayakārṣī dātavyah / eso
 bhikṣuh / cetiyam vandito uśvāsakṛto bhavati / samudācāramātrakenaiva
 nirddhāvitavyam / ~

p.88 atha dāni sahasā utpiđito bhavati / tadā na kṣamati / uṣṭreṇa vā gonena vā
 16b7 ūrūyo ohayantena gantum, / atha **khalu** ekamante nivāsam ohiya
 upaviśitavyam / atha dāni bhikṣūhi drṣṭo bhavati tadā na kṣamati vaktum
 / ko vā eso kathaṁ vā eso mā ceddo bhaveya nti / tenāpi dāni uśvāsam
 kariya mallakena vā koḍillena vā kaṭhallena vā cchodiyāṇa so pṛthivīpradeśo
 gomayena udvarttayitavyo / yadi tāva āhatyā pṛthivī bhavati / uttatthapitavyā
 17a1 / kṛtakarmmā pṛthivī bhavati udakena dhovitavyam / yadi tāva vibhavo
 bhavati cetiyaghare tailakārṣī vā dātavyā / atha dāni na vibhavo bhavati /
 antamasato tamhi pṛthivīpradeśe gandhakārṣī vā dātavyā / atha dāni
 āraṇyakam śeyyāsanam bhavati / durlabho gandho antamasato tailakārṣī
 p.89 dātavyā / ete **dve** bhikṣū vetiyam vandanti yam paśyanti tatra śunakhena
 17a2 vā śṛgālena vā uśvāsam kṛtakam yo navako bhavati / **tena** cchoritavyam /
 atha dāni navatarako śaithiliko bāhuliko bhavati / vṛddhatarena cchoritavyam
 J.75 / ete dve bhikṣū gocaram praviśanti prakṛtyeva tāva cchaḍdayitavyam, /
 atha dāni bhikṣūḥ praviṣṭo samāno samudācāram kṛto bhavati / kim
 karttavyam grāmāntikam śeyyāsanam gantavyam / pratikramaṇam
 vāgantavyam / nāpi kṣamati / bhikṣuṇī-upāśraye gatāgatasya varccakuṭim
 17a3 praviśitum / anekāye **bhikṣuṇīkā** upaviṣṭā bhaveya / atha khalu pṛcchitavyam
 / bhagini kim riktā vā varccakuṭī neti nāpi kṣamati / taruṇīkā pṛcchitum /
 mā veṇṇā bhaveya nti / atha khalu vṛddhā pṛcchitavyā / yadi tāvad āha /
 ārya riktā varccakuṭīti / kanakena vā dakānakena vā udakam grhṇiya
 praviśitavyam / uśvāsam kariya udakakṛtyam kariya gantavyam, / atha
 17a4 dāni evam pi na bhavati **nīlamañcam** gantavyam / nāpi dāni kṣamati /
 strīṇām **nigamam**ca gantum / atha khalu yo puruṣāṇām nīlamamco tahiṁ
 gantavyam nīlamañco na bhavati / utsṛṣṭagṛham gantavyam / pṛcchitavyam
 rikto ukkharo ti na dāni taruṇīkā strī pṛcchitavyā / mā **a'**prahāsam deyā
 mahantikā pṛcchitavyā / yadi tāvad āha / ṛkto udakadakānakā ādāya
 17a5 praveṣṭavyam / evam pi na bhavati / śūnya**gharam** vā jambālam vā bhavati
 / tahiṁ gantavyam / na dāni tahiṁ **gantavyam** / **na dāni tahiṁ**
 J.76 atiniśabdapraveṣe upaveṣṭavyam / mā **uggam**kito bhaveyam channapraveṣe
 upaveṣṭavyam / atha dāni evam pi na bhavati / utkṣiptarathyāyām kuḍyam
 pṛṣṭhato kṛtvā uśvāso karttavyo / yo sau dvitīyo sahāyo bhavati / tena
 17a6 purato parāṇmukhena sthātavyam / ete bhikṣu sārthena sārddham adhvānam
 gacchaṇti / bhikṣu uśvāsito bhavati nāpi kṣamati / **yatthesmiṁ** uśvāsam
 p.90 karttum, / mā odhyāyemsu ken imam **yatthesmi** antrāṇi vikīrṇηṇāni / ~

p.90 atha khalu ekatamam jjhaṭam vā vr̄kṣam vā pr̄ṣṭhato kariyāṇa upaviśitavyam / nāpi dāni anuvātam karttavyam / mā sarvvasārtham gandhena vyāvaheyyā apavātam karttavyam / sārthe nisṛṣṭasmim samudācāro bhavati / ekānte 17a7 upaviśiya karttavyam / nāpi dāni apratisamviditena uthattitavyam, / mā coro vā ocorako vā nti hanyeyā nāpi dāni anuvātam karttavyam / yā sarvvasārtho gandhena vāvaheyā apavātam karttavyam, / nāpi dāni kṣamati J.77 / pratikṛtyeva nivāsanam oguhiya gacchitum, / atha khalu nivāsanam oguhitavyam ca upaviśitavyañ ca na kṣamati nivāsanam oguhiya vāmena 17b1 hastena aṅgajātam gr̄hniya dravidena yathā udakasamīpa gantum / atha khalu utthihitavyam ca nivāsanam osaritavyam / nāvāye gacchantasya samudācāro bhavati yadi varcakuṭī bhavati / tahi karttavyam kāṣṭhakam antarā karttavyā / yathā tahiṁ prathamam nipateyā evam na bhavati / antamasato svakā aṅguli upathapitavyā / varccakuṭī na bhavati / kaṭāna vā 17b2 mallikena vā ujjhitavyam stūpābhigṛhe vā samghābhigṛhe vā paśyati / ujjhitavyam / atha dāni dve caṃkramante / vrddhatarako navatarako ca navakena ujjhitavyam / atha dāni so bhavati śaithiliko vā bāhuliko vā āvaḍḍhako vā aśikṣākāmo tadā svayam ujjhitavyam / eṣo hi bhikṣuḥ / dīrghakena khāyitako bhavati / vaidyo jalpati bhatte mahāvikaṭam pāyetha nti kim karttavyam / yadi tāva ātmano uccāro bhavati / so eva tasya J.78 pratigraho atha dāni parakerako uccāro bhavati / pratigrahāpayitavyo / 17b3 udakena accāviya ghanena narttakena parisrāviya tasya bhikṣusya sumanāphullāni na śakye dadiyāṇam vaktavyam / āyuṣmaṇa imasya bhaiṣajyasya gandho yādṛśo uccārasya mā khalu te amanāyam bhaviṣyati pibāhi yadi śe jīvitukāmo evam sarvvehi sarvve pratipadyitavyam / na 17b4 pratipadyati / abhisamācārikān dharmmān atikramati // ॥

p.91 II.9 Ms. 17b4 ; J. 78.7 ; Ch.504c18

bhagavān śrāvastyām viharati śāstā devānāñ ca manusyāñāñ ca vistareṇa
nidānam kṛtvā te dāni bhikṣuh prakīrṇṇakam praśvāsam karonti jano dāni
odhyāyanti / paśyatha bhaṇe śramaṇakā / yathā uṣṭrā vā gonā vā gardabhā
vā cchagalakā vā eva me śramaṇakā prakīrṇṇakam praśvāsam karonti /
17b5 naṣṭam bhraṣṭam kuto vā / imeśam śrāmaṇyaṁ etam prakaraṇam bhikṣūhi
śrutam / bhikṣū bhagavato ārocayemṣu /

bhagavān āha / satyam bhikṣavo jano odhyāyati / tena hi praśvāsakuṭī
nāma karttavyā / praśvāsakuṭīpi dāni bhikṣuṇā kārayantena na kṣamati
vīhārasya uttareṇa pūrvveṇa kārāpayitum / atha khalu dakṣinēna vā
17b6 paścimena vā kārāpayitavyā vātaphatha muktvā udakabhramaṇasya vā tapari
karttavyā / upalasya vā iṣṭakāya vā upari mallatalakā khannām khanitavyā
J.79 / madhye cchidrakam karttavyam / udakabhramaṇasya upari thapetavyā
suvāya samamtena lipitavyā / yadi samantena setuḥ karttavyo yathā patako
yeva praśvāsako bāhyena nirggacchati / dhoviya tailena mrakṣayitavyā /
17b7 navakāntena vā uddiṣṭakena vā paṭipāṭikāyena vā yasya vā prāpuṇeti // ९
// eṣā evārthotpattiḥ //

bhagavān śrāvastyām viharati śāstā devānāñ ca manusyāñāñ ca vistareṇa
nidānam kṛtvā aparo dāni bhikṣuh prahāṇam upaviṣṭako prāśvāsena uspiḍito
praśvāsakuṭīm gacchiyāñam nivāsanam ohiyāñam praśvāsam kariṣyanti /
tahim ca bhikṣuh pūrvvapraviṣṭo praśvāsam karoti / so jalpati / mā khalu
18a1 me āyuṣman omutrapasi tti / etam prakaraṇam bhikṣūhi śrutam bhikṣū
bhagavato ārocayemṣu /

p.91   bhagavān āha / tena hi evam̄ praśvāse pratipadyitavyam̄ / evam̄ tāva
na kṣamati bhikṣuṇā āgamayitum̄ / yāva praśvāsenā prapīdito bhavati /
atha khalu samudācāramātrakenaiva praśvāsakuṭīm̄ gantavyam̄ / nāpi dāni
kṣamati aśabdakarṇṇikāye praśvāsakuṭīm̄ praviśitum̄ // atha khalu acchaṭikām̄
18a2 karantena praśvāsakuṭīm̄ praviśitavyam̄ / yadi tahiṁ koci pūrvvapraviṣṭo
p.92 tena pratyacchaṭikā karttavyā iminā tāva āgamayitavyam̄ / yāva praśvāso
krto atha dāni so bhikṣuh / uppīdiyatī yeva acchaṭikām̄ karantena allīpitavyam̄
J.80 / iminā avakāśo dātavyo tato ubhayohi praśvāso karttavyo / nāpi dāni
kṣamati / oguṇṭhitāśīrṣena vā ohitahaste vā dantakāṣṭham̄ khādantena
18a3 upaveṣṭam̄ / atha khalu ekāṁsakṛtena ekānte dantakāṣṭham̄ sthāpayitvā
upaveṣṭavyam̄ / nāpi dāni tahiṁ dhyānāntareṇa vā svādhyāyam vā karentena
aśubhasamāpattim vā samāpannena āsitavyam̄ / atha khalu prasrāvam̄
krtvā cchatti utthitavyam̄ / eso dāni bhikṣuh prahāṇa upaviṣṭako praśvāsakṛto
bhavati / utthiyāṇam̄ praśvāsakuṭīm̄ gantavyā / atha dāni praśvāsenā uppīdito
18a4 bhavati / na kṣamati / yathā uṣṭreṇa vā goṇena vā gardabhenā vā ūrūyo
omūtriyantena gantum̄, / atha khalu ekatamaṇte upaviṣiya praśvāso
karttavyo / atha dāni kenaci bhikṣuṇā dṛṣṭo nāpi dāni kṣamati vaktum̄ / ko
vā eso katham vā eso mā vedde bhaveya nti / tenāpi dāni praśvāsam̄
kariyāṇa so pṛthivīpradeśo yadi tāvad āhatya / pṛthivī bhavati / kāṣṭhena
18a5 vā kaṭhallena vā uttatthiyāṇam̄ cchorayitavyo atha dāni kṛtamkarmmā
J.81 pṛthivī bhavati / dhovayitavyā / tato tailakārṣī vā gandhakārṣī vā dātavyā
/ atha dāni nāsti vibhavo antamasato gomayakārṣī dātavyā / atha dāni
praśvāsakuṭī na bhavati / ekasmi koṇe sarvvasamghasya praśvāsapate
sthāpayitavyo tasyopari cchidramallakā dātavyam̄ // mā aprakṛtikā ghaṭasya
18a6 vā bāhyena praśvāsam̄ choreyā ti / tatra tatram̄ko alābuottumbako vā
thapayitavyo tahiṁ praśvāsam̄ kariyāṇa ghaṭake prakṣipitavyam̄ / na dāni
tahi kṣamati / uccāro vā kheṭasimghāṇako vā prakṣipitum̄ / so dāni ujjhitavyo
/ navakāntena kāyasya vā oheyyako bhavati / nāpi dāni kṣamati / atyāgame
pradeše ujjhitum̄ sarvvasamghasya mā gandhena vyāvaheyyā / atha dāni
18a7 dvibhūmako bhavati / dvitīyāyām̄ bhūmiyam̄ tathā yeva ghaṭako
sthāpayitavyo / ṭrbhūmiko bhavati / ṭṛtīyāyām̄ bhūmau tathā yyeva
p.93 sthāpayitavyam̄ / tahiṁ praśvāsam̄ karitavyam̄ / karṇṇikam̄ yam̄ kālam̄
prahāṇasya yathāsukham̄ kṛtam̄ bhavati / tam̄ kālam̄ praśvāsaghaṭikā
J.82 nikkālayitavyā / kenāyam̄ nikkālayitavyo / navakāntena vā paṭipāṭipātikāya
vā yasya vā prāpuṇati / tato pi na kṣamati / so tahiṁ cchorayitum̄ / yahim̄
18b1 deve varṣintasya stūpavigrahām̄ vā samghavigrahām̄ vā gacchati / ~

p.93 atha khalu tahiṁ cchorayitavyam / yahim deve varṣantena anye na gacchati
nāpi kṣamati / praśvāsaghaṭam abhinikuñje pradeśe sthāpayitum / mā anye
bhikṣū na paśyemṣu / nāpi kṣamati / atiprākaṭe pradeśe sthāpayitum / mā
nam ḏhossā vā viḍā vā vātāputrā vā bhumjemṣu / atha khalu
18b2 pracchannaprākaṭe sthāpayitavyam / vikāle praviśiyāṇam tahiṁ yyeva **sthāne**
sthāpayitavyo / ghaṭasyopari cchidramallakam sthāpayitavyam /
cchidramallakasyopari kuntako vā alābutumbuko vā thapayitavyo / atha
dāni samghe praśvāsaghaṭo na bhavati / paudgalikapaudgalikāni
praśvāsaghaṭikāni sthāpayitavyāni / ghaṭikā vā kārakā vā alābutumbukā
vā kalpato eva praśvāsam ekamante visarjiya praśvāsabhaṇḍakam / vodhiya
18b3 pratigupte **pradeśe** ātape sthāpayitavyam / tato vikāle bhūyo praveśitavyo
/ kutako bhavati / evam yyeva karttavyam tucchakam bhavati kalpato yeca
ujjhitvā cchannā sthavitavyam / mā phuṭṭemṣu śiktena uccinitvā
sthāpayitavyam / mallakam bhavati / ekānte ujjhitvā dhovitvā ātape
J.83 sthāpayitavyam / sāyam praveśentena kunta vā tumbakā vā sikse **uccinitvā**
18b4 mañcakasthāne ullapitavyam / oruhantena mallakam ghaṭikā vā mañcakasya
ca oruhantena susthapitā karttavyā bhājanam na bhavati / varṣā udakam
ca bhavati / na dāni tathā prasrāvo varttavyo / yathā cetiyābhigṛham upari
ghaṁsvato gaccheyā ekāntake karttavyam / agniśālāyām vā
upasthānaśālāyām vā upaviṣṭasya samudācāro bhavati / cchatti
18b5 niṣkramitavyam / atha dāni uppilito bhavati akam, **thā**yene viya mūtreṇa
p.94 siñcantena na gantavyam / atha khalu ekāntena kṛtvā ujjhitavyam / tailakārṣī
dātavyā / antamasato gomayakārṣī dātavyā / eṣo bhikṣu cetiyam vandanto
praśvāsakṛto bhavati / samucāramātrakeṇa eva gantavyam / atha dāni
bhikṣu suṣṭhu uppilito bhavati nāpi kṣamati / yathā uṣṭreṇa vā goṇena vā
18b6 urūyo omūtrantena gantuṁ, / atha **khalu** ekamantena praśvāso karttavyo /
atha dāni koci bhikṣu paśyati / nāyam vaktavyo ko eṣo kim vā katham vā
etam ti mā veddo bhaveya nti / tenāpi praśvāsam kariyāṇa yadi tāva
āhatyā pṛthivī bhavati / kāṣṭhena vā kaṭhallenā vā uttacchiya cchorayitavyam
J.84 / **atha** dāni kṛtakarmmā pṛthivī bhavati dhovitavyā / sarvvatra cetiyamgrhe
18b7 gandhakārṣī vā tailakārṣī vā dātavyā / atha dāni vibhavo na **bhavati** /
antamasato tahiṁ pṛthivīpradeśe tailakārṣī vā gandhakārṣī vā dātavyā /
atha dāni āraṇyakam śeyyāsanam bhavati durllabho gandho antamasato
tailakārṣī dātavyā / eṣo bhikṣuh gocaram pravisati / prakṛtyeva tāva
praśvāsam kariya praviśitavyam / atha dāni bhikṣuh gocaram praviṣṭah
praśvāsakṛto bhavati / nāpi kṣamati / abhyāgame pradeśe praśvāsam karttum,
/ ~

p.94
19a1 atha khalu yā ukṣiptarathyā bhavati tuṇḍarathyā tahiṇ gantavyam / kuṇḍa agrato kariyāṇa praśvāso karttavyo yo se dvitīyo sahāyo bhavati / tena pr̄ṣṭhato sthātavyam / parāṇmukhena eṣo bhikṣuh sārthena samānam adhvānam gacchati / praśvāsakṛto bhavati / nāpi kṣamati / panthesmīm praśvāsam karttum / mā janō odhyāye kena ime panthe praśvāso kṛto rudhiram viya cchanditum / atha khalu ekānte praśvāso karttavyo / panthāto ussariya ekānte karttavyam / nāpi dāni kṣamati / anuvātam karttum, / mā sārtho gandhena vyāvaheyyā / apavātam karttavyam / atha dāni sārthe J.85 sanniviṣṭe samudāro bhavati / ekānte uccattiya karttavyam / na dāni apratisamviditena uccattitavyam / mā coro vā ocorako veti hanyeyā / atha khalu samviditena uccattitavyam / nāpi dāni anuvarttitavyam / apavātam karttavyam / nāvāre gacchantasya samudāro bhavati / yadi varccakuṭī bhavati tahiṁ karttavyam // atha dāni varccakuṭī na bhavati bhājane kṛtvā ujjhitavyam // atha dāni glāno bhavati bhikṣuh pāṇḍurogena vaidyo jalpati / bhañjentam pratimūtram pibanāya dethe tti kiṁ karttavyam yadi tāva ātmanako praśvāso bhavati / purimapaścimakam ca varjayitvā madhyamam 19a4 gr̄hnitavyo / evam tasya pratigrahaḥ / atha dāni anyātakam bhavati purimapaścimakañ ca varjyam kṛtvā gr̄hnitavyam / tataḥ paścāt pratigrāhayitavyam / tasya glānasya sumanāphullam na kke dadiyāṇam vaktavyam / imam khalu buddhaprajñaptam bhaiṣajyam piba yadi jīvitukāmo si / evam praśvāse pratipadyitavyam / na pratipadyati // abhisamācārikān dharmmān atikramanti // ॐ //

p.95

p.95 II.10 Ms.19a4 ; J.85.14 ; Ch.505a23

19a5   bhagavān śrāvastyāṁ viharrati / śāstā devānāñ ca manusyāñāñ ca
 J.86 vistareṇa nidānam kṛtvā / apareṇa dāni bhikṣuṇā sāṁghikāyāṁ **bhū**mau
       āmrapotako ropitako so dāni tam unneti vaddheti ghaṭasiktako ekaputrako
       viya apareṇa bhikṣuṇā āgacchiya uppādiya dantakāṣṭam khāyitaṁ so dāni
 19a6 tena dṛṣṭo // so dān āha / āyuṣman evam ca dāni tvam mama āmrapotako
       ghaṭasiktako ekaputrakam viya samvarddhitavyam / uppādiya dantakāṣṭham
       khādasi / etam prakaraṇam bhikṣūhi śrutam bhikṣū bhagavato ārocayemṣu
       / bhagavān āha / śabdāpayatha tam bhikṣum / so dāni śabdāpito bhagavān
       āha / satyam bhikṣu evam nāma apareṇa bhikṣuṇā sāṁghikāyāṁ bhūmau
 19a7 āmrapotako ropito so dāni tena unnīto varddhito ghaṭasiktako ekaputrako
       viya tvayā so agecchiya uppādiya bhamjiya dantakāṣṭham khāditam / āha
       / āma bhagavam bhagavān āha // evam nāma tvam puṣpopagataṁ vṛkṣam
       uppādiya dantakāṣṭham khādasi / tena hi na kṣamati / dantakāṣṭham // ९
       // eṣā evārthotpattiḥ //

p.95   bhagavān śrāvastyām viharati sāstā devānāñ ca manusyāñāñ ca
 p.96 vistareṇa **nidānam** kṛtvā bhagavān mahatīye bālākinīye bhikṣuparyāye
 19b1 dharmman deśayati / te dāni bhikṣū dantakāṣṭham na khādantā ekānte
       niṣaṇṇā āsanti pravātagandhikena mukhena paśyanti / mā sabrahmacāriṁ
 J.87 gandhena **vyāvahiṣyāmaḥ** / bhagavān jānanto yeva pṛcchati kim ete bhikṣavo
       bhikṣū ekānte āsanti / kalahitakā viya manye / bhikṣū āhaṁsu / bhagavatā
       dantakāṣṭham pratikṣiptam / tato ete bhikṣavo ekānte āsanti /
 19b2 pravātagandhikena mukhena paśyanti mā sabrahmacārī gandhena
       vyāvahiṣyāmaḥ / bhagavān āha / tena hi anujānāmi dantakāṣṭham
       prāmāṇikam mahāntam ṣodaśāṅgulaṁ, // ॐ // eṣaivārthotpattiḥ //

      bhagavān śrāvastyām viharati / te dāni āyuṣmanto nandanopanandanā
       savallarikāni dantakāṣṭhāni khādanti jano dāni odhyāyanti paśyatha bhaṇe
       śramaṇakāḥ / yathā kumārakā vā dharmmiṣṭhā vā akṣadarśā vā gaṇa vā
 19b3 mahāmatrā vā / evam ime śramaṇakāḥ savallarikāni dantakāṣṭhāni khādanti
       / naṣṭam bhraṣṭam kuto imeśām śrāmaṇyam etam prakaraṇam bhikṣū
       bhagavato ārocayemṣu / bhagavān āha śabdāpayatha nandanopanandanām
       te dāni śabdāpitā / bhagavān āha / satyam bhikṣavo nandanopanandanā
       evam nāma yūyam savallarikāni dantakāṣṭhāni khādatha / jano dāni
 19b4 odhyāyati paśyatha bhaṇe śramaṇakā yathā **kumārakā** vā dharmmiṣṭhā vā
       gaṇakā vā rājaputrā vā ime śramaṇakāḥ savallarikāni dantakāṣṭhāni khādanti
       / naṣṭam bhraṣṭam kuto imeśām śrāmaṇyam āhaṁsu / āma bhagavan
       bhagavān āha / evam ca dāni yūyam apramāṇāni dantakāṣṭhāni khādatha
       / tena hi pramāṇikam dantakāṣṭham khādayitavyam / dantakāṣṭhāni nāma
 J.88 triṇi jyeṣṭham madhyamam kanīyasam / jyeṣṭham **nāma** ṣodaśāṅgulāni
 19b5 madhyamam dvādaśāṅgulāni kanīyasam aṣṭāṅgulāni // ॐ //

p.96   bhagavān śrāvastyām viharati vistareṇa nidānam kṛtvā aparo dāni
 bhikṣu dantakāṣṭham khādati / tena dāni khādantena dantakāṣṭham
thovaśeṣam kṛtam / tena dāni bhagavān drṣṭo bhagavato gauraveṇa sarvvam
 abhyavahṛtam / tasya dāni aphāṁsu / etam prakaraṇam bhikṣū bhagavato
 ārocayem_{su} / bhagavān āha / evam ca yūyam sarvvam, **niravaśeṣam**
 dantakāṣṭham khādatha tena hi śeṣāś catvāri aṅgulāni dantakāṣṭhasya
 varjyam karttavyam / atha dāni bhikṣū āraṇyake śeyyāsane prativasanti /
 kalpiyakāro durllabho bhavati kiṁ karttavyam / jyeṣṭhakāni dantakāṣṭhāni
 kārāpayitavyāni / tato bhikṣuṇā dantakāṣṭam khādiya kuccakam ūastrakena
 cchinditavyam / dhoviyāṇam thapayitavyo / aparam **divasam** evam eva
 khādiya evam tāva khādayitavyam yāva dantakāṣṭhasya catvāri aṅgulāni
 avaśiṣṭāni tato cchoritavyam / so eṣo bhikṣuh niravaśeṣam dantakāṣṭham
 khādati vinayātikrama āsādayati / dantakāṣṭham pi nāma khādantena na
 kṣamati / stūpavigrahe vā samghavigrahe vā dantakāṣṭham khādintam /
 atha dāni bhikṣuh glāno bhavati śirāviddhako vā virecanapītako vā
 ghṛta_{pī}tako vā kiñcāpi samghavigrahe dantakāṣṭham khādati / anāpattiḥ /
 J.89 nāpi dāni kṣamati / dantakāṣṭham **khā**dantena kheṭam diśodiśam cchorayitum
 / kuccako vā dicchaddiya diśodiśam cchorayitum / atha khalu **kaṭahake** vā
 mallake vā koṭiyām vā āviddhapuṭikāyām vā kheṭam cchorayitavyo vāmena
 ca hastena kuccako gṛhṇitavyah / paścāta ekamantena cchorayitavyah /
 20a2 dantakāṣṭham pi dāni khādantena nāpi kṣamati / upasthānaśālāyām vā
 agniśālāyām vā bhaktaśālāyām vā kalpiyaśālāyām vā kalpikakuṭikāyām vā
 samghamadhye upādhyāyācāryāṇām vā agrato vṛddhatarakānām vā
 bhikṣuṇām agrato dantakāṣṭham khāditum / nāpi kṣamati māṭgrāmasya
 agrato dantakāṣṭham khāditum, / nāpi kṣamati / cetiyam vandantena
 20a3 oguṇṭhitāśīrṣena vā ohitahastena vā thatiyātigrhe vā prāsāde vā khāditum
 / ekāṁśikṛtena ekānte khāditavyam / nāpi kṣamati / dantakāṣṭham khādiya
 madhyena pāṭiyāna jihvāṁ nilehitum kāmabhoginā yathā / atha dāni bhikṣu
 jihvāṁ nilehitukāmo bhavati / kurccakena āmarjayitavyā / nāpi kṣamati
 vibhūṣaṇābhīprāyeṇa dantakāṣṭham khāditum // atha khalu
 20a4 durggandhaprahāṇārtham dantakāṣṭham khāditavyam / atha dāni
 p.98 dantakāṣṭham na **bhavati** / aṅgāreṇa vā / apakkaladdunā vā dantā
 J.90 odyasayitavyah / antamasato aṅguli dantakāṣṭham khāditavyam / sa eṣo
 bhikṣuh sarvveṇa sarvvam dantakāṣṭham na khādati vinayātikramam
 āsādayati / eṣo bhikṣu yetiyam vandati / paśyati dantapoṇam cchorayitavyo
 / ~

p.98
20a5 atha dāni dve janā bhavanti / yo navako bhavati / tena **uddhṛtavyā** / atha dāni navako śaithiliko bāhuliko bhavati vṛddhatareṇa uddhṛtavyo / evam dantakāṣṭhe pratipadyitavyam / na pratipadyati / abhisamācārikān dharmmān atikramati // ॐ //

uddānam

20a6 evam śeyyāsane pratipadyitavyam /
 evam varṣopanāyiko śeyyāsane pratipadyitavyam /
 evam varṣopagatehi śeyyāsane pratipadyitavyam /
 evam **varṣavustehi** śeyyāsane pratipadyitavyam /
 evam āgantukehi śeyyāsane pratipadyitavyam /
 evam naivāsikehi śeyyāsane pratipadyitavyam /
 evam hi sarvvehi śeyyāsane pratipadyitavyam /
 evam varce pratipadyitavyam /
 evam praśvāse pratipadyitavyam /
 evam dantakāṣṭhe pratipadyitavyan ti// ॐ //
 // dvitīyo varggah // ॐ //

p.99 III.1 Ms.20a6 ; J.91.1 ; Ch.505c1

20a7 bhagavān śrāvastyāṁ viharati / vistareṇa nidānam kṛtvā pañcārthaavaśān
sampaśyamānāś tathāgatā arhantah samyaksambuddhā / pañcāhikāṁ
vihāracārikāṁ anucamkramanty anuvicaranti / katamāṁ pañca / kacci me
śrāvakāḥ / na karṇmārāmāḥ / na karṇmaratāḥ / na karṇmārāmatānuyogam
anuyuktā viharanti vistareṇa yāvad adrākṣid bhagavām pañcāhikāṁ
vihāracārikāṁ anucamkramanto anuvicaranto anyataram bhikṣu bhūmau
20b1 astariya cīvaraṁ sīvantam bhagavām jānanto pṛcchanti kim idam bhikṣuḥ
/ āha / bhagavan idam cīvaraṁ sivayāmi /

p.99   bhagavān āha / evan tam tvam bhūmiya astariya cīvaram sivayasi /
tena hi kaṭhinam nāma karttavyam / kaṭhinam tāva bhikṣuṇā
kārāpayamāṇena dvādaśahastām āyāmato karttavyo / aşṭahastām vistāreṇa
vamśānām vā nalānām vā nagalānām vā kāṇḍānām vā carukānām vā
20b2 rohiṣāṇām vā sūtrikāya vā rejrukāya vā **ghaṇa** buṇitavyam / yam kālam
bhikṣuh cīvaram sīvitukāmo bhavati / upasthānaśālāyām vā agniśālāyām
vā prāsāde vā prahāṇake kaṭhinam prajñāpayitvā cīvaram sīvitavyam /
J.92 kaṭhinam astariyāṇam pādām **dho** viyāṇam kaṭhinasmīm
pallamkenopaviṣiyāṇam tam cīvaram sīvitavyam / atha dāni aparo pi koci
sīvayikāmo bhavati tenāpi pādām dhovayitvā kaṭhinasmīm
20b3 pallamkenopaviṣiya cīvaram, **sīvayitavyam** / atha dāni niṣaṇṇo bāhirakām
pādām kṛtvā mūtram valento āsatī anāpattiḥ / atha dāni bhikṣuh pādānam
dhovayitukāmo bhavati / na kṣamati / adhotakehi pādakehi kaṭhinam
okramitum / atha khalu bāhyena kaṭhinasmī pādāni thapi/yāṇam cīvaram
sīvayitavyam / yam kālam cīvaram sīvitam bhavati / kaṭhinam savvatīyāṇam
20b4 bhittīye dve kīlakāni khaniya rajjue **bandhiya** tahiṁ ukkavayitavyam / yadi
aparo pi koci sīvayitukāmo bhavati / tenāpi kaṭhinam astariya cīvarakam
yeca tathā sīvayitavyam / nāpi kṣamati kaṭhinasya rāṅge vā śodhayitum
gomayaṁ vā cīvarakāni vā śodhayitum / atha khalu cīvarakam sīvayitavyam
p.100 / nāpi kṣamati / kaṭhinam adhyupekṣitum / ullaggakam vā paluggakam
20b5 vātātapena vināsiyantam varṣeṇa vā ovarṣayantam pakṣīhi vā ohayiyantam
J.93 / **atha** khalu kālena kālam bandhitavyam kālena kālam pratisaṁskarttavyo
/ atha dāni kaṭhinam na bhavati / mañcasya vā upari cīvaram pīṭhasya vā
upari cīvarakam kariyāṇam sīvitavyam / atha dāni evam na bhavati /
prahāṇaśālāyām vā / upasthānaśālāyām vā maṇḍalamāde vā pradeśakam
20b6 gomayena upalimpiya cīvarakam sīvitavyam / antamasato jānukānām pi
upari cīvarakam thaviya sīvayitavyam / evam kaṭhine pratipadyitavyam /
na pratipadyati // abhisamācārikān dharmmān atikrāmati // ॥

III.2 Ms.20b6 ; J.93.8 ; Ch.505c11

p.100 bhagavān śrāvastyāṁ viharati / aparo dāni bhikṣuh prahāṇakam upaviṣṭo / so dāni yathāsukham kṛte vihārakam apaduriya praviśati śītalakam ca tena ākrāntam tasya bhavati dīrghako mayā ākrānto tasya dāni tena 20b7 nivareṇena sarvvarātrīm cittam na samādhānam gacchati / etam prakaraṇam bhikṣū bhagavato ārocayemṣu //

bhagavān āha / tena hi cakkalī nāma karttavyā / cakkalī tāvad bhikṣunā kārāpayamāṇena kārāpayitavyā / vamśānām vā naḍānām vā naṅgalānām vā kandānām vā rejukāye vā mūtrakāye vā ghaṇā buṇitavyā tathā karttavyā / yathā dīrghako na samsakkati / vihārasya dvārasmiṁ upari trayo kīlakāni 21a1 ātapitavyā **tahim** cakkalī bandhitavyā / osāriyāṇam heṣthe dve kīlakānām J.94 pīḍiyāṇa tahim **bandhitavyam** / yam kālam bhikṣuh prahāṇam otaranti tato dvāram muñcitavyam / nivāpiyāṇa cakkalī osāriyāṇam kīlakehi bandhiyāṇa tato osāritavyam / yam kālam prahāṇasya yathāsukham kṛtam bhavati / tato vihāram gacchiyāṇam cakkalī utkṣipitavyā // nāpi dāni sahasā anekāyo 21a2 mā tarhi dīrghako praviṣṭo bhavepaya nti / atha khalu khaṭakhaṭāpayitavyo kāṣṭhena vā kaṭhallena vā tato paścāc cakkalī utkṣipitavyā / praviśiyāṇam cakkalī osārayitavyā / dvāram bandhitavyam / tato pratikramitavyam p.101 paścimam prahāṇam otaritavyam / dvāram apaduccaritavyam cakkalī utkṣipiyāṇam dvāram piviyāṇam cakkalī osāriyāṇam prahāṇam otaritavyam 21a3 / prahāṇato yam kālam utthito bhavati / vihāram gacchiyāṇam yadi **va** prabhātām bhavati / cakkalī utkṣipiyāṇam upari bandhitavyā // dvāram apaduriya tato praviśitavyam / evam devasikam na dāni kṣamati divasata osarayitvā thapayitum / nāpi kṣamati sā cakkalī adhyupekṣitum / ullaggikā J.95 vā paluggikā vā / prāṇakehi **vā** khajjanti / atha khalu kālena kālam 21a4 bandhitavyā / kālena kālam pratisāṃskarttavyā / evam cakkaliye pratipadyitavyam / na pratipadyeti // abhisamācārikān dharmmān atikramati // ॥ //

III.3 Ms.21a4 ; J.95.4 ; Ch.505c17

p.101 bhagavān śrāvastyāṁ viharati vistareṇa nidānam kṛtvā pañcārthavasām sampaśyamānā yāva vistareṇa kṛtvā yāvad adrākṣid bhagavān pañcāhikām vihāracārikām anucamkramanto vihārām oddriṇṇakām palluggakām ullāpe gṛhitakām acaukṣām apratisamskṛtām /

21a5 bhagavān jānanto yeva pṛcchatī / kiṁ keme bhikṣu vihārakā oddriṇṇakā paluggakā ollāye gṛhitakā acaukṣā apratisamskṛtā tena hi evam vihāre pratipadyitavyam / vihārā nāma trīṇi jyeṣṭhako madhyamako kanīyasako

21a6 jyeṣṭhako nāma vihārako bhūmi bhavati / māśakānavallā ulloko bhavati / prapāṇḍarā bhitti bhavati / kṛtakarmmā evam jyeṣṭhako kin ti madhyamako kin ti dāni madhyamako madhyamako nāma vihārako bhavati / māśakālavarnṇā bhitti bhavati kṛtakarmmā / na ca bhavati / ullāpo prapāṇḍaro evam madhyamako / kin ti dāni kanīyasako bhūmi bhavati / māśakālavarnṇā nāpi bhavati / ullāpo prapāṇḍaro nāhaiva bhitti kṛtaparikarmmā evam kanīyasako / yo dāni jyeṣṭhako bhavati vihāro nāyam kṣamati / tahim̄ mamcā **vā** pīṭhā vā praviśitum / atha **khalu catvāri** pratipādakā karttavyā / mā bhūmī khaniyam ti praveśiyānam tato tahim̄ pratipādakānām / upari thapetavyo / ~

21a7
J.96
p.102

p.102 atha dāni pratipādako na bhavati / leñkañakehi pādā bandhitavyā / pīṭham
pravešeti / pīṭhasyāpi evam yyeva āsandakam tṛpādakam vā pravešeti /
tasyāpi leñkañakehi pādakā bandhitavyā / nāpi tahiṁ kṣamati / mandamukhī
21b1 prajvālayitum / dīpako vā praveśayitum / atha dāni bhikṣuh śeyyām
prajñapayitukāmo bhavati / kiñ cāpi dīpakam pravešeti / anāpattiḥ / śeyyām
prajñapayantenaiva cchitti nikkālayitavyā nāpi kṣamati / tahiṁ pādām
dhovitum hastām dhovitum mukham dhovitum nāpi kṣamati tahiṁ cañkrama
cañkramitum // pattholim dhunantena / atha dāni bhikṣu glāno bhavati kiñ
21b2 cāpi ṣatapañca gatāmgatām deti anāpat**tti**ḥ / nāpi dāni kṣamati / ekenāntena
/ atha khalu samantena cañkramitavyam / na yam boli dadvāpayantena /
J.97 na kṣamati tahiṁ bhaktakṛtyam purebhaktikam vā karttum pātram vā
nirmmādayitum / atha dāni madhyako bhavati / madhyamake pi eṣo eva
paryāyo ananyo adhikṛto / atha dāni kanīyasako vihārako bhavati / kiñ
21b3 cāpi bhikṣuh vinā pratipādakehi mañcakam thapeti / anāpattiḥ / pīṭhakam
vā pīṭhikām vā tṛpādakam vā vinā pratipādakehi thapetti anāpattiḥ /
mandamukhīm vā prajvāleti / anāpattiḥ / dīpaṁ vā pravešeti / anāpattiḥ /
glāno vā aglāno vā anāpattiḥ / kiṁ cāpi cañkramati / anāpattiḥ / jānitavyam
/ yadi tāva upedanako so vihārako bhavati / nāpi tahiṁ kṣamati / pādām
21b4 dhovitum hastām vā nirmmādayitum / atha dāni upamṣulako bhavati / kiñ
cāpi bhikṣuh pādām vā dhovati mukham vā dhovati / hastam vā nirmmādayati
/ rajonigrahaṇam kāheti tti anāpattiḥ / bhaktakṛtyam vā purobhaktikam vā
karoti / pātram vā nirmmādayati / anāpattiḥ / nāpi kṣamati vihārako
adhyupekṣitum / oddriṇṇako vā paluggako vā ollāye gr̥hitako vā acokṣo vā
21b5 adhyupekṣitum / atha dāni oddriṇṇako bhavati / tṛṇacchadano bhavati
p.103 tṛṇapulako dātavyo **mṛttikācchadano** bhavati / mṛttikāpiṇḍo dātavyo /
J.98 iṣṭakācchadano bhavati / iṣṭakā dātavyā / apakkacchadano **bhavati** / apakkā
dātavyā / kabhallakācchadano bhavati / kabhallakā dātavyā / phalakacchadano
21b6 bhavati / phalakam dātavyam / sudhācchadano bhavati / sudhāpiṇḍo dātavyo
/ kālena kālam śodhayitavyo / saṃtānikā sātayitavyā / mūṣika-ukkiro vā
kotayitavyo / ukūlanikūlo bhavati / samo karttavyo / cikkhalikā pūretavyā
/ vamghorikā dātavyā / ullāpe gr̥hitako bhavati / sāṭiyāṇam liptopalipto
ghaṣṭamaṣṭo karttavyo / uppedanako bhavati / pāmsukena vā śarkaroṭena
21b7 vā pratyāstaritavyo / upamṣulako vihārako bhavati / kālena kālam siñcitavyo
/ saṃmārjitavyo / gomayakārṣī dātavyā / śatānikā sāṭayitavyā / evam
vihāre pratipadyitavyam / na pratipadyati / abhisamācārikān dharmmān
atikramati // ॐ //

p.103 III.4 Ms.21b7 ; J.97.3 ; Ch.505c29

bhagavān śrāvastyām viharati / pañcārthavamśā vistareṇa kṛtvā yāva
22a1 adrākṣid bhagavān pañcāhikām vihāracārikām anucamkramanto **a**nuvicaranto
vihārakām pakkakheṭena vā pakkasimghāṇakena bhittīyo vināsitāyo
simghāṇakavarttīhi lambantehi /

p.103   bhagavāna jānanto yeva pṛcchati / kiṁ imāyo bhikṣave vihārakānām
 J.99   bhittiyo pakkakheṭena pakkasimghāṇakena varttīhi lambantīhi / tena hi
 evam kheṭe pratipadyitavyam / kin ti dāni evam kheṭe pratipadyitavyam
 22a2   nāyam kṣamati / bhikṣuṇā kṛtakarmmāyām vā akṛta karmmāyām vā bhittiyam
 kheṭam vā simghāṇakam vā cchorayitum // atha khalu kheṭakaṭāhaṁ
 karttavyam / kapālam vā mallam vā kuṇḍikam vā dakānakam vā liptopaliptam
 kariya vālikāye vā pāśāṇasya vā patthaliddrakānām vā pūrayitavyam /
 tato tahim kheṭe karttavyo / nāpi kṣamati kheṭakaṭāhaṁ adhyupekṣitum
 22a3   / mā sapramāṇako bhaveya / atha khalu kālena kālam cchoriya anyasya
 pūrayitavyam / ātape vā dātavyo yo bhūyo praveśayitavyo / atha dāni
 p.104   kheṭakaṭāhaṁ bhavati mallakam vā koṭikam vā āviddhapuṭikā vā
 thapetavyā tahim kheṭo karttavyo / kālena kālam visarjayitavyo // atha
 dāni evam pi na bhavati / kṛtakarmmā bhūmi bhavati na kṣamati / bhūmīye
 22a4   cchorayitum / atha khalu ekasya upānahāye **tale** cchorayitavyam dvitīyena
 marddayitavyam / atha dāni uppamsulo vihāro bhavati / bhūmīye cchoriya
 pādena mardditavyo / eso bhikṣuh divāvihāramgato caṃkramati / śleśmiko
 bhikṣu bhavati / ito ca cchoriyanto caṃkramati vinayātikramam āsādayati
 / atha khalu cchoriyāṇa pādena marditavyam / caṃkramaśīrṣe vā
 J.100   āviddhapuṭikā vā **vālikāye** vā kūṭimallakam vā thapetavyam, / tahim kheṭo
 22a5   cchorayitavyo / yaṁ kālam gacchati / tato ekatamamte cchorayitavyo /
 prahāṇe āsantasya kheṭa bādhati / opānahapute kṛtvā bhūmī^{mye} marditavyam, // atha dāni bhūmyastāro bhavati bhājane karttavyam / kuntake
 vā alābuke vā vamśattholikāyām vā / atha dāni ucchado bhavati / kheṭam
 22a6   vā simghāṇakam, **vā** utthitvā ekānte kṛtvā punah / upaveṣṭavyam /
 upādhyāyācāryāṇām vā mūle kheṭam vyāvahati / ekānte karttavyam / eso
 dāni bhikṣusya gocaram praviśantasya **athānamārggagatasya** vā kheṭe
 āgacchati cchoriya pādena marditavyo / amardiya gacchati vinayātikramam
 āsādayati / atha dāni kṣudro kheṭe upāmsulo ca bhūmī bhavati / cchorantako
 22a7   yyeva paryādānam gacchati / kiṁ cāpi na marddati / anāpattiḥ / eso bhikṣuh
 stūpam vandati stūpābhigṛhe vā kheṭam cchoritakam kena ci aprakṛtijñō
 na pādena marditavyo / atha dāni dve janā bhavaṇti / yo navako bhavati
 / tena mardditavyam / atha dāni navakataro śaithiliko bāhuliko vā bhavati
 / vṛddhatarakena marditavyam / evam kheṭe pratipadyitavyam, / na
 22b1   pratipadyati // abhisamācārikān dharmmān atikramati // ॥

p.104 III.5 Ms.22b1 ; J.101.1 ; Ch.506a17

J.101 bhagavān śrāvastyāṁ viharati vistareṇa nidānam kṛtvā apareṇa dāni bhikṣuṇā munḍe vātāpāne pātram sthavitam tan dāni vātamāṇḍalikāye

p.105 āgacchiyāṇam bhūmīyam pātito bhinno kapālānām rāśim kṛtvā yavāgūye gaṇḍī ākoṭitā so dāni hastām nirmmādiya vihārakam praviṣṭo paśyati /

22b2 kapālikānām rāśim etam prakaraṇam yo bhikṣuḥ bhagavato ārocaye /

bhagavān āha / evam ca tvam munḍavātāpāne pātram thapesi tena hi evam pātre pratipadyitavyam / kin ti dāni evam pātre pratipadyitavyam / bhikṣuṇā tāva kalyato yeca nivāsiya prāvāriya pātracīvaram ādāya gocaram praviśitavyam / gocarāto nirddhāviya āhāram kariya pātram nirmmādayitavyam / nāpi kṣamati / karkaśena vā cūrṇṇena karkaśena vā

22b3 gomayena nirmmādayitum // atha **khalu** mūlarasena vā patrarasena vā puśparasena vā nirvālikena vā gomayena nirmmādayitavyam nāpi kṣamati vilvasya vā pakvasya kapitthasya pakvasya nālikerasya heṣṭhe nirmmādayitum, / mā pakvena vā vilvena pakvena vā kapitthena pakvena vā nālikereṇa bhamjeya nti / nāpi kṣamati dariniśritena vā pātram

22b4 nirmmādayitum / mā patitam bhañjaya nti **atha** khalu karṣadhāne vā vālikādhāne vā dūrvvāsādvale vā nirmmādayitavyam / nāpi kṣamati

J.102 sthitakena pātram nirmmādayitum // nāpi kṣamati **bhūmīye** ghasantena // **atha** khalu upaviṣṭekena nirmmādayitavyam / adhvāvayantena nāpi / kṣamati / sthitakena adhvāpayitum // **atha** khalu upaviṣṭena adhvāpayitavyam /

22b5 pratisāmayantena nāpi kṣamati / **jamghāpa**the vā sthāpayitum / **kapāṭo** vā munḍavātāyane vā / **atha** khalu pātra praveśikāyām prakṣipiya sthapetavyam / nāpi kṣamati sthitakena prakṣipitum // ~

p.105 atha khalu upaviṣṭakena prakṣipitavyam / pātraprāsevikānāgadantake vā
 kīlakē vā ukkaciya thapetavyā / atha dāni ujjuko kīlako bhavati / duve
 22b6 trayo vā aveḍhakā dātavyāḥ / atha dāni nāgadantako **bhavati** / kiñ cāpi
 evam eva thapeti / anāpattiḥ // pātraprāsevikā na bhavati pātrapiṭhake
 thapetavyam / atha dāni pātrapiṭhakam na bhavati / kāṣṭham vā iṣṭakam
 vā upalam vā nirāmiṣam nirmmādiya tasya upari sthapetavyam / atha dāni
 p.106 evam pi na bhavati / antamasato pṛthivīpradeśam **pi** gomayena upalimpiya
 22b7 thapetavyam / gṛhnantena nāpi kṣamati / ekahastena duve trayo vā pātrāṇi
 gr̄hnitum, / **atha** khalu paramam trayo pātrāṇi gr̄hnitavyāni / ekahastena
 dve gr̄hnitavyāḥ / apareṇa dāni ekam / atha dāni pratyandhakārako vihārako
 bhavati / na kṣamati / pātreṇa pātram mārggitum // atha khalu hastena
 mārggitavyam / atha dāni bhikṣuḥ upādhyāyasya cācāryasya vā pātram
 J.103 allīpayati nāpi kṣamati / upādhyāyasya vā ācāryasya vā pātram vāmena
 23a1 **hastena** allīpayitum, / atha khalu **upādhyāyasya** vā ācāryasya vā dakṣiṇena
 hastena pātram allīpayitavyam / nāpi kṣamati / gr̄hitam na gr̄hīta nti / tato
 muñcitavyam / okaḍḍhantena sugṛhitam karttavyam / nirmmādayantena
 prathamam upādhyāyasya vā ācāryasya vā pātram nirmmādayitavyam /
 paścād ātmano śoṣayantena prathamam upādhyāyasya vā ācāryyyasya vā
 23a2 šoṣayitavyam / paścād ātmano pratisāmayantena prathamam upā**pā**dhyāyasya
 vā ācāryasya vā pratisāmayitavyam / paścād ātmano pravesikā karttavyā /
 dupuṭā tṛpuṭā prasevikāyām prakṣipiyantena kalāvīyam dādīyam /
 amśibaddhakam prakṣipitvā samavasthāya upaviṣṭakena utsaṅgasya upari
 prakṣipitavyam / mañcasya vā pīṭhasya vā upari prakṣipitavyam / ullayantena
 23a3 kīrṇīnakam hastena pratyavekṣitvā mañcasya vā pīṭhasya vā upari
 jālavātāyane vā pātramelake vā yathā na ghaṭṭeṁsu nāpi kṣamati / pātram
 adhyupekṣitum phalakena vā khajjantam khaṇḍam vā cchidram vā / atha
 khalu kālena kālam dahitavyam / pacitavyam / rañjitavyam / na dāni
 kṣamati / pātreṇa aprayatam gr̄hnitum / uccāro vā prasrāvo vā khetam vā
 simghāṇakam vā vighaso vā samkāro vā anyam vā aprayattam grahetum,
 23a4 / nāpi dāni kṣamati / pātreṇa keśām **otārayitum** vā pādam vā mukham vā
 J.104 dhovitum / jentākam vā praveśitum / udakakṛtyam vā karttum, / yathā
 akṣismim evam pātre pratipadyitavyam / na pratipadyati / abhisamācārikān
 dharmmān atikrāmati // ॐ //

III.6 Ms.23a4 ; J.104.4 ; Ch.506b13

p.107 bhagavān śrāvastyāṁ viharati / te na dāni āyuṣmato ṣaḍvarggikāḥ /
 ekaṭyāṁ yavāgūṁ nindanti / ekaṭyāṁ prasāmsanti / yo tāva tpalamvā
 23a5 bhavati / jalpanti / he he he nāyaṁ kiñcad yāgu gaṅgā ayam sarayū
 ajiravatī mahī mahāmahī tti nicuḍabuntikāye imaṁhi taṇḍulā mārggitavyā
 // atha dāni khakkhaṭa bhavati jalpati / he he he nāyaṁ kiñci yavāgū
 lecchaṁ ayam peyyā ayam peyyā ayam kaṭṭārikā cchejjā ayam te dāni
 bhikṣū utkṣiptā bhavanti / jihmā veḍdhā niśpratibhānāḥ / etam prakaraṇam
 23a6 bhiksū bhagavato ārocayemṣu / bhagavān āha / śabdāpayatha ṣaḍvarggikāṁ
 te dāni śabdāpitāḥ / etad eva pr̄cchiyanti / āha / āma bhagavan

23a7 bhagavān āha / tena hi evam yavāgūye pratipadyitavyam / kin ti dāni
 J.105 evam yavāgūye pratipadyitavyam / eṣo dāni yavāgūye samayo ārocito bhavati
 / tato jānitavyam / kim ayam yavāgū ubhayato sāṁghikāparyāye pariveṇikā
 nimantritikāyāṁ / yadi tāva ubhayato sāṁghikā bhavati sarvvehi gantavyam
 / pārthikā bhavati / tāye paryāye gantavyam pariveṇikā bhavati / tehi
 pariveṇikehi gantavyam nimantritakā vā bhavanti / tehi nimantritakehi
 gantavyam / pratikṛtyeva tāva bhikṣuṇā dantakāṣṭham khādayitavyā mukham
 dhoviya hastāṁ nirmmādiya pātram gr̄hniya upaviśitavyam / nāpi kṣamati
 23b1 yavāgū upānahārūḍhena vā praticchitum / oguṇṭhikākṛtena vā
 samam̄taprāvṛtena vā praticchitum / atha khalu upānahā nikhosiya
 ekāṁśakṛtena yavāgū praticchitavyā / atha dāni daṇḍakarmma pratidinnam
 bhavati / pāṣṇivabṛā omuñcitavyā dvitīyakālikasya lābhagrāham adhyeṣitvā
 p.108 gantavyam / atha dāni upaviṣṭakānāṁ pāṭikāye dīyati / yathā vṛddhikāye
 gr̄hnitavyam / yadi tāva tanukā bhavati / na vaktavyam / he he he gaṅgā
 23b2 āyam sarvvam yāva mahī candrabhāgā ayam / atha dāni atighānā bhavati
 na vaktavyam / nāyam yavāgū odano ayam daṇḍāsanī bhejjā ayam / atha
 J.106 khalu yādṛśī dīyati tādṛśī praticchitā dāyakavaśo na pratigrāhakavaśo //
 atha dāni bhikṣuḥ / jarādurbbalo vā vyādhidurbbalo vā bhavati / atiśītam
 vā ati-uṣṇam vā bhikṣu naiva dantakāṣṭham khādati / na mukham dhovati
 23b3 / na hastā nirmmādayati / ānantaryasya yā pātraṁ dātavyam / vaktavyam
 āyuṣman imam mama yavāgūye pratyamśam gr̄hna / yam kālam praticchitā
 bhavati / tato paribhuñjitavyā / ete vilambakā yavāgūḥ nindanti vā
 prasāmsanti vā vinayātikramam āsādayanti / evam yavāgūye
 pratipadyitavyam / na pratipadyati // abhisamācārikān dharmmān atikramati
 // ॥

III.7 Ms.23b3 ; J.106.8 ; Ch.506b28

p.108
23b4 bhagavān śrāvastyāṁ viharati vistareṇa nidānam kṛtvā aparo dāni bhikṣuh yogācāro vaidehake parvvate niṣaṇo cittam samādhayiṣyāmīti / aparo dāni bhikṣuh / āgacchiya tasya purato sthito tasya dāni tena nīvaṇena cittam samādhānam na gacchati etam prakaraṇam so yogavaro bhagavato ārocaye bhagavān āha / śabdāpayatha tam bhikṣum so dāni śabdāpito / 23b5 bhagavān āha / satyam bhikṣu evam nāma aparo yogācāro vaidehake parvvate niṣaṇo cittam samādhayiṣyan ti / tvam dāni tasya purato āgacchiya sthito tasya dāni tena nīvaraṇena cittam samādhānam na gacchati / āha / āma bhagavana

J.107
23b6 bhagavān āha / duṣkṛtam te bhikṣu eva ca tvam yogācārasya bhikṣusya purato tiṣṭhasi tena hi evam sthātavyam / kin ti dāni evam sthātavyam / nāyam tāva kṣamati **bhikṣu**nā yogācārasya bhikṣusya purato tiṣṭhitum nāpi kṣamati veśikā samantakena vā tiṣṭhitum / vadhabandhanāgāraśālāsāmantena vā tiṣṭhitum / nāyam kṣamati / atigupte vā atiprākaṭe vā pradeśe tiṣṭhitum p.109 / atha khalu cchannaprākaṭe pradeśe sthātavyam / na **kṣamati** stūpaṁ vā prṣṭhato kṛtvā tiṣṭhitum, / samgham vā upādhyāyācāryam vā vṛddhatarakam 23b7 vā prṣṭhato kṛtvā tiṣṭhitum / upānahārūḍhenā **vā** tiṣṭhantu khambhakṛtena vā oguṇṭhitaśīrṣena vā ovāhitahastena vā nāpi kṣamati samghamadhye mā tiṣṭha ti ukto tiṣṭhitum / upādhyāyācāryehi vā uktena samānena mā tiṣṭheti tiṣṭhati vinayātikramam āsādayati / atha dāni glāno bhavati / kiñ cāpi opānahāruḍho oguṇṭhitaśīrṣo vā ohitahasto vā tiṣṭhati / anāpattiḥ / evam 24a1 sthātavyam na tiṣṭhati // abhisamācārikān dharmmān atikrāmati // ॐ //

III.8 Ms.24a1 ; J.107.13 ; Ch.506c16

p.109 bhagavān rājagr̥he viharati śāstā devānāñ ca manusyāñāñ ca vistareṇa
 nidānam kṛtvā aparo dāni bhikṣuh / yogācāro vaidehake parvvate niṣaṇo
 cittam samādhayiṣyāmīti / aparo dāni bhikṣuh / āgatvā tasya purato
 tālapādūkāhi ābaddhāhi dīrghacāmkramam caṃkramati / ṭapya ṭapya
 J.108 ṭapya ṭapya nti tasya dāni tena śabdena cittam na samādhānam gacchati
 24a2 / etam prakaraṇam so yogācāro bhagavato ārocaye / bhagavān āha / satyam
 bhikṣu evam nāmā aparo yogācāro vaidehake parvvate niṣaṇo cittam
 samādhayiṣyāmīti / tad evam sarvvam bhagavān vistareṇa pratyārocayati
 / yāva tasya dāni tena śabdena cittam na samavadhānam gacchati / āha /
 āma bhagavan

bhagavān āha / duṣkr̥tam te bhikṣuh / evam ca tvam yogācārasya
 24a3 bhikṣusya purato caṃkramasi / tena hi evam caṃkramitavyam / kin ti dāni
 evam cakramitavyam / nāyan tāva kṣamati bhikṣunā yogācārasya bhikṣusya
 purato caṃkramitum / nāpi kṣamati stūpam vā pr̥sthato kṛtvā caṃkramitum
 / saṃgham vā pr̥sthato kṛtvā caṃkramitum / upādhyāyācāryam vā pr̥sthato
 kṛtvā caṃkramitum / eṣo dāni bhikṣuh / upādhyāyena vā ācāryenā vā
 24a4 sārddham caṃkramati / upādhyāyasya vā ācāryasya atirekam caṃkramitum
 nāpi kṣamati / samam caṃkramayitum / atha khalu dve trayo vā padā
 p.110 nihinakena caṃkramitavyam / saṃghamadhye vā caṃkramati / mā
 caṃkramāhīti uktena na caṃkramitavyam / atha dāni glāno ghṛtam vā
 pītam / virecanam vā pītam kiñ cāpi caṃkramati / tan na kṣamati / purato
 samam vā gantum ohayitvā gantavyam / anuvarivarttantena tadā na kṣamati
 24a5 / upādhyāyācāryāñām vā pr̥sthato kṛtvā parivarttitam / atha khalu
 abhidakṣiṇam agrato karentena anuparivarttitavyam / nāpi kṣamati
 vesikāsāmantakena caṃkramitum / nāpi kṣamati dyutikaraśālāsāmantakena
 J.109 caṃkramitum, / vadhabandhanāgārasāmantena caṃkramitum / nāpi kṣamati
 atiprākaṭe vā pradeśe caṃkramitum / atha khalu cchannaprākaṭe pradeśe
 24a6 caṃkramitavyam / evam caṃkrame pratipadyitavyam / na pratipadyati /
 abhisamācārikān dharmmān atikramati // ३ //

III.9 Ms.24a6 ; J.109.4 ; Ch.507a4

p.110 bhagavān śrāvastyām viharati te dāni āyuṣmanto ṣadvarggikāḥ /
 uṣṭaparyamkena prahāṇam upavimśati / anantarikānām jānukehi vyāvahanti /
 etam prakaraṇam bhikṣū bhagavato ārocayemṣu / bhagavān āha /
 24a7 śabdāpayatha ṣadvarggikān te dāni śabdāpitāḥ / bhagavān āha / satyam
 bhikṣavo ṣadvarggikā evam nāma yūyam uṣṭraparyāṅkena prahāṇe niṣīdatha /
 anantarikānām jātakēhi vyāvahatha āhamṣu / āma bhagavaṇa bhagavān
 āha / duṣkṛtam bhikṣavo ṣadvarggikāḥ / evam ca yūyam uṣṭraparyāṅkena
 prahāṇe niṣīdatha / tena hi kṣamati / uṣṭraparyāṅkena prahāṇe niṣīditum /
 bhagavān / tān bhiksūn āmantrayati / evam bhikṣavo niṣīdatha / yathā
 24b1 nāgahimavatāḥ / ekam nāgam dve nāgā anuparidhārya niṣīdanti / dve nāgā
 catvāri nāgā anuparivārya niṣīdanti catvāri aṣṭa aṣṭa śodaśa śodaśa
 J.110 dvātrimśac catuṣaṣṭi nāgā anupavārya niṣīdanti / athottareṇa yathānubhāvam
 na kṣamati / uṣṭraparyāṅkena niṣīditum, / bhikṣuṇāpi tāva svastiparyāṅkena
 p.111 prahāṇe niṣīditavyam / atha dāni bhikṣu paryāṅkena niṣāṇo bhavati śrānto
 24b2 bhavati / garbhāni āmilāyanti / nāpi kṣamati / ubhayāni sandhī maṭamaṭāye
 prasāritum / atha khalu eko pādo sukhākām prasārayitavyo tam amuhūrtte
 viśrāmiya sanmiñjiya dvitīyo pādo sukhākām prasārayitavyo / utthipitvā
 vā ekānte caṃkramitavyam / na kṣamati / oguṇṭhitaśīrṣena prahāṇe
 upaveṣṭum / atha dāni jarādurbalo vā vyādhidurbalo vā bhavati / sīrṣam
 24b3 vā duḥkhati / arddhaśīrṣasya pithetavyam / eko ca karṇo / atha dāni
 ekānte bhavati ucchedake vā vṛkṣamūlake vā vihāre vā pratisamlīnako kiñ
 cāpi oguṇṭhitaśīrṣo niṣīdati / anāpattiḥ / amūhūrttakām viśramiya bhūyo
 svastikaparyāṅkena niṣīditavyam // atha dāni bhikṣu na pāreti /
 24b4 svastikaparyāṅkena niṣīditum / arddhaparyāṅkena niṣīditavyam / atha dāni
 arddhaparyāṅkenāpi na pāreti niṣīditum, / ubhau pādau osāriya susamvṛtena
 niṣīditavyam / tathā karttavyam / yathānantaryam jānukehi na vyāvahati /
 na kṣamati / stūpam pr̄ṣṭhato kariya niṣīditum / samgham vā pr̄ṣṭhato
 kariya niṣīditum, / upādhyāyācāryāṇām vā pr̄ṣṭhato kariya niṣīditum /
 24b5 vṛddhatarakām vā pr̄ṣṭato kariya niṣīditum / nāpi kṣamati samghamadhye
 mā niṣīda nti / uktena samānena niṣīditum / nāpi kṣamati / upādhyāyācāryehi
 mā niṣīda nti / uktena niṣīditum nāpi kṣamati vesikāsāmāntena
 dyutikaraśālāsāmantakena niṣīditum / vadhabandhanāgāraśālāsāmantakena
 24b6 niṣīditum, / atibhūmde vā pradeṣe niṣīditum / atha khalu cchannaprākate
 pradeṣe niṣīditavyam, / evam niṣadye pratipadyitavyam / na pratipadyati /
 abhisamācārikān dharmmān atikrāmati // ॐ //

p.111 III.10 Ms.24b6 ; J.111.7 ; Ch.507a15

bhagavān śrāvastyāṁ viharati te dāni āyuṣmanto ṣaḍvarggikāḥ /
 omuddhakāpi śeyyāṁ kalpenti / uttānakāpi śeyyā kalpenti / vāmenāpi
 pārśvena śeyyāṁ kalpenti / etam̄ prakaraṇam̄ bhikṣūhi śrutam̄ / bhikṣū^{24b7}
 bhagavato ārocayeṁsu / bhagavān āha / Šabda payatha ṣaḍvarggikāṁ / te
 dāni Šabdāpitā / bhagavān āha / satyam̄ bhikṣavo ṣaḍvarggikāḥ / evam̄
 p.112 nāma yūyam̄ omuddhakāpi śeyyāṁ kalpetha / vāmenāpi pārśvena śayyāṁ
 kalpetha / āham̄su / āma / bhagavam̄

p.112   bhagavān āha / duṣkṛtam vo bhikṣavo ṣadvarggikāḥ / tena hi na kṣamati / uttānakena śeyyāṁ kalpitum / na kṣamati / omuddhakena śeyyāṁ
25a1   kalpayitum / na kṣamati / vāmena vā pārśvena śeyyāṁ kalpayitum / bhagavān
J.112   dāni bhikṣūn āmantrayati / omuddhakā bhikṣavo pretā śeyyāṁ kalpayanti / uttānakā bhikṣavo āsurā śeyyāṁ kalpayanti / vāmena pārśvena
              kāmopabhoginah / śeyyāṁ kalpayati / evam bhikṣavo śeyyāṁ kalpetha /
              yathā simho mṛgarāja simho bhikṣavo mṛgarājā dakṣiṇena pārśvena śeyyāṁ
25a2   kalpayati / pādena pādam ādhāya dantena dantam ādhāya jihvāgram
              tālukāgre pratiṣṭhāpayitvā / aṅgulam anukāyam āyacchihitvā dakṣiṇāṁ
              bāham śirasy upanidhāya vāmaṁ bāhām anukāyam prasārayitvā so pi
              pratibodhanām/tena purimam kāyam abhyunnāmeti / pṛṣṭhimam kāyam
              abhivilokayati / sa cet paśyati / gātrāṇām anyathātvam tena bhavati /
              anāttamano ca paśyati / gātrāṇām anyathātvam tena bhavati citte āttamano
25a3   abhiraddho bhikṣuṇāpi tāva śeyyāṁ prajñapemtena abhidakṣiṇāṁ
              prajñapayitavyā / yathā karttavyā yathā sampatako yeva dakṣiṇena pārśvena
              śayyāṁ kalpeti / na kṣamati / vāmena śayyāṁ prajñapetum / dakṣiṇaśayyā
              prajñapetavyā / cīvaravamśasya heṣṭhato rātriye purimam yāmam
J.113   uddeśaprayuktena svādhyāyaprayuktena sthānena camkramenā
25a4   vītināmayitavyā rātriye madhyame yāme dakṣiṇena pārśvena simhaśeyyā
              kalpayitavyā / pādena pādam ādhāya jihvāgram tālukāgre pratiṣṭhāpayitvā
              dakṣiṇāṁ bāhām śirasy upanidhāya vāmām bāhām anukāyam prasāritvā
              utthānasamjñī manasikākārentena nāpi dāni parivarttakam yāvat
              sūryodgamanāt tato śayitavyam / rātriye paścime yāme paryāñkena
25a5   vītināmayitavyam / uddeśaprayuktena sthānacamkramānuyuktena vā / atha
p.113   dāni bhikṣuh / duḥkhaśāyī bhavati pāraśyena pāraśyam pallaṭṭanto śayiti
              anāpattih / jarādurbalo vā vyādhidurbalo vā bhavati / dakṣiṇe pārśve
              gaṇḍam vā piṭakam vā / bhavati / kiñ cāpi vāmena pārśvena śayati anāpattih
25a6   / na kṣamati / stūpam vā pādato kṛtvā / śayyāṁ kalpayitum / samgham, vā
              pādato kṛtvā śeyyāṁ kalpayitum / vṛddhatarakam vā pādato kṛtvā
              upādhyāyācāryam vā pādato kṛtvā śeyyāṁ kalpayitum, / eva śayyāṁ
              pratipadyitavyam / na pratipadyati / abhisamācārikān dharmmān atikrāmati
              //॥//

p.113

udānam̄

evam̄ kāthine pratipadyitavyam̄ /
evam̄ cakkaliye pratipadyitavyam̄ /
evam̄ vihāre pratipadyitavyam̄ /
evam̄ kheṭe pratipadyitavyam̄ /

J.114

25a7

evam̄ pātre pratipadyitavyam̄ /
evam̄ yavāgūye **pratipadyitavyam̄** /
evam̄ sthātavyam̄ /
evam̄ camkramitavyam̄ /
evam̄ niśīditavyam̄ /
evam̄ śeyyā kalpayitavyam̄ // ॥

p.114 IV.1-2 Ms.25a7 ; J.115.1 ; Ch.507b4

J.115   bhagavān śrāvastyāṁ viharati vistareṇa nidānam kṛtvā te dāni
             āyuṣmanto ṣaḍvarggikāḥ / dvāram bandhiyāṇam vihārasya paścā vastuke
             kākavāham bhamjantam / āsanti / āgantukānām bhikṣūṇām gaṇo āgato
             dvāram yāvanti na labhanti te dāni okkhandiyāṇam praviṣṭāḥ / tehi dāni
 25b1   āyuṣmantehi ṣaḍvarggikehi āgantukā dṛṣṭāḥ pṛcchanti / āyuṣmam kuto vā
             praviṣṭāḥ / āhamṣuh / okkhandiyāṇam praviṣṭāḥ / te dāni āhamṣu / āyuṣman
             evam ca yūyam okkhandiyāṇam vihāram praviśatha / te pi dāni āgantukā
             āhamṣu / evam ca yūyam dvāram bandhiyāṇam vihārasya paścād vastukasya
             kākavāham bhañjantā āsatha te dāni vivaditāḥ / bhagavato mūlam gatāḥ /
 25b2   bhagavān āha / nāyam tāva kṣamati / tevāsikehi vihārasya dvāram
             bandhiyāṇam vihārasya paścād vastukasya kākavāham bhamjamānehi āsitum
             / nāpi kṣamati / āgantukehi vihāram okkhandiyāṇam praviśitum / tena hi
             evam āgantukehi pratipadyitavyam / evam nivāsikehi pratipadyitavyam /
             kin ti dāni evam āgantukehi pratipadyitavyam / ete dāni bhikṣu āgantukā
 25b3   āgacchanti / sarvvehi pāḍipakkapāḍiyakakāni apāvuraṇāni upasthāpayitavyāni
             / ekasyāpi apāvuraṇi na bhavati / sarvve vinayātikramam āsādayamti /
             ekasyāpi apāvuraṇi bhavati / sarvvesām anāpattiḥ /

p.114   atha dāni koci glāno bhavati / na dāni ujjhitvā gantavyam / atha khalu
J.116 anupāletavyo / pātracīvaraṁ ālambitavyam / nāpi dāni pātracīvaraṁ gṛhnitvā
25b4 adarśanena gantavyam / atha khalu **avidūreṇa** gantavyam / mā dāni
      adarśanena parijāne hṛtam / hṛtam me pātracīvaraṁ iti gacchantasya
      karttavyam / yadi dāni oṣyā bhavati taruṇabhiksūhi agrato gantavyam /
      oṣyā prativāhantehi / atha dāni vyāḍabhadhayam vā corabhayaṁ vā bhavati /
      vrddham bālam madhye kṛtvā gantavyam / atha dāni corā saprasādā bhavanti
p.115   / vrddhehi **agrato** gantavyam / yathā paśyitvā prasādena avivarjītā gacchemsu
25b5 / yadi dāni grāmasya nagarasya vā madhyena gantavyam / bhavati / na
      dāni kṣamati **nagaravetyāni** abhidakṣīṇi **karentīhi** vā gantuṁ / apavāmivā
      karentehi vā atha khalu **ujjakena** māgakena gantavyam / nyāye vāsopagatā
      bhavanti / taruṇā bhikṣu duve vā trayo vā praveśayitavyā / agrato gacchatha
25b6 samghasya phāsuvi**hāram** upadahatha pādatailena guḍapānīyena pratiśrayenā
      purebhaktikena tehi dāni prāvariya gaṇṭhipāsakam obandhiya āmantriya
      praveṣṭavyam / pravisiya yācitvā samghasya yathāsukhaparibhogam
      niḥsārepetavyam / pādatailam vekālikam purebhaktikam bhaikṣitavyam /
J.117 **āvikṣitavyam** labdho pratiśrayo tehi dāni yadi tahiṁ ogho vā **bhavati** / nadī
25b7 taḍāgam vā puṣkiriṇī vā udupāno vā tahiṁ pādān **prakṣāletvā** prāvaretvā
      anyonyam āmandhayitvā praveṣṭavyam / atha dāni guḍapānīyam bhavati /
      tahiṁ yeva vekālikam kariya praveṣṭavyam / mā paśyemsu samāmapayi
      ime pravrajītā karonti / atha dāni ubhamḍito bhavati samvibhajitvā
      praveṣṭavyam / nisṛṣṭagṛham bhavati anāmantriya praviśati anāpattiḥ / na
      dāni labhyā anyena gantuṁ / racchācchiddrakā bhavati / anāpattiḥ /
26a1 grāmantikam śeyyāsanam, **bhavati** / tahiṁ gantavyam / atha dāni
      āraṇyakaśeyyāsanam bhavati / tahiṁ gantavyam / samghārāmam praviśantehi
      puṣkiriṇīyam vā taḍāge vā oghe vā pādām dhovitvā praveṣṭavyam / atha
      dāni ubbhamḍito samvibhajitvā praveṣṭavyam cetiyāṇam pradakṣīṇi karentehi
      upānahā omuñcitvā kāṣṭhakena gṛhnitvā praveṣṭavyam / nāpi dāni
26a2 uccaśabdāmahāśabdehi praveṣṭavyam / nāpi nevāsikām **ullayanteḥi** hū ha
      he adyāpi tam tad evettha vasatha ghuṇa viddhātave nandopanandanā
      yūyam nāgarājāno ihaiva yūyam jātā ihaiva mariṣyatha jātā te śṛgālā ye
      tumbhāṇam māṁsāni khādiṣyanti / nāpi dāni nevāsikena ullapitavyam / hū
      ha he caṇḍamuktam pañcavarṣikam pravṛttam yathāpāṭito nāpi dāni
J.118 vaktavyam ko ittham kati varṣo utthiha nāpi dāni **vaktavyam** / ko bhaktakā
26a3 nātithikā kasya śuve bhaktatarpaṇam purobhaktikam vā **nāpi** dāni nevāsikehi
p.116 dvāram bandhitvā kākavāhām bhajantehi āsitavyam /

p.116   atha dāni paścād vastuke mr̄ttikākarmmaṇ karonti / ye tāpe ārthāpe
                 bhavanti / ārāmikā śrāmaṇero vā yasya oheyyako so vaktavyo dvāram
                 rakṣanto āsā atha dāni apadurako vihāro bhavati / praviśitavyam / atha
 26a4   dāni ghaṭṭitako bhavati / apāvuraṇena apaduriyāṇam praviśitavyam /
                 samghārāmam pradakṣinī karentehi ḍagantavyam / yatra bhiksūṇām
                 āsanaprajñaptir bhavati / tahiṁ navakaṇam tasmiṁ cīvarabisiyan thaviyāṇam
                 kuṇḍikām vā upānahau vā thaviyāṇa nevāsikā pṛcchitavyāḥ / āyuṣmām
 26a5   pādaduhanikā kahim kalpiyakarakī kahim akalpiyakarakī kahi yadi tāva
                 āvikṣanti pādaduhanikāyām pādām dhoviyāṇam akalpiyakarakīto hastā
                 nirmmādiyāṇa kalpiyakarakīto praksāliya tato cetiyam vanditavyam cetiyam
                 vandiyāṇam yatra nevāsikā bhavanti tatra gantavyam alliyāṇam nāpi kṣamati
                 / vaktum vandāmī tti / atha khalu vaktavyam / āyuṣman vandiṣyan ti
 J.119   nevāsikehi varṣāgram pṛcchitavyam / kati varṣo āyuṣmana yadi tāva āgantuko
 26a6   vrddhatarako bhavati / nevāsikena utthiya pādā vanditavyā / āsanam
                 dātavyam / atha dāni nevāsiko vrddhatarako bhavati / ārogypāpiya evam
                 kariyāṇam āsanam dātavyam / yam kālam viśrānto bhavati pṛcchitavyam /
                 āyuṣman asti etāvati varṣasya vihārako prāpuṇati / yadi tāva jalpati prāpuṇati
                 tti vihārako gr̄hnitavyo mañca pīṭham bisi caturasrako kuccam bibohanam
 26a7   gr̄hnitavyam / nāpi dāni kṣamati / trihi āgantukehi nevāsikām kutsiya
                 haṁbhiya āyuṣmann adyāpi yūyam iha vasatha he he sīṣṭā vaṣṭā yūyam
                 jānāte ye śrgālā ye yuṣmākaṇ māṁsāni khādiṣyanti / atha khalu
                 sampraharṣayitavyā vaktavyā āyuṣman śobhanam kriyati samghārāmo
                 kelāpiyati / dhūmo kriyati / kulāni praśādīyanti / avikālako pādām dhoviya
 26b1   mrakṣiya dīpam ādīpiya śeyyām prajñapiya pratikramitavyam nāpi dāni
 p.117   kṣamati / aparejjukāto kalyato utthihantakenaiva bhaktaśālam praviśitum
                 / āyuṣman kim sidhyati kim pacyati kim bhaktakānām sthitikā / ~

p.117 atha khalu kalyato yeva utthiya nivāsiya prāvاريya hastān nirmmādiya
 pātram gr̄hniya praviśitavyam / atha dāni tahiṁ vihārake anugraho bhavati
 26b2 vihārakam vā bhakta bhavati / nevāsikehi vaktavyam / āyuṣmana mā piṇḍāya
 J.120 praviśatha / iha yyeva bhumjiṣyatha / atha dāni bhavati / āgantukānām
 piṇḍakānām piṇḍabhaktāni uddiśitavyāni / atha dāni bhaktakāni uddiśitavyāni
 / atha dāni bhaktakāni na bhavanti nevāsikehi vaktavyam āyuṣmam āgametha
 26b3 sahitakā piṇḍāye praviśiṣyāmaḥ / tato sahitakehi praviśitavyam / atha dāni
 āgantukā bhikṣū vihāra āgatā bhavanti / nāyam **kṣamatī** / nevāsikehi vaktum
 o ha he nāvā pañcavarṣikadāmyadukkam śramaṇamātāprajātā tti / atha
 khalu āgantukānām ehi svāgataṁ karttaṁ, / etu āyuṣmanto svāgatam
 āyuṣmanto anurāgatam āyuṣmanto mā śrāntā mā klāntā pādām **prakkāletha**
 / hastām nirmmādetha pāniyam pibatha viśramatha **nti** / yadi tāva purebhakte
 26b4 āmatā bhavanti purebhaktikenā cchandayitavyāḥ / deśakāle āgatā bhavanti
 / bhaktakṛtyena cchaśitavyāḥ / vikāle āgatā bhavanti vikālikenā
 cchandayitavyāḥ / vikārako uddiśitavyo / mañca pīṭham bisī catuśrakam
 J.121 kuccakam bimbohanam uddiśitavyam / pādamrakṣaṇena cchandayitavyā /
 atha aparejjukāto yadi tāva bāhirakam bhaktam bhavati / anugraho vā
 26b5 bhavati **vaktavyam** / āyuṣmam mā piṇḍāye praviśatha / iha yyeva
 bhumjiṣyatha / atha dāni bhaktakā na bhavanti / āgantukām piṇḍabhaktakāni
 uddiśitavyāni / atha dāni piṇḍacāriko bhavati / yaṁ kālam / āgantukā
 piṇḍāthe **variya** vihāram āgatā bhavanti / tato yadi nevāsikānām vyāñjanāni
 26b6 bhavanti / khajjakāni bhavanti / tato yadi snehako vā **bhavanti** / tehi
 āgantukānām samvibhāgo karttavyo / atha dāni evam pi na bhavati /
 antamasato yadi tahiṁ kiñci piṇḍacārikam pranītatarakam bhavati /
 p.118 āgantukānām sāraṇīyam karttavyam / **nevāsikehi** sarvvam ārocayitavyam /
 vaktavyam / āyuṣmanto amukam kulaṁ mā praviśatha / pātranikubjanam
 26b7 samutīkṛtam, amutra śunakhā caṇḍāḥ / amukam aśrāddhakulam yā kriyā
 ārocayitavyā /

p.118   atha dāni / āraṇyakam̄ śeyyāsanam̄ bhavati / na kṣamati / tehi nivāsikāhi
dvāram̄ ca bandhaya vihārasya paścā vastuke kākavāhām̄ bhañjantehi āsitum̄
/ atha dāni simhabhayam̄ vā bhavam̄ti vyāghrabhayam̄ vā corabhayam̄ vā
J.122   **bhi**kṣū ca paliguddhakā bhavanti / cchāyanikā vā lepanikā vā karenti kim̄
27a1   vāpi dvāram̄ ghaṭenti anāpattiḥ / sarvve yeva gocarram praviśanti / kiñ cāpi
ghaṭtentī anāpattiḥ / eko vā rakṣapālo dātavyo vaktavyam̄ / āyuṣma dvāram̄
bandhiya dvārakoṣṭhakasya upari āsāhi yadi keci ḍagantukā āgaccheṁsu /
tato dvāram̄ dadesi / tena upari dvārakoṣṭhasya āsitavyam̄ / yadi tāva keci
āgantukā āgacchenti / teṣām̄ dvāram̄ dātavyam̄ / yam̄ kālam̄ te nevāsikā
27a2   niddhāvitā bhavanti nāpi kṣāmati tehi nevāsikehi vaktum̄ / āyuṣmam̄ eṣā
nāvā mucyati eṣo sādhvo prayāto gacchantu āyuṣmanto gataṁ mārggasya
śreyo / atha khalu samāśvāsitavyam̄ / vasantu āyuṣmanto ramam̄tu āyuṣmanto
yadi tāva stūpikena vā kāryeṇa āgatā bhavanti / stūpikam̄ kārsa
27a3   pariprāpayitavyam̄ / sāṁghikena kāryeṇa āgatā bhavanti / sāṁghikam̄
kāryam̄ pariprāpayitavyam̄ / yam̄ kālam̄ pariprāptakāryam̄ bhavati / yadi
koci sārthā prayāto bhavati te bhikṣu vāṇijakasya sārthavāhasya parinditavyā
vaktavyam̄ / upāsaka dānapati ime bhikṣavo tvayā sārddham̄ gamiṣyanti /
ime bhikṣu tava parininditā bhavantu teṣām̄ gacchamanonām̄ pathyadanena
J.123   vaikalyam̄ karttavyam̄ / evam̄ hi ḍagantukehi pratipadyitavyam̄ na
pratipadyanti / ābhisaṁcārikān dharmmān atikrāmaṇti // ९ //

p.119 IV.3-4 Ms.27a3 ; J.123.3 ; Ch.510b3

27a4   bhagavān śrāvastyāṁ viharati / aparo dāni bhikṣuḥ / āgantuko āgato
             tasya dāni aparo bhikṣuḥ / vṛddhatarako parijñātako bhavati / so ca apareṇa
             bhikṣuṇā sārddham vācovācikāṁ karoti / so dāni āgantuko alliyatasya
 27a5   nevāsikasya pādāṁ vandanti / so dāni anya vijñāna samam̄mī na
             samanvāharati / na tam pratisam̄modati so dāni apratisam̄modiya gato te
             dāni aparakālena ubhaye samāgatā so dāni sthaviro pṛcchati / āyuṣmāṁ
             kecciro ti / āgatasya āhāre cacciro evacciro ca so āha āyuṣman evacciro
             tava āgatasya na ca me pādavandako upasam̄kramasi / so dān āha / vanditā
 27a6   mayā tava pādā tvam̄ ca mama na pratisam̄modesi / so dān āha / kadā vā
             kim vā / so dān āha / amukam̄ divasam̄ tvam̄ amukena bhikṣuṇā sārddham
             vācamvācim̄ karoṣi / tadā tava mayā pādā vanditā so dāni āha āyuṣman
             vācovācim̄ karentasya pādāṁ vandasī / so dāni āha / evam̄ ca yam̄ tvam̄
             mama pādāṁ vandintasya na pratisam̄modesi / te dāni vivaditāḥ / bhagavato
             mūlam̄ gatāḥ /

p.119
J.124   bhagavān āha / nāyam tāva kṣamati / āgantukena nevāsi~~kasya~~ vācovācim
27a7 karentasya pādām vanditum / nāpi kṣamati pādehi v~~and~~iyamāṇehi na
pratisam̄moditum / tena hi evam pādā vanditavyāḥ / evam
pratisam̄moditavyam / kin ti dāni evam pādā vanditavyā / evam
pratisam̄moditavyam / eṣo dāni bhikṣu āgantuko āgato bhavati / tasya koci
bhikṣu parijñātako bhavati / so ca apareṇa bhikṣuṇā sārddham vācovācim
karoti / nāpi kṣamati tasya tam velam pādām vanditum uśvāsam vā upaviṣṭo
27b1 bhavati na kṣamati / tam velam pādām vanditum / evam praśvāsam
karentasya dantakāṣṭham khādantasya snāyati vā ekanivasano vā bhavati
/ bhaktakṛtyam karoti / purebhaktikam vā karoti / dvibhūmikam vā ukkasati
tvaritam vā atikramati na kṣamati tam velam tasya pādām vanditum, / na
kṣamati mṛttikākarmma karentasya // pe // pātrapākam dadantasya cīvaraṁ
J.125 dhovantasya rajaṇikā paṭhantasya cīvaraṇi sīvantasya ramjenta~~sya~~
ccallaparikarmmam vā karentasya pādām dhovantasya hastā nirmmādantasya
cetiyaṁ vandantasya pātram nirmmādentasya dhūpam vā pibantasya akṣini
vā añjantasya pustakam vācantasya pustakam likhantasya varccakuṭīm
27b3 gacchantasya nagnasya vā ekanivasanakena vā / atha khalu yam kālam
samavasthāye niṣaṇno bhavati tam velam alīyāṇam śīrṣena pādām vanditavyā
/ karkaṭagrā~~h~~ikāye vanditavyā / andhakāre vā uddeśam dentasya
uddiśantasya vā nivāsantasya vā cīvaraṁ prāvarantasya tvaritam vā
gacchantasya na kṣamati / oguṇṭhitakāyena na kṣamati / ohitahastena na
kṣamati / upānahārūḍhena sāmīcīkarentena na kṣamati / jānukena vā
27b4 jamghāhi vā vanditum / atha khalu pādā vanditavyā / pādām v~~and~~antena
jānitavyam / yadi kasyaci vraṇā bhavati / gaṇḍo vā piṭako vā na dāni
sahasā uppīḍitavyam / atha khalu tathā vanditavyam / yathā na duḥkhāpiye
pādehi vandayantehi / na dāni meṇḍhena viya āsitavyam pādehi
vandayamtehi / atha khalu pratisam̄modayitavyam / svāgatam āyuṣmanto
27b5 anurāgatam āyuṣmanto māsi śrānto māsi klānto pādām prakṣālehi hastām
nirmmādehi viśramāhi yadi tāva purebhakte āgato bhavati / purobhaktikena
cchandayitavyo / deśakāle āgato bhavati / bhaktakṛtyena cchayitavyo vikāle
āgato bhavati / vekālikena cchandayitavyo / yadi tāvad vastukāmo bhavati
27b6 / pātracīvaraṁ pratisāmayitavyam vihārako uddiśitavyo atha dāni gantukāmo
bhavati / āha / anyatra gamiṣyan ti / vaktavyam / gacchāhi tti evam pādā
vanditavyā / evam pratisam̄moditavyam na pratipadyati // ābhisaṁcārikāṁ
dharmmān atikrāmati // ॥ // (J.126)

IV.5 Ms.27b6 ; J.126.1 ; Ch.510b28

J.126 bhagavān śrāvastyāṁ viharati vistareṇa nidānam kṛtvā te dāni
āyuṣmanto ṣaḍvarggikāḥ / gṛhi-ālāpena ālāpenti ambe atte bhāva bhaṭṭa
27b7 tāta hamgho he he ho **kim**, bhaṇasīti / etam prakaraṇam bhikṣū bhagavato
p.121 **ārocayemṣu** / bhagavān āha / śabdāpayatha ṣaḍvarggikāṁ te dāni śabdāvitāḥ
/ bhagavān āha / satyam bhikṣava ṣaḍvarggikāḥ / evam nāma yūyam gṛhi-
ālopena ālāpayatha / **āmba** atte bhāva bhaṭṭa tāta **a**hamgho he he ho **kim**
bhaṇasi tti / āhamṣu / āma bhagavan

p.121
 28a1   bhagavān āha / evam yūyam gr̥hi-ālāpena ālapetha / tena hi na kṣamati
 gr̥hi-ālāpena ālapitum tena hi pratisaṁmoditavyam / āyuṣmān dāni upālī
 kālajño velajño samayajño bhagavantam upasamkramiya p̥rcchati / katham
 bhagavam navakehi bhikṣūhi sthavirā bhikṣū ālapitavyā / bhagavān āha /
ālape ti vā bhante ti vā āyuṣmante ti sthaviro dāni bhagavantaṁ p̥rcchati
 28a2   katham bhagavām sthavirehi bhikṣūhi navakā bhikṣū ālapitavyā / bhagavān
 J.127   āha / nāmena vā gotreṇa vā / varṣāgreṇa vā eṣo dāni bhikṣusya upādhyāyo
 vā ācāryo vā śabdāpayati / nāyam kṣamati / gr̥hi-ālapena ālapitum / haṁgho
 he he tti / atha khalu nāmena vā gotreṇa vā śabdāpayitavyo / tenāpi na
 kṣamati / gr̥hi-ālapena vyāharttum, / hā kim bhaṇasīti / atha khalu vaktavyam
 28a3   vandāmi upādhyāyam vā / ācāryam vā kim āṇapehi tti / kim karemi tti /
 vrddhatarako śabdāpayati / nāyam kṣamati hā nti pravyāharitum / atha
 khalu vaktavyam / ārye vā bhante vā āyuṣman ti vā kim aṇapesī nti kim
 karemi / eṣo bhikṣu mātarām pitaram vā bhaginīm vā śabdāpayitukāmo
 bhavati nāyam kṣamati śabdāpayitum / ambe tti vā atte ti vā bhaṭṭe ti vā
 28a4   / atha khalu sālohitē ti vā śabdāpayitavyāḥ / atha dāni bhikṣusya pitā vā
 bhaginī vā śabdāpayati / nāyam kṣamati hā kim bhaṇasi tti pravyāharttum
 / atha khalu vaktavyam / sālohitē kim āṇapesi kim karemi / eṣo bhikṣuh /
 upāsakām, vā dānapatīnām vā vihārasvāminīm vā śabdāpitukāmo bhavati
 28a5   / nāpi kṣamati / ambe ti vā atte ti vā bhaṭṭe ti vā / atha khalu upāsake tti
 J.128   vā dānapatti ti vā vihārasvāmini ti vā śabdāpayitavyam / bhikṣū vā upāsakam
p.122
 vā dānapatim vā śabdāpayitukāmo bhavati / nāpi kṣamati bhāve tti vā
 bhaṭṭe ti vā / āyuṣmam tti vā / atha khalu dānapatti ti vā bhikṣū vā tehi
 śabdāpayati / nāyam kṣamati / hā kim bhaṇasi ti vyāharttum, / atha khalu
 28a6   vaktavyam / sālohitā kim āṇapesi / kim karomi tti / te ete gr̥hi-ālāpena
 ālapanti vā / pravyāharanti vā / vinayātikramam āsādayati / strī vā puruṣo
 vā mahanto bhavati / na dāni mātāpitṛkamṭhena ālapitavyā mahallako
 mahallaketi vā vaktavyā / atha dāni koci p̥rcchati / ko te upādhyāyo ko te
 28a7   ācāryo vā na dāni vaktavyam / asuko ācāryo asuko upādhyāyo / atha khalu
 vaktavyam / arthahetor nnāmam gr̥hnāmi / asuko me upādhyāyo asuko me
 ācāryo ālapitavyam, / evam pravyāharttavyā na pratipadyati /
 ābhisaṁācārikān dharmmān atikrāmati // ३ //

IV.6 Ms.28a7 ; J.128.14 ; Ch.510c19

p.122 bhagavān śrāvastyāṁ viharati / vistareṇa nidānam kṛtvā kṣatriyaparṣā^{28b1} dāni sannipatitā kāryāṇi kariṣyāma nti te dāni āyuṣmanto nandanopananda^{nā} āgacchiya teṣāṁ madhye niṣaṇṇāḥ / te dāni / tehi niṣaṇṇehi na pārenti kāryāṇi karttum odhyāyanti / paśyatha bhaṇe vayam yeva sannipatitā karmmāṇi kariṣyāma nti / ime pi śramaṇakā āgacchiya madhye niṣaṇṇāḥ / J.129 naṣṭam bhraṣṭam kuto imēśāṁ śrāmaṇyam bhikṣūhi śrutam / **bhi**kṣū bhagavato ārocayemṣu / bhagavān āha / śabdāpayatha nandanopanandanāṁ^{28b2} te dāni śabdāpitā / bhagavān āha / satyam **bhikṣa**vo nandanopanandanā / evan nāma kṣatriyaparyāye sannipatitā kāryāṇi kariṣyāma nti / yūyaṁ dāni gacchiya / teṣāṁ madhye niṣaṇṇā te dāni tumbhehi niṣaṇṇehi na pārenti kāryāṇi karttum, / te dāni odhyāyanti / paśyatha bhaṇe vayam yeva tāva niṣaṇṇā kāryāṇi kāraya nti / ime pi śramaṇakā gacchiyāṇam madhye niṣaṇṇā naṣṭam bhraṣṭam kuto imēśāṁ śrāmaṇyam āhamṣu / āma^{28b3} / **bha**gavan

p.123 bha^{28b4}gavān āha / tena hi evam kṣatriyaparyāye kiñci kāryam bhavati / na kṣamati gatāgatasya / upasamkramitum / atha khalu ye tahiṁ vrddhatarakā kṣatriyā bhavanti / te tāva allipitavyā vaktavyam / dīrghāyu kṣatriyaparyāye imam ca kāryam alliyāmi tti / yadi tāva te jalpanti bhante mā allipatha nti na kṣamati allipitum, / atha **dā**ni jalpanti / allipatha nti / allipitavyam / nāpi kṣamati / cchatreṇa dhāryante upānahāṁhi vā obaddhāhi kṣatriyaparyāyam upasamkramitum / atha khalu ekānte cchatram nikṣipiya J.130 upānahāyo mumciya **tato** allipitavyam / nāpi dāni darśanopacāre nikṣipitavyam / atha khalu pratikṛtyeva nikṣipitavyam / darśanapathe^{28b5} upasamkramit**vā** na dāni vaktavyam / sukham bhavanto sukham mārṣa atha khalu ārogyāpiya yādrśam āsanam dīyati / tādrśe āsane upaviśitavyam nāpi kṣamati / āsane **kṣipādharmmam** āpadyitum / nāpi kṣamati / te ninditum / ye kṣatriyā kuśalā bhavanti prāg eva te nairayikā bhavantīti / atha khalu^{28b6} vaktavyam / kṣatriyā nāma yūyaṁ agro varṇo jyeṣṭho varṇo **dvi**hi kulehi tathāgatā arhantaḥ samyaksambuddhāḥ / utpadyanti / kṣatriyakule vā brāhmaṇakule vā / duve cakrāṇi dharmmacakram balacakram ca / tavāham hitopasamhāreṇa rakṣāvaraṇaguptiye sukham ca **payasu**khañ ca viharāmi / kāryāṇ kṛtvā utthāyāsanāto gantavyam / evam kṣatriyaparṣā upasamkramitavyā na pratipadyati / ābhisaṁcārikān dharmmān atikrāmati // ९ //

p.123 IV.7 Ms.28b7 ; J.130.13 ; Ch.511a4

28b7 **bha**gavān śrāvastyāṁ viharati vistareṇa nidānam kṛtvā brāhmaṇaparyā
dāni sannipatitā kāryāṇi kariṣyāmo ti / te dāni āyuṣmanto nandanopanandanā
āgacchiyāṇam madhye niṣaṇṇā te dāni tehi niṣaṇṇehi na pārenti / kāryāṇi
karttum, / te dāni odhyāyanti / vayam yeca tāva niṣaṇṇā kāryāṇi kariṣyāma
nti / ime pi śramaṇakā āgacchiyāṇam madhye niṣaṇṇā naṣṭam bhraṣṭam
p.124 kuto imesāṁ śrāmaṇyam / etam **pra**karaṇam bhikṣūhi śrutaṁ / bhikṣū
bhagavato ārocayemṣu / bhagavān āha / śabdāpayatha nandanopanandāṁ
te dāni śabdāpitā / bhagavān āha / satyam bhikṣavo nandanopanandanā /
evaṁ nāma brāhmaṇaparṣā sannipatitā kāryāṇi kariṣyāma **nti** / yūyaṁ
dāni teṣāṁ gacchiyāṇam madhye niṣaṇṇā te dāni tumbhehi niṣaṇṇehi na
29a2 pārenti kāryāṇi karttum, / te dāni odhyāyanti / paśyatha bhaṇe vayam
yeva tāva niṣaṇṇā kāryāṇi kariṣyāmo ti / ime pi śramaṇakā āgacchiyāṇa
madhye niṣaṇṇakā / naṣṭam bhraṣṭam kuto imesāṁ śrāmaṇyam / āhamṣu /
āma / bhagavaṇa

29a3 bhagavān āha / samyag bhikṣavo jano odhyāyanti tena hi evam
brāhmaṇaparṣā upasam̄kramitavyā / kin ti dāni brāhmaṇaparṣā²
upasam̄kramitavyā // etam dāni bhikṣusya kiṁci brāhmaṇaparṣāyāṁ kāryam
bhavati / nāyaṁ kṣamati / gatāgatasya brāhmaṇaparṣām upasam̄kramitum
/ atha khalu ye tahiṁ brāhmaṇamahattarakā bhavanti / te pratikṛtyeva
upasam̄kramitavyā / dīrghāyu asti me kiñcid brāhmaṇaparṣāyāṁ kāryam
allīyāma **nti** / yadi tāva jalpanti / bhante mā allīyatha **nti** / na kṣamati /
29a4 allīpitum / atha dāni jalpanti allīpatha **nti** tato allīpitavyam / nāpi dāni
kṣamati / cchatreṇa vā dhāryantena upānahāhi ābaddhāhi brāhmaṇaparṣā
āllīpitum / atha kha cchatropānahāṁ ekamante sthapiya brāhmaṇaparṣāyāṁ
upasam̄kramitavyam / nāpi dāni darśaṇopacāre nikṣipitavyam / atha khalu
J.132 pratikṛtyeva nikṣipitavyam / darśanapathe upasam̄kramitvā na dāni
29a5 vaktavyam / sukham bhavanto sukham mārsa atha khalu ārogyāpayi tvādr̄śam
āsanam labhyati tādr̄śe āsane upaviśitavyam / nāyaṁ kṣamati / āsane
kṣīyādharmmam āpadyitum / atha khalu tādr̄śam āsanam dīyati / tādr̄śe
upaviśitavyam / nāpi kṣamati te ninditum / māṇavakasya mānahatasya
29a6 ihaloke bhūtasya kukkuṭo śūkaro śvāno śrgālo pañcamo mūṣako nirayo
şaṣṭho **nti** / atha khalu vaktavyam / brāhmaṇa nāma yūyaṁ agro varṇo
jyeṣṭho varṇo śreṣṭho varṇo dvīhi kulehi tathāgatā arhantah
p.125 samyaksambuddhāḥ / loke utpadyanti / kṣatriyakule vā brāhmaṇakule vā
evam kāryam kariya gantavyam / evam brāhmaṇaparṣāye pratipadyitavyam
/ na pratipadyati / ābhisaṁcārikān dharmmān atikrāmati // ९ //

p.125 IV.8 Ms.29a6 ; J.132.12 ; Ch.511a16

29a7 bhagavān śrāvastyām viharati gṛhapatiparṣā dāni sannipatitā / kāryāṇi kariṣyāma nti / āyuṣmanto nandanopanandanā āgacchiya teṣāṁ madhye niṣaṇṇā / te dāni tehi niṣaṇṇehi na pārenti kāryāṇi karttum / te dāni odhyāyanti / pasyatha bhaṇe vayam ye tāva sannipatitā kāryāṇi kariṣyāma nti / ime pi śramaṇakā madhye āgacchiyāṇam niṣaṇṇāḥ / naṣṭam bhraṣṭam
29b1 kuto imēśāṁ śrāmaṇyam / etam **prakaraṇam** bhikṣūhi śrutam bhikū bhagavato ārocayemṣu / bhagavān āha / śabdāpayatha nandanopanandānāṁ / te dāni śabdāpitāḥ / bhagavān āha / satyam bhikṣavo nandanopanandānāṁ
J.133 / evam nāma gṛhapatiparṣā sannipatitā kāryāṇi kariṣyāma nti / etad eva sarvvam bhagavām vistareṇa pratyārocayati / yāvat paṣyatha bhaṇe vayam
29b2 yeva tāva sannipatitā karmmāṇi karaṣyāma nti / ime pi śramaṇakā āgacchiya madhye niṣaṇṇā naṣṭam bhraṣṭam / kuto imēśāṁ śrāmaṇyam āhamṣu / āma bhagavan

bhagavān āha / tena hi evam gṛhapatiparṣā upasamkramitavyā / kin ti dāni gṛhapatiparṣā upasamkramitavyā / etam dāni bhikṣusya gṛhapatiparṣāyām kiñcit kāryam bhavati / na kṣamati / gatāgatasya āllīpitum
29b3 / atha khalu ye tatra gṛhapatimahattarakāḥ bhavanti / **te** prakṛtyeva **te** pratisaritavyā / vaktavyam / dīrghāyu asti kiñci gṛhapatiparṣāyām kāryam / allīyāma mā āllīyāmo nti / yadi tāva jalpanti / bhante mā āllīpatha nti / na kṣamati āllīpitum / atha dāni jalpati / āllīpatha nti / allīpitavyam / nāpi kṣamati cchatreṇa dhāryantena upānahāhi ābaddhāhi gṛhapatiparṣā upasamkramitum / atha khalu ekatamante cchatropānahām nikṣipiya
p.126 gṛhapatiparṣā upasamkramitavyā / nāpi darśanopacāre nikṣipitavyam / atha khalu prakṛtyeva nikṣipitavyam / darśanapathe upasamkramitvā na **dāni** vaktavyam / sukham bhavanto sukham mārṣa / atha khalu ārogīyāpiya
J.134 yādrśam āsanam labhyate tādrśe āsane upaviśitavyam / **nāpi** dāni kṣamati
29b5 / kutsitum vā pansitum vā gṛhapatikā nāma yūyam tulākūṭamānakūṭehi divasam lokam muṣamṭā āsatha / atha khalu vaktavyam, /

p.126

sāgarā ca anagārā ca ubhe anyonyaniśritā
 ārāgayanti / saddharmmam̄ samyaksambuddham̄ deśitam̄ //
 sāgarāṣṭram̄ nagārāṇāṁ samprayacchanti dakṣiṇāṁ /
 anāgārā pragṛhnanti / pratisamyamya vinodanā /
 amiśacakram̄ niśrāya dharmmacakram̄ pravarttatīti //

29b6 uktam̄ cedam̄ bhagatā **bahukarā** bhikṣavo brāhmaṇagr̄hapatayo / yam̄
 vo pratyupasthitā / cīvarapiṇḍapātaśeyyāsanaglānapratyayabhaiṣajyapariṣkārehi
 tehi yūyam̄ niśrāya tathāgate brahmaccaryam̄ carathā mahato oghasya
 niḥsaraṇārtham̄ sarvve iti pravṛttakā karttavyā / evam̄ kāryam̄ kariya
 gantavyam̄ / evam̄ gr̄hpatiyathā upasamkramitavyā na pratipadyati /
 ābhisaṁācārikān dharmmān atikrāmati // ९ //

p.126

J.135

29b7

IV.9 Ms.29b6 ; J.135.1 ; Ch.511a25

bhagavān śrāvastyāṁ viharati tīrthikaparyā dāni sannipatitā kāryāṇi kariṣyāma nti / te dāni āyuṣmanto nandanopanandanā teṣāṁ gacchiyāṇam madhye niṣaṇṇāḥ / te dāni tehi niṣaṇṇehi na pārenti kāryāṇi karttum, / te dāni odhyāyanti / paśyatha bhaṇe cayam yevam tāva sannipatitā kāryāṇi kariṣyāmo ti / ime pi śramaṇakā ḍagacchiya madhye niṣaṇṇā / naṣṭam bhraṣṭam kuto imēṣāṁ śrāmaṇyam / etam prakaraṇam bhikṣūhi śrutam / bhikṣū bhagavato ārocayem̄su / bhagavān āha / śabdāpayatha nandanopanandanāṁ / te dāni śabdāpitā / bhagavān āha / satyam bhiksavo nandanopanadanā evam nāma / tīrthikaparsā sannipatitā kāryāṇi kariṣyāmo nti / yūyam dāni gacchiyāṇa teṣāṁ madhye niṣaṇṇā / tad eva sarvvam bhagavāṁ vistareṇa pratyārocayati / naṣṭam bhraṣṭam kuto imēṣāṁ śrāmaṇyam āhaṁsu / āma bhagavan

bhagavān āha / tena hi evam tīrthikaparsā upasam̄kramitavyā / etam dāni bhikṣusya kiñci tīrthikaparsāye kāryam bhavati / nāyam kṣamati / bhikṣuṇā gatāgātasya tīrthikaparsā upasam̄kramitum / atha khalu pratikṛtyeva tāva vṛddhatarakā pratisaritavyā / vaktavyam āyuṣmam asti

30a3 me kiñci tīrthikaparsāye kāryam allīpāma mā allīyāmotha nti / yadi tāva J.136 jalpanti / mā allīpatha nti / na kṣamati allīpitum / atha dāni jalpanti / allīpatha nti / upasam̄kramitavyam / yāva na dāni kṣamati / āsane kṣipādharmmam āpadyitum, / atha khalu yādṛśam labhyate / tādṛśo upaviśitavyam / nāpi kṣamati / kutsitum vā paṁsitum vā aśrāddhā tīrthikāḥ

30a4 / ahrīkā tīrthikāḥ / anotrāpino tīrthikāḥ / mithyādṛṣṭikā tīrthikāḥ / kusidā hīnāvīryā tīrthikāḥ / duḥprajñā tīrthikāḥ / atha khalu evam vaktavyam / sarvvāśrāmiṇānopavāde kadāci traividyaprāptāḥ bahuśrutā yasya praśamsā tam anupraśāmṣe teṣāṁ guṇam eva vadena doṣanti / vaktavyam / duṣkaram grhiliṅgāparityāgo duṣkaram vastisamyamo duṣkaram aranyavāso evam 30a5 kāryam kariya gantavyam / evam, tīrthikaparsā upasam̄kramitavyā na pratipadyati / ābhisaṁcārikān dharmmān atikrāmati // ॥

p.127 IV.10 Ms.30a5 ; J.136.12 ; Ch.511b3

bhagavān śrāvastyām viharati / etam dāni bhikṣusya āryaparyāye
 kāryam bhavati / nāyam kṣamati / gatāgatasya vṛddhāntam ukkasitum /
 atha khalu prakṛtyeva tāva upādhyāyo vā ācāryo vā āmantrayitavyo
 30a6 vaktavyam / upādhyāyācāryā samghasya madhyam me kiñcit kāryam
 J.137 ālliyāmi / mā alliyāmi tti / upādhyāyena vā ācāryeṇa vā jānitavyam / yadi
 tāva so bhavati / usreñako vā pravarḍdhako vā anarthakaśalo vā /
 p.128 abhinīhārakuśalo vā kalahakārako vā bhañdanakārako vā bhāsyakārako vā
 / adhikaraṇiko vā vaktavyam / mā alliyāhi tti / atha dāni so bhavati /
 30a7 bhadrako guṇavān / anuddhato śikṣākāmo anukūlo anunnaḍo acapalo
 prcchitavyo kim kāryam, / āha / asukam vā asukam vā tena jānitavyam /
 yadi tāva tasya dugraho vā vaktavyam / mā alliya atha dāni tasya samgraho
 bhavati vaktavyam / ālliya nti / allīpitavyam / allīya vṛddhāntāto prabhṛti
 sarvveṣām praṇāmo karttavyā / yā vṛddhatarakā yāvad vṛddhāntam
 30b1 ukkasiyāṇam samghasthaviro prcchitavyo / asukam me kāryam jalpāmi tti
 / samghasthavireṇa jānitavyam / yadi tāva tasya dugraho bhavati / so ca
 bhikṣu bhavati / kalahakārako bhañdanakārako bhāsyakāro adhikaraṇiko
 vā vaktavyam / mā jalpāhi tti kasya tvam bhikṣūṇām samagrāṇām sahitānām
 sammodamānānām avivadamānānām ekoddeśakānām kṣīrodakībhūtānām
 30b2 sāstuḥ sāsanām dīpayamānānām sukhañ ca phāsuñ ca viharantānām
 kalahajāto bhañdanajāto vigrahavivādāpanno viharanto samghe karkāśāni
 J.138 adhikaraṇāni utpādayasi mā jalpāhi tti / atha dāni tasya sugraho bhavati
 / so ca bhikṣu bhavati / bhadrako guṇavān śikṣākāmo anuddhato anunnaḍo
 acapalo amukharo apragalbho aprakīrṇṇavāco samghasthavireṇa vaktavyam
 30b3 / āyuṣman jalpatha yathādharmmām, yathāvinayaṁ yathāśāstuḥ / sāsanām
 ti tena kāryam samghamadhye ārocayitavyam / samghena tat kāryam
 dharmmeṇa vinayena sāstuḥ sāsanena vyupasamayitavyam / vyupaśāntam
 kariya so bhikṣu prcchitavyo āyuṣman kim vyupaśāntam etam kāryam
 yadi tāva āha / vyupaśāntam vaktavyam / āyuṣman sarvve tvam etam
 30b4 kāryam samagreṇa samghena samvyupaśāntam punah karmmāya utkhotayasi
 puno cāsmi parṣa upasamkramesi / samgho te uttari upaparīkṣiṣyatīti /
 yathāsukham kariya gantavyam evam āryaparṣā upasamkramitavyā na
 pratipadyati / ābhisaṁcārikān dharmmān atikrāmati // ९ //

p.129 uddānam //

evam āgantukehi pratipadyitavyam /

evam nevāsikehi pratipadyitavyam /

evam pādā vanditavyā /

30b5 evam **s**ammoditavyam /

evam ālapitavyam /

evam pravyāharttavyam /

J.139 evam kṣatriyaparṣā upasam̄kramitavyā /

evam brāhmaṇaparṣā upasam̄kramitavyā /

evam gṛhapatiparṣā upasam̄kramitavyā /

evam tīrthikaparṣā upasam̄kramitavyā /

evam āryaparṣā upasam̄kramitavyā //

caturtho varggah //

V.1-2 Ms. 30b5 ; J.140.1 ; Ch. 509c26

p.5   bhagavān samyaksambuddho yad artham̄ samudāgato tam artham
 30b6 abhisambhāvayitvā śrāvastyām viharati vistareṇa nidānam̄ kṛtvā yāva
       āraṇyakam̄ tāva śeyyāsanam̄ grāmāntikañ ca ekabhaktatarppaṇañ ca
       grāmāntike śeyyāsane āraṇyakānāñ ca grāmāntikānāñ ca anugraho sādhīyatī¹
       / tehi dāni grāmāntikehi pratikṛtyeva gaṇḍīm̄ āhaniyāṇam̄ sthitāḥ / te dāni
       āraṇyakā deśakāle grāmāntikam̄ śeyyāsanam̄ āgatā āhaṁsu / āyuṣmām̄
 30b7 deśakālo āhanatha gaṇḍīm̄ te dāni grāmāntikā āhaṁsu / āhatā-y-iyam̄ gaṇḍī²
       bhukta pi amhehi te dāni āhaṁsu / āyuṣman / evam̄ yūyam̄ atyanukālye
       gaṇḍīm̄ āhaniya bhuñjatha / te dāni grāmāntikā āhaṁsu / evam̄ ca yūyam̄
       ati-uvahne āgacchatha / te dāni āraṇyakehi aparejjukāto kalyato yevā
 J.141 utthihiya bhaktakāni sarvvāṇi ukṣiptāni / te dāni grāmāntikā deśakālasmin̄
 31a1 / kulāni upasam̄kramanti / āhaṁsu / upāsike detha / bhaktāni ukkahitāni
       bhaktāni kena āhaṁsu / āraṇyakehi te dāni teṣām̄ āraṇyakānāñ āhaṁsu /
       āyuṣman kin dāni yuṣmābhiḥ sarvvāṇi bhaktakāni utkṣiptāni / te dāni
       āhaṁsuḥ / tathā tumhehim̄ pratikṛtyeva gaṇḍī āhaniyāṇam̄ bhuñjatha / te
       dāni vivaditāḥ / bhagavato mūlam̄ gatāḥ /

p.5   bhagavān āha / nāyam tāva kṣamati pratikṛtyeva gaṇḍīm āhanīyāṇam
 31a2 bhuñjitum / nāpi kṣamati / aparehi kalyato yeva sarvāṇī bhaktāni utkṣipitum,
 p.6 / tena hi / evam āraṇyake vihāre **pratipadyitavyam** / evam grāmāntike
       vihāre pratipadyitavyam / kin ti dāni evam āraṇyake vihāre pratipadyitavyam
       / evam grāmake vihāre pratipadyitavyam / etaṁ dāni grāmāntikam ca
       śeyyāsanam āraṇyakañ ca śeyyāsanam ca ekabhaktatarppaṇam bhavati /
 31a3 tato yadi tāva grāmāntike śeyyāsane bhaktam pacyati / na dāni kṣamati /
       grāmāntikehi pratikṛtyeca gaṇḍīm āhanīyāṇam cetiyam vandiyāṇam
       bhuñjitum / atha khalu grāmāntikehi duve śālīyo ādrāhayitavyā / yā ekā
       grāmāntikānām / ekā āraṇyakānām grāmāntikānām thālī tahiṁ / taṇḍulā
       prakṣipitavyāḥ / yā āraṇyakānām thālī yadi tāva āraṇyakā āgatā bhavanti
 31a4 / tahiṁ, taṇḍulā prakṣipitavyāḥ / atha dāni nāgacchanti / nāpi kṣamati
       tahiṁ taṇḍulāni prakṣipitum / atha khalu kaḍhantī thapitavyā / ekena
 J.142 bhikṣuṇā vihārakam ukkasiya nidhyāyitavyam / yadi tāva āraṇyakā
       āgacchanti / vaktavyam / āyuṣman ete āraṇyakā āgacchanti prakṣipatha
       taṇḍulāni / atha dāni kālaparyantaṁ nāgacchanti grāmāntikehi gaṇḍīm
 31a5 āhanīyāṇam bhuñjitavyam / āraṇyakānām sthālī otāriyāṇam **vodhiyāṇam**
       sthāne sthampayitavyā / anekāye āraṇyakānām cobhayam vā bhaveya
       udakabhayam vā simhabhayam vā / vyāghrabhayam vā yathāpi te nāgacchanti
       / yadi koci upāsako samgham bhaktena nimantrayati / āha / **āryo**
 31a6 āraṇyakānām pi ārocetha **nti** / tehi dāni grāmāntikehi āraṇyakānām / **pi**
       ārocitavyam / āyuṣmam śuve bhaktam vā purebhaktikam vā yavāgūpānam
       vā bhaviṣyati / mā piṇḍakena vihariṣyatha / karṇṇato yyeva āgacchatha /
       tehi pi dāni āraṇyakehi na vighnayitavyam / yadi arthikā bhaviṣyanti
 p.7 pratipālayiṣyantī / atha khalu kālena kālam **gantavyam** / yadi na sajjam
       bhavati / na dāni bhaktāgram avaṣṭabhayitavyo āsayitavyam / atha khalu
 31a7 **vetiyam** vanditvā ekānte **svādhyāyo** karttavyo / dharmmam vā cintayantehi
       āśitavyam eso dāni koci grāmāntikām bhaktena nimantreti / vaktavyam /
       āraṇyakānām pi nimantrehi **nti** / atha dāni āha / nāsti mama tahiṁ śraddhā
       nāpi prasādo tti vaktavyam / vayam pi na **praticchāme** **nti** / ~

p.7
J.143 atha dāni āraṇyakānām pi nimantreti bhaktam sajjayitavyam / pāniyam
 pariśrāvayitavyam / āsanaprajñapti karttavyā / dānapati āgato bhavati /
 31b1 āraṇyakā ca nāgacchanti / dānapatī āha bhante āhanetha gaṇḍim kālo pi
 tāva adyāpi bhavati vaktavyam / prāgo tāva adyāpi āraṇyakā pi tāva
 nāgacchanti / atha dāni dānapatī āha bhante āhanetha tumhe āraṇyakā pi
 esyantīti kiṁ karttavyam / gaṇḍī tāva vistareṇa āhaniyāṇam yeti/yo vistareṇa
 31b2 vanditavyo / cetiyam vistareṇa vandiyāṇam yadi tāva āraṇyakā āgaṭā
 bhavanti / tato bhumjitavyam / atha dāni āraṇyakā nāgatā bhavanti /
 anantarikānām āsanāni varjantehi āsitavyam / pariveśāvakena prcchitavyam
 / ko āraṇyakānām lābhagrāho yadi tāvaj jalpanti / aham pi aham pi tti
 vaktavyam / āraṇyakānām piṇḍapātam ukkadḍhatha tehi āraṇyakānām
 piṇḍapāto ukkadḍhayitavyo / ukkadḍhiyāṇam sāṁghikam kalpiyakuṭiyam
 31b3 sthāpayitavyo / yadi tāvat sakāle āgacchanti / bhuñjanāya dātavyo / atha
 dāni vikāle āgacchanti / na vāgacchanti / aparejjukāto śrāmaṇerāṇam
 p.8 dātavyam / nāpi dāni kṣamati / āraṇyakehi yatra pullugikāye āsitum / atha
 khalu kālena kālam grāmāntikam śeyyāsanam gantavyam / āgacchiya pādām
 31b4 J.144 dhoviya hastām nirmmādiya ceti/yo vistareṇa vanditavyo / yadi tāva anukalyo
 adyāpi tāva bhavati / tatraiva sthānacāmkrāmaniṣadyāyogam anuyuktena
 viharitavyam / uddeśaprayuktehi vā manasikāraprayuktehi vā / atha dāni
 deśakālo bhavati / samghārāmaṁ pravisiyāṇam grāmāntikam bhikṣum
 pratisaṁmodiyāṇam svakasvakehi āsanehi upaviśitavyam / gaṇḍī āhatāyam
 31b5 vandiya cetiyam nāpi dāni āraṇyakehi grāmāntikā kutsetavyā bahukṛtyā
 bahukaraṇīyā jihvāgre yūyam rasāgrāṇi paryeṣatha / atha khalu
 samṛādhayitavyā / vaktavyam āyuṣman sobhanam kriyati bahukarā yūyam
 bhāraṁ vahatha / dharmmadeśanām karetha / samghārāmo kelāpīyati /
 dhūmo kriyati kulāni prasādīyantīti / evam samṛādhayitavyāḥ /

p.8
31b6   atha **dāni** āraṇyake śeyyāsane grāmāntikānāṁ ca āraṇyakānāñ ca bhaktam sajjiyati / nāpi dāni kṣamati / āraṇyakehi pi pratikṛtyeva gaṇḍim āhaniyāñāṁ cetiyam vandiya bhuñjitum / atha khalu duve sthālīyo adrāhayitavyāyo / ekā āraṇyakānāṁ ekā grāmāntikānāṁ yā āraṇyakānāṁ sthālī tahiṁ taṇḍulā prakṣipitavyāḥ / yā grāmāntimkānāṁ sthālī yadi tāva grāmāntikā **āgatā** bhavanti / tahiṁ pi taṇḍulā prakṣipitavyāḥ / atha dāni grāmāntikā nāgacchanti / na kṣamati tahiṁ taṇḍulāṁ prakṣipitum / jānitavyam / anekāye grāmāntikānāṁ grāmo paro vā bhave corā vā patitā bhavemṣuh / yathā nāgacchantīti / ekena bhiksūṇā vihāram ukkasiyāñāṁ nivyāyantena āsitavyam / kim grāmāntikā **āgacchanti** / na hi tti / yadi tāva 32a1 āgacchanti teśāṁ pi taṇḍulā prakṣipitavyā / atha dāni nāgacchanti / deśakāle gaṇḍim āhaniya cetiyam vandiya bhuñjitavyam grāmāntikā thālī-y-otāriya thā toyaliptāṁ kariya thapitavyāḥ / eso dāni koci āranyakānāṁ bhaktenopanimantrayati vaktavyam / grāmāntikānāṁ api nimantrehīti / atha dāni āhaṁsuḥ / nāsti mama tamhim śraddhā nāsti prasādo vaktavyam 32a2 vayam pi na praticchāmo nti / atha dāni **grāmāntikānāṁ** api nimam̄treti bhaktam sajjayitavyam / āsanaprajñaptih karttavyā / pāniyam pariśrāvayitavyam / puṣpam sajjayitavyam / gandho sajjayitavyo / yadi tāva grāmāntikā nāgacchanti / dānapatir āgato bhavati / āha / bhante / āhaṇatha gaṇḍim anukālyo va tāva adyāpi bhavati / vaktavyam / prāgo tāva adyāpi grāmāntikā ca bhikṣavo nāgacchanti / atha dāni āha / āhaṇatha 32a3 **tumhe** grāmāntikā pi eṣyantīti / kim karttavyam / gaṇḍī tāva vistareṇā āha/niyāñāṁ vetiyo vistareṇā vanditavyo / veti vistareṇā vandiyāñāṁ yadi tāva grāmāntikā āgatā bhavanti bhuñjitavyam / atha dāni grāmāntikā 32a4 nāgacchanti / āsanāni **vamjāyatehi** upaviśitavyam / parithapakena vaktavyam / ko grāmāntikānāṁ bhikṣūṇāṁ lābhagrāhī yadi tāva **āham**su / aham pi aham pi tti vaktavyam / grāmāntikānāṁ bhikṣūṇāṁ piṇḍapātam parigrhnatha 32a5 nti / atha dāni teśāṁ na koci lābhagrāhako bhavati / pariveṣakena sarvveṣāṁ ekasthāne piṇḍapātam ukkaḍḍhiyāñāṁ sāṁghikāyam kalpiyakuṭīyam **tha**pitavyo / yadi tāva kāle āgacchanti bhuñjanāye dātavyam / atha dāni vikāle āgatā bhavanti / na vā āgacchanti / aparejjukāto śrāmaṇerāñāṁ vā ārāmikānāṁ vā dātavyo nāpi dāni kṣamati grāmāntikehi yatrollagnāye āsitum, // ~

p.10 atha khalu kālena kālam āraṇyakam̄ śeyyāsanam̄ ukkasitavyam̄ pādām̄ prakṣāliya hastām̄ nirmmādiya stūpam̄ vistareṇa vanditavyam̄ / yadi tāva anukālyo bhavati / ārāmehi vṛkṣamūlehi caṃkramehi niṣadyāhi
 32a6 sthānacamkramaniṣadyānuyogam anuyuktehi vītināmayitavyā / uddeśaprayuktehi vā manasikāraprayuktehi vā atha dāni deśakālo bhavati vihāram̄ praviṣiyāṇām̄ āraṇyakām̄ bhikṣūm̄ pratisammodiyāṇām̄ svakasvakehi
 J.147
 32a7 āsanehi upaviśitavyam̄ / gaṇḍīyam̄ āhatāyam̄ stūpam̄ vandiyāṇām̄ bhumjīyāṇām̄ gantavyam̄ / nāpi dāni grāmāntikehi āraṇyakā kutsetavyā / pamsetavyā / ūṇyāgāramātā yūyam̄ prajñāvaitakṣiyā ūrgalā pi āraṇye vasanti divasam̄ yūyam̄ varṣāṇi piṇḍentā āsatha / atha khalu vaktavyā durāvāsakāni
 32b1 āraṇyakāni śeyyāsanāni prāptāni viviktāni vigatajanapadāni manusyarahaśayyakāni pratisamlayanasāropyāni duṣkaram̄ pratīvekena durabhiramam̄ ekam̄ param̄ rātri vinayamāno mānasam̄ adhyātmam̄ veti /
 p.11 āyuṣmaa śobhanam̄ kriyati āraṇyakam̄ śeyyāsanam̄ kelāpiyati / uktam̄ cedam̄ bhagavatā yāvakīyam̄ ca bhikṣavo āraṇyakāni śeyyāsanāni adhyāvasiṣyatha / tāva vṛddhī yeva pratikāṃkṣitavyā / kuṣalehi dharmmehi no parihāṇi na ca vo mārah / pāpiyām̄ avatāram adhigamiṣyati / saddharmmasya antarḍdhānāya samohāya nti / evam̄ saṃrāviya gantavyam̄ / evam̄ āraṇyakehi pratipadyitavyam̄ / na pratipadyati / ābhisaṃcārikān
 32b2 dharmmān̄ atikrāmati // ॥

V. 3-4 Ms. 32b2 ; J.147.13 ; Ch. 508b22

p.11 bhagavān śrāvastyām viharati / tena dāni kālena tena samayena
 āyuṣmanto nandanopanandanā pāṇīyam pratijāgaranti / te dāni bhikṣū
 tato yyeva mukhaṁ tato yyeva hastāṁ nirmmādiyanti / pātrapariśrāvaṇāni
 dhovanti / te dāni kalyato yeva nandanopanandanā utthiyāṇa hastāṁ
 J.148 nirmmādiya pāṇīyam pariśrāviya pāṇīyamaṇḍapam parighaṭṭiya
 32b3 tāyitamudritam kariya gocaram praviṣṭāḥ / āgantukā bhikṣū āgatāḥ / pāṇīyam
 mārggenti / na labhanti / te dāni odhyāyanti kin dāni ayam pāṇīyamaṇḍapo
 tāyitamudrito thapito etam prakaraṇam bhikṣūhi śrutam / bhikṣū bhagavato
 ārocayeṁsu / bhagavān āha / śabdāpayatha nandanopanandanām / te dāni
 32b4 śabdāpitāḥ / bhagavān āha / satyam bhiksavo nandopanandanā // pe // yāva
 āgantukānām bhikṣūnām gaṇo āgato pāṇīyam mārgganti / na labhanti / te
 dāni odhyāyanti kin dāni ayam pāṇīyamaṇḍapo tāyitamudrito kariya thapito
 āhamṣuh / āma bhagavan

p.11   bhagavān āha / tena hi evam pānīye pratipadyitavyam / evam
             pādadhoverīye pratipadyitavyam / kin ti dāni evam pānīye pratipadyitavyam
 32b5 / evam pādadhoverīye pratipadyitavyam / nāyam kṣamati **pānīyam**
             pariśrāviya pānīyamaṇḍapam ghaṭṭiya tāpiya mudritam kariya anyena
             gantum / atha khalu pānīyavāriko tāva uddisitavyo / navakānte paṭipaṭikāya
 p.12 / tehi kalyata eva utthiya hastām nirmmādiya **pānīyam** pariśrāviya golakā
 32b6 vā maṇikā vā uṣṭikā **vā** thaganakā vā āramjarā vā ghaṭṭā vā karakīyo vā
             appihāṇā karttavyā / **śilamayā** vā mr̄ttikāmayā vā kāṣṭhamayā vā acchehi
             vā celasat̄tehi vā bandhitavyā / yo subhāvitā kariya thapetavyā / yathā
 J.149 pānīyam caukṣam bhaveya / na dāni **kukkuṭapāśakena** bandhitvā
             sthāpetavyam / tehi bhājanehi prakṣipitavyā pāṭalāgulikā vā campakagulikā
 32b7 vā śarkarā vā sarvvaṇ **karttavyam** / yathā sugandhā bhavemṣu / tato yadi
             tāva anyam pibanāye pānīyam bhavati / anyam pādadhoverīyam
             pariśrāvitavyam / **parivodhanīyena** pānīyena śirikuṇḍikā pūrayitavyā /
             ākalpiyakarkkarī pūrayitavyā / pādadhoverīnikā pūrayitavyā / varccakumbhikā
 33a1 pūrayitavyā / bhikṣūṇām hastodakasya pātrodakasya pāribhogikasya
             kumbhikā ca karakā ca pūrayitavyā / **go**gotrasthāpanīyam bhavati / yathā
             pāṭaliputre śonapānīyam rājagrhe tayotam vārāṇasyām buddhavicīrṇnā nāma
             puṣkiriṇī campāyām gamgāpānīya śrāvastyām petaleyam sākete
             dharapānīyam / mathurāyām yamunā na kṣamati tato pānīyāto kalpiyakarakī
             vā akalpiyakarakī vā varccakumbhikā vā pūrayitum / hastodakapādodakam
 33a2 vā pānīyam dātum / atha khalu tato pibanāye **dātavyam** / atha dāni śrāddho
             bhikṣur bhavati / tato eva śrīkuṇḍikām pūreti anāpattiḥ / bhikṣusya cakṣu
 p.13 duḥkhanti vaidyo āha / bhante **gotrasthena** pānīyena akṣiṇi dhovāhi tti
 J.150 labhyā dāni pātrapūram vā eṣo dāni **dhovanikām** vā rajanikām vā kareti /
             tasya udakena kāryam bhavati / **pānīyadhārikām** yācati icchāmi pānīyam
             dīyamānan ti na kṣamati / gotrastham udakam dātum / ~

p.13
33a3 atha **khalu** pāridhovanīyam udakam dātavyam / bhaktāgre~~na~~^{na} pāniyam vārentena hastām sunirmmāditām kṛtvā bhājanam sunirmmāditam kṛtvā caukṣam pāniyam vāretavyam / pāniyam gr̥hnantena gharttitavyam / yathā ekahasto nirāmiśo bhavati / atha dāni sahasākāreṇa sāmiśikṛto bhavati / 33a4 prakṣālayitvā **yatraśākhāya** vā pātram vā oṭṭhācikkaṇam bhavati nirmmādayitvā pātavyam / na dāni atibahu oṣṭha prakṣipitavyā / keśā vā ālihitum vā niḍalam vā / atha khalu oṣṭha pramārjītvā agroṣṭhehi **yātavyam** / tato yyeva stokam varjayitavyam / tenaiva antena prakṣālayantena ujjhitavyam / pāniyam vārentena upalakṣayitavyam / yadi koci atibahum oṣṭham vā volayati keśā vā ālayamti nilāte vā apanetavyam tam bhājanam ekānte sthapitvā trṇam vā kulikam vā upari dātavyā / abhijñānam / yathājñāye akalpiyan ti / puno vā nirmmādayitavyam / paścādbhaktam pāniyam cārentena hastām sunirmmāditā kariya // pe // yāva ekinā hastena pāniyam parigr̥hnitavyam / apareṇa pāniyaghaṭikām paṭicchantena 33a6 cīvaraṁtarikāya vā pātrāntarikāye **vā** gr̥hnitavyam / yāva tenaiva antarakena p.14 ujjhitavyam / jentāke cārentena oṣṭhā **pāniyacārikāye** pātram bandhitavyam / pibantena oṣṭhā patraśākhāye nirmmādayitvā agroṣṭhakehi pātavyam // J.151 pe // tam yyeva **karttavyam** prahāṇe cārentena yadi bhūmyāstaro bhavati bhājanāni patraśākhāhi sthapitavyāni / omhāya vā vālikāya vā bhājanehi 33a7 vā thapitavyam / yadi aşṭab**hā**ga caturbhāgam ca niṣaṇṇakā bhavanti / ekena madhyamavārake sthitakena vāretavyam / apareṇa praṇetavyam / atha dāni paṭipāṭikāye dūre dūram prahāṇasya upaviṣṭā bhavanti / ekena cāretavyam // pe // labhyā dāni pāridhovanikāto mukham vā dhovitum / hastam vā nirmmādayitum, / pātrapariśrāvanam vā dhovitum / na dāni 33b1 kṣamati / jhallajhallāye ujjhitum / mātrāye **upanāmetavyam** / na dāni kṣamati / pāridhovaniyāto snāpitum vā cīvaraṁ vā dhovitum / rañjanam vā kaḍhitum / atha dāni bhikṣū cīvarakarmma karomti / udakañ ca āvilam bhavati / bhājanam ca atiriktam ti lebhyā dāni pāpicakadharmaṁiya yācitum / āha / āyuṣman dehi bhūyo āniya dāsyāmi tti / kiñ cāpi deti anāpattiḥ / tam pi 33b2 dāni / gr̥hniya āniya kālena kālam dātavyam / atha dāni āsamnodako samghārāmo bhavati / kiñ cāpi tato yeva pibati tato yeva pāridhovanīyam J.152 karoti / tato yeva hastām dhovati raṅgam vā karoti / **anāpattiḥ** / evam pāniye pratipadyitavyam / na pratipadyati / ābhisaṁcārikān dharmmān atikrāmati // ॐ //

p.14 V. 5-6 Ms. 33b2 ; J.152.3 ; Ch. 507c21

p.15 bhagavān śrāvastyām viharati / te dāni āyuṣmanto nandanopanandanā
 33b3 ṣaḍvarggikā ca pādadho~~m~~vanikāyām jhallajhallām pādām dhoviyāṇam
 sarvvam udakam̄ sthāriya pādadhovanikām omuddhikām kariya ādrapādakam̄
 upanāhāhi prakṣipiya naiva karddamam̄ parihaaranti na pāṁsu karddamam̄
 marddantā pāṁsu marddentā dīrghacāṁkramam̄ cāṁkramanti / bhikṣu
 āgacchanti pādadhovanāya / te dāni āhaṁsuḥ / mātrāye yūyam āyuṣmanto
 33b4 pādām dhovatha / udate pi khalu mātrā uktā bhagavatā tathaiva sarvvehi
 bāhirakehi jīvitapariṣkārehi te dāni bhikṣu paśyanti / tām pādadhovanikām
 ṛktām te dāni odhyāyanti / kiṁ dāni ayaṁ pādadhovanikā omuddhikṛtā
 etam̄ prakaraṇam̄ bhikṣū bhagavato ārocayemṣuḥ / bhagavān āha /
 śabdāpayatha / nandanopanandanām ṣaḍvarggikām ca / te dāni śabdāpitā /
 33b5 bhagavān āha / satyam̄ bhikṣavo nandanopanandanā ṣaḍvarggikā ca evam̄
 nāma evam̄ nāma yūyam̄ pādadhovanikāyām gacchiya jhallajhallāye pādām
 dhoviya udakam̄ cchoriya pādadhovanikām omuddhikām kariya ārdrapādām
 upānahāsu prakṣipiya naiva pāṁsu parihaaratha na karddamam̄ karddamam̄
 marddantā pāṁsu marddantā dīrghacāṁkramam̄ cāṁkramatha bhikṣū
 33b6 āgacchanti / pādadhovanikāye pādām dho vanāye yūyam̄ jalpatha mātrāye
 J.153 āyuṣmanto pādām dhovatha udate pi khalu bhagavatā mātrā uktā / tathaiva
 sarvvehi jīvitapariṣkārehi te dāni bhikṣu paśyanti pādadhovanikām
 omuddhikām kṛtām̄ āhaṁsu / āma bhagavan

bhagavān āha / duṣkṛtam̄ vo nandano nandanopanandanā ṣaḍvarggikā

p.16 ca / tena hi evam̄ pādā dhovitavyā / evam̄ dhovitapādehi pratipadyitavyam̄
 33b7 kin ti dāni / evam̄ pādā dhovitavyā / kin ti dāni dhovitapādehi
 pratipadyitavyam̄ / bhagavān dāni bhikṣūn āmantrayati / evam̄ bhikṣavo
 pādām dhovatha / yathā śāriputro sthaviro

p.16   ekam idam bhikshavo samayam sāriputro sthaviro vaiśālyām viharati /
             mahāvane kūṭagāraśālāyām sthaviro dāni kālasyaiva nivāsayitvā
 34a1   pātracīvaram ādāya vaiśālin nagarīm piṇḍāya praviṣṭo prāśādikena
             atikrāntena pratikrāntena ālokitavilokitenā sanmiñjitaprasāritena
             samghāṭipātracīvaradhāraṇena antarggatehi indriyehi abahirggatena
             manasena sthitena dharmmatāvasthaprāptena smṛto samprajāno mārgo viya
             kāritakāraṇo veśālīm nagarīm piṇḍāya carati / sthaviro dāni apareṇa
 34a2   brāhmaṇena drṣṭo tasya brāhmaṇasya bhavati / ime iti **kitikāya** putrāḥ /
             śramaṇakāḥ grāmānte iryāpatham paṭhayanti nirddhāvitā ca bhavanti
             vikopenti / so dāni praduṣṭacitto sthavirasya pṛsthimena pṛsthimam
             anubaddho yatra yeva ayam śramaṇako iryāpatham vikopayisyati / tatraiva
 J.154   še khaṭakam dāsyāmi / sthaviro dāni grāmāranyasamena **iryāpathena**
 34a3   samanvāgato vaiśālīm piṇḍāya caritvā nirddhāvito vihāram āgato sthaviro
             dāni vihārakesmin pātram nikṣipiya hastām prakṣāliya samghāṭīm
             prasphoṭiya sāhariya abhyantareṇa dviguṇikām kariya cīvaraṇam
 p.17   sthapayitvā pānīyasya dakānakam pūriya pīṭhakā prajñāpiya pādataddhakam
 34a4   upanāmayitvā upānahikāyo upanāmiya **upānahāyocchanno** upanāmiya pādām
             dhovati / sthaviro dāni dakṣiṇena hastena udakam āsiñcati / vāmena hastena
             pādām dhovati / sthavireṇa dāni vāmā jamghā dhovitā dakṣiṇā jamghā
             dhovitā vāmo pādo dhovito dakṣiṇo pādo dhovito **upānahāyocchatukam**
             gr̥hniya upānahā sampuṭam kariya ekasya **upānahovaddhro** **yocchito**
             dvitīyasya upānahāvaddhro pocchito ekasya upānahātalam **yocchitam**
 34a5   dvitīyasya upānahā **talam** pocchitam / upānahikāyo nikṣipiya dakānakāto
             vāmāye kalācīye udakam āvarjayitvā dakṣiṇena hastena **upānahāyocchanakam**
             dhoviya niṣpīḍitvā ātape śoṣayetam kalācīya udakam āvarjiya hastā dhotā
 J.155   hastām **dhoviya** dakānakam dhoviya pānīyāvaśeṣam cchoriya ātape śoṣitam
 34a6   so dāni brāhmaṇo **tasya** **ācāragocaram** paśyīya tuṣṭo so dāni prasannacitto
             āha / yathāpi imam bhavatā sāriputreṇa dakānakam / **upacīrṇṇam** yo pi so
             brāhmaṇānām uṣṇodakakarako so pi na evam śucī labhyā khalu ito pānīyam
             pātum / sthavireṇa dāni tasya brāhmaṇasya prasannacittasya catvāry
             āryasatyāni pradarśitāni duḥkham āryasatyam duḥkhasamudayam
 34a7   āryasatyam duḥkhanirodham āryasatyam duḥkhanirodhagāminī pratipadam
             āryasatyam / tena dāni brāhmaṇena tatraiva sthāne sthitena śrotāpattiphalam
             sākṣatkṛtam

p.17   bhikṣū dāni bhagavantam āhaṁsu / yasya bhagavān katham
ayam brāhmaṇa sthavirasyācāragocareṇa tuṣṭo bhagavān āha / na etarhi
evam anyadāpi eṣo etasya ācāragocareṇa tuṣṭo nyadāpi bhagavan anyadāpi
34b1 **bhikṣavo**

p.18   bhūtapūrvvam bhikṣavo atītam adhvānaṁ etahim ca nagaram **vārāṇasī**
kāśijanapado / tatra dāni agrakuliko āḍhyo mahādhano mahābhogo
prabhūtadhanadhānyakośakoṣṭhāgāro prabhūtajātarūparajatavittopakaraṇo
J.156 prabhūtahastyāśva-ajagavedako prabhūtadāśidāsa**karmmakarapauruṣeyo** /
34b2 tasya dāni eko putro acirajāto so **dāni** mātāpitṛbhir unnīyati varddhīyati /
yam kālam saptavarṣo ṣṭavarṣo vā so dāni mātāpitṛṇām pūrvvotthāyī
paścānnipātī priyavādī mana-apavādī / kiṃkarapariśrāvako tasya dāni
śreṣṭhikasya kulaputrakā gṛham ocaranti / tasya gṛha guptañ ca surakṣitañ
ca na pārenti otāram vindanāya / kadāci dāni so śreṣṭhi aparehim jñātisāle
34b3 nimanritako gato **varṣārātrikām** tam dāram rakṣapālam thapiyāṇam putra
dvāram ghaṭṭiyāṇam rakṣamāṇo āsesi / so dāni dārako śreṣṭhinā saparivāreṇa
gatena gṛhasya dvāram ghaṭṭiyāṇam rakṣamāṇo āsati tehi dāni kulaputrakehi
otāro labdho / te dāni tam gṛham okkhandiyāṇam praviṣṭā te dāni ulkāyo
34b4 ca dīpikāyo ca prajvāliyāṇam mārgganti / so eko dārako dṛṣṭo te dāni
pṛcchanti / dāraka kahim tumhāṇam hiranyam vā suvarṇṇam vā / so dān
āha / aham pi na jānāmi / etam gṛham śūnyakam mārggiya mārggiya yan
labhatha tam gṛhnatha tehi dāni mārggiya mārggiya prabhūtam
hiranyasuvarṇṇam gṛhasya madhyamāgāre mahāntam kūṭam kṛtam yo teṣām
J.157 corasenāpatih / so gṛhasya **madhyāgāre** upaviṣṭah / so **dāna** corasenāpatih
34b5 pipāsitah / tasya dārakasyāha / hamgho dāraka pipāsito smi / icchāmi
pāṇiyam pātum so dāni dārako caukṣasamudācāro bhājanam gṛhniya
parimārjiya hastām **sudhātām** kṛtvā bhājanam sudhotam kṛtvā udakasya
p.19 pūriya **yatra** dīpā dīpyanti tatra allīno so dāni supratyavekṣitam kariya
34b6 corasenāpatisya allīno senāpati pibāhi tti tenāpi dāni corasenāpatinā tasya
dārakasya pāṇiyam dentasya sarvvam upalakṣitam / ~

p.19 so dāni pr̄cchati haṁgho dāraka kasya kr̄tena tvam̄ atra dīpamūlam̄ allīnosi
 so dāni āha / senāpati pāniyam̄ pratyavekṣitum̄, / mā atra pāniyasmim̄ tṛṇo
 vā bhave prāṇako vā tena senāpatisya aphāsu bhaveya / so dāni senāpati
 34b7 tasya ācāragocareṇa tuṣṭo **tasya** bhavati senāpatisya mā tāva mā tāva
 asmākam̄ tāva eṣo vadhapānām̄ pratyarthikānām̄ pratyamitrāṇām̄ arthakāmo
 hitakāmo ko punarvvādo yo etasya mātāpitā vā jñātikā vā tehi eṣo katham̄
 amaitracitto bhaviṣyati yadi vayam imasya dārakasya evam̄ dharmmiṣṭhasya
 imam̄ hiranyasuvārṇṇam̄ harāma praticorehi pi muṣyema grahaṇam̄ pi
 35a1 gacchema / rājakule pi vadhyema / so dāni **cora**senāpati pāniyam̄ pibhya
 tām̄ sarvvām̄ corām̄ śabdāpiya pr̄cchati / ko bhaṇe ko aham̄ yuṣmākam̄ te
 dāni āhamṣu / senāpati āha / bhavanto aham̄ imasya dārakasya evam̄ ca
 evam̄ ca ācāragocareṇa tuṣṭo yadi vayam̄ etasya dharmmiṣṭasya etam̄
 J.158 hiranyam̄ **su**varṇṇam̄ harema praticorehi vā vayam̄ muṣyema grahaṇam̄ pi
 35a2 gacchema / rājakule pi vadhyema / yadi yuṣmākam̄ anukūlam̄ **bha**ve muñcema
 vayam̄ etam̄ etasya hiranyasuvārṇṇam̄ anyam̄ vayam̄ corayiṣyāmaḥ / te
 dāni āhamṣuh / yathā senāpatikasya rucyati / so dāni dārakasyāha / haṁgho
 dārakā imam̄ vayam̄ tava sarvvam̄ hiranyam̄ suvarṇṇam̄ demi te dāni corā
 nirddhāpitāḥ / tena dārakena dvārāṇi sarvvāṇi ghaṭitāni devatā gāthām̄
 bhāṣate /

p.20   **ācāraguṇasampannāḥ** / ye bhavanti tu mānavāḥ /
 35a3   labhanti vipulāṁ arthāṁ yathā pāniyadāyakah /
               ācāram śikṣitam śreyo anācāram na śikṣitam /
               corehi gr̥hīto samto mukto ācārakāraṇāt //
               ghātyā bhavanty aghātyācāram śikṣiyāṇam vinayam ca
               sthāneṣu ca aiśvaryam labhanti ācāraguṇayuktāḥ //
               vadhyā bhavanty avadhyā ācāram śikṣiyāṇam vinayam ca /
 35a4   tasmān nareṇa satataṁ ācāraguṇena bhavitavyam /
               raudrā lohitapāṇī caurā tuṣyanti tāḍṛśā santā /
               ācāreṇa anāryā āryā jātāvavrāntāḥ //
 J.159   **bha**gavān etasmin vastuni dharmmapadam bhāṣate /
               na brāhmaṇasya prahareya nāsyā mumceya brāhmaṇo /
               dhig brāhmaṇasya hantāram tam pi dhik yo sya mumcati //

bhagavān āha / syād vo bhikṣavo evam asyādanyo sau tena kālena tena
 35a5 samayena ++ **bha**vati agrakulikasya putro naitad evam draṣṭavyam / eṣo
               śāriputro sthaviro anyo so corasenāpati eṣo brāhmaṇo tadāpi etasya eṣo
               ācāragocareṇa tuṣṭo etarhi pi eṣo sthavirasya ācāragocareṇa tuṣṭo /

p.20   eṣo dāni bhikṣu yadā grāmāto nirggato bhavati / tato grāmapraveśikam
 35a6 cīvaram prasphoṭitvā atyantaparikarmmam sāharitvā sthapetavyam /
 ārāmacaraṇakam prāvaritvā āsanam prajñapetavyam pādopavānakam
 udakadānam pi ca uṣṭhapayitvā celakhaṇdena rajo prasphoṭitavyo dakānakam
 p.21   kalāciyam avarjetvā colakam dhovitvā niṣpiḍitvā upānahā **nirmmādayitavyā**
 J.160 // pe // yāva colakam niṣpiḍitvā thapetavyo / mā prāṇakā jāyemṣu **nīlikāya**
 35a7 vā bhavemṣu / bhikṣuṇāpi tāva **pādām** dhovantena dakṣinā hastena udakam
 āsiñcitavyam / vāmena hastena pādām dhovitavyā vāmā tāva jaṁghā
 dhovitavyā dakṣinā tāva jaṁghā dhovitavyā / vāmo pādo dhovayitavyo
 dakṣiṇo pādo dhovayitavyo / upānahāyo prasphoṭitvā samputikṛtvā
 ekasyopānahāye vaddhro pocchitavyo aparasya vaddhro pocchitavyo / ekasya
 35b1 upānahāye talam **pocchitavyam** / dvitīyasya upānahāye talam pocchitavyam
 kuṇḍikāto vā karakato vā kalāciye udakam āvarjiya upānahāpocchanakam
 dhovitavyam / pīḍiya ātape śoṣayitavyam / kalāciye udakam āvarjiya hastā
 dhovitavyā na kṣamati upānahāhi ādrapādena praveśayitum atha khalu
 yam kālam adhvātā bhavanti / tato praveśayitavyo / atha khalu dāni
 35b2 **sarvvasamghasya** pādadhovanikā bhavati / na kṣamati bhikṣuṇā jhallajhallāye
 pādām dhovitum udakam cchorayi omuddhikām pādadhovanikām karttum /
 atha khalu acchaṭikām karentena pādadhovanikāyām praviśitavyam / yadi
 tāva koci bhikṣuh pūrvvapraviṣṭo bhavati / āgamitavyam / yāva tehi /
 dhovitā pādā nti atha dāni khaṇuikāpādadhovanikā bhavati / trīṇi vācāyo
 35b3 jalpayitayyo/yo ko vṛddhatarako vṛddho nti / yadi tāva koci vṛddhatarako
 bhavati / antaram dātavyam / yam kālam tena pādā dhovitā bhavati /
 upaviśitavyam / atha dāni koci vṛddhatarako na bhavati / evam pi
 J.161 upaviśitavyam / tato yadi tāva dakṣinānte pādadhovanikā **bhavamti** /
 p.22   dakṣiṇena antena udakam āsiñcitavyam / vāmena hastena pādā dhovitavyā
 35b4 / **vāmā** tāva jaṁghā dhovitavyā / dakṣiṇena jaṁghā dhovitavyā / vāmo
 pādo dhovitavyo / dakṣiṇo pādo dhovitavyo / atha dāni vāmānte
 pādadhovanikā bhavati / vāmena hastena udakam āsiñcitavyam / dakṣiṇena
 hastena pādā dhovitavyā / nāpi dāni kṣamati tenaiva hastena udakam
 āsiñcitum / ~

p.22
35b5 atha dāni dve janā bhavanti / ekena āsiñcitavyam / ekena dhovitavyam / dakṣiṇā tāva jamghā dhovitavyā / vāmā jamghā dhovitavyā / dakṣiṇo pādo dhovitavyo / vāmo pādo dhovitavyo upānahāyo samghāṭikariya ekasya upānahāye vadho pocchitavyo / dvitīyasya vadhrako pocchitavyo / ekasya upānahāye talam pocchitavyam / dvitīyasya upānahāye talam pocchitavyam / yadi tahiṁ koci bhikṣu bhavati navatarako so vaktavyo udakam āsiñcihi nti / upānahāpocchanno dhoviya pīdiya tatraiva sthapitavyam / hastān nirmmādiyāṇam athātāyām upānahāyām prakṣipitavyam / nāpi kṣamati / pādadhovanikāyām oguṇṭhitaśīrṣeṇa ohitahastena vā / pādadhovanikāyā upaviśitum / atha khalu ekāṁsīkrtena upaviśitavyam / nāpi dāni kṣamati pādadhovanikāyām uddeśaprayuktena vā manasikāraprayuktena vā middhāntaragatena vā nirodhasamāpattim cintantena āsitum / atha khalu pādehi dhovitehi utthiya gantavyam / dhūlī parivarjantena gantavyam / nāpi dāni kṣamati pādehi dhovitehi dīrghacām̄kramam̄ cām̄kramitum / atha dāni bhikṣuh svādhyāyam karoti / pādehi dhovitehi cām̄kramanti bhūyo dhovitavyā / atha dāni hemantakālo bhavati bhikṣuh paśyati ko bhūyo dhoviyatīti / antamasato leṅkaṭakhaṇḍena vāmahastena vā āmarjiya praviśitavyam / evam pādā dhovitavyā / evam dhovitapādehi pratipadyitavyam / na pratipadyati / ābhisaṁcārikān dharmmān atikrāmati // ३ //

J.162
35b7

p.23
36a1

V. 7-8 Ms. 36a1 ; J.162.11 ; Ch. 508c24

p.23 bhagavān rājagṛhe viharati / vistareṇa nidānam kṛtvā jīvako
36a2 kaumārabhṛtyo bhagavantam yācati / anujānātu bhagavān śrāvakānām
 jentākam vātapittaśleṣmakānām payasu bhaviṣyati / bhagavān āha / tena
 hi anujānāmi / eṣā evārthotpattiḥ // ३ //

36a3 bhagavān śrāvastyām viharati / samghasya dāni jentāko te dāni
 āyuṣmanto ṣadvarggikāḥ / pratikṛtyeva gacchiya jentākam prajvālīya dvāram
J.163 ghaṭṭiya svedattā āsanti / āgatā bhikṣū dvāram yāvanti āyuṣmanto detha
 dvāram / te dāni āhamṣu / āgametum / āyuṣmanto na tāva jentāko tatto
 bhavati / yam kālam bhikṣu sannipatitāḥ / tam kālam sarvvam tailam
 upayojīya sarvvam cūrṇam upayojīya sarvvam udakam cchoriya sarvvam,
 kāṣṭham agnau prakṣipiya jentākam apaduriya nirddhāvitāḥ / āhamṣuh /
36a4 praviṣantu āyaṣmanto jentāko tapto te dāni bhikṣu sītapaṣṭavyena sprṣṭāḥ
 / tvaritatvaritam praviṣṭā te dāni yam kālam tehi āyuṣmantehi ṣadvarggikehi
 dvāram āghaṭṭiya bāhiravitaṇḍitam kṛtam / te dāni tailam mārgganti na
 labhanti cūrṇam mārgganti na labhanti / uṣṇena ca dhūmena ca samtāpitāḥ
 / udakam na labhanti / te dāni dvāram āgacchanti / yāva bāhiravitaṇḍitam
36a5 kṛtam / te dāni āhamṣuh / āyuṣman ṣadvarggikāḥ / osaratha dvāram **dhū**mena
p.24 ca uṣṇena ca marāma / te dāni hasanti ca vilekṣanti ca / te dāni āhamṣuh
 / svedantu āyuṣmanto utpātagaṇḍapiṭakānām vātapittaśleṣmikānām phāsu
 bhaviṣyati / te dāni yam kālam dhūmena ca uṣṇena ca suṣṭhu samtāpitāḥ /
36a6 tam velam jentākasya dvāram muktam te dāni uṣṇena ca santāpitāḥ /
 bāhyato pi udakam mārgganti na labhanti te dāni āhamṣu stokastokam
 āyuṣmana mātrāye upanetha udake pi mātrajñatā uktā bhagavatā etam
 prakaraṇam bhikṣū bhagavato ārocayeṁsuḥ / bhagavān āha / śabdāpayatha
 ṣadvarggikāḥ / te dāni śabdāpitāḥ / bhagavān āha / satyam bhikṣavo
 ṣadvarggikāḥ / evan nāma samghasya jentāko tta / tad eva sarvvam bhagavān
J.164 vistareṇa pratyārocyati / yāva ete dāni bhikṣū uṣṇena ca dhūmena ca
36a7 santāpitā nirddhāvitā bāhyato pi udakam mārggayanti / na labhanti /
 yūyam dāni āhamṣu stokamstokam āyuṣman mātrāye upanetha udake pi
 mātrajñatā uktā bhagavatā / āhamṣu / āma bhagavan bhagavān āha /
 duṣkṛtam vo bhikṣavo ṣadvarggikāḥ / nāham bhikṣavo ṣadvarggikāḥ /
36b1 anekaparyāyenā metram kāyakarmma vadāmi sabrahmacāriṣu dhruvam
 pratyupasthāpayitavyam / āvi caiva raho ca maitram vācākarmmam maitram
 manokarmmam sabrahmacāriṣu dhruvam pratyupasthāpayitavyam / āvi caiva
 raho ca tatra nāma yūyam idam evamrūpam pāpakarmmam akuśalan
 dharmmam adhyācariṣyatha /

p.24   tena hi evam snāne pratipadyitavyam / evam jentāke pratipadyitavyam
 36b2 kin ti dāni evam snāne pratipadyitavyam / evam **gentāke** pratipadyitavyam / jentākam karentena vaṭṭito vā karttavyo catusrasro vā vidiśam dvāram karttavyam / vātапāniyam vīthī karttavyā / **atyantare** viśālā bāhirato **samdyiptā** / ekāye vātadhāniye vīthiye dvauvikā bhavati dvitīyā karttavyā bhūmi astaritavyā upalehi vā pakṣitikāya vā sudhāmṛttikālepo vā karttavyo / udviddhavīthī karttavyā / bhaṣṭikā **karttavyā** / yena dvārāheṣṭhato viśālāhi upari samkṣiptā udvedho **nirghuṣṭikā** trayo hastā karttavyā vistāreṇa nimuṣṭikā vā bhūmito ardhahasta-upasthalatarikā karttavyā / ulkabhramo karttavyo / yena bhraṣṭikā samantena karttavyam kapāṭam karttavyam / yadi tāva bhraṣṭikā dakṣinato bhavati / vāmato kapāṭam karttavyam / 36b4 atha vā **namato** bhraṣṭikā bhavati / dakṣinato kapāṭam karttavyam / na dāni kṣamati / sūcikabandhimam karttum, / ghaṭikā bandhimam karttavyam / nāpi dāni kṣamati tadā karttavyam / yathā sukhena tapyati / atha khalu tathā karttavyam / yathā **yava** phalamātreṇa lagga bāhirato cīvarakuṭī karttavyā / nāgadantakavīthī karttavyā yatāyetārthāyaiva bhavati 36b5 jentākavārikā vā ārāmikā vā **tehi** jentāke santānikā śāṭayitavyā / siñcitvā sammārjayitavyo / kāṣṭham **sejjetavyam** / bhaṇḍā sajjayitavyā / ghaṭā vā sajjetavyā / kuṇḍā jentāke pīṭhikā vā śuktikāyo vā dhovitavyā / kāṣṭham bhraṣṭikāyām ājuhitavyam gaṇḍī ākoṭetavyā / agnir dātavyo udakam āharttavyam / te dāni agni datvā paścād gaṇḍī ākoṭetavyo agnir dātavyo / 36b6 **udakam** āharttavyam / na dāni agnim datvā paścād gaṇḍī ākoṭetavyā / atha khalu gaṇḍī ākoṭetvā agnir dātavyo / mā evam eva kāṣṭham dāhyeya p.26 jentākasya gaṇḍī **ākoṭitāje** jānitavyā / kim eṣo jentāko sarvvasāṁghiko pāriveniko **yathāyo** yadi tāva **pariyāye** bhavati / ye tahiṁ **pariyāye** tahiṁ gantavyam / atha dāni pariveniko bhavati / ye tasmiṁ parivenikā samti 36b7 tehi **gantavyam** / atha dāni sarvvasāṁghiko bhavati tathā evam snāyantena cīvarakam sāharitvā ekasthāne sthavitavyam loḍhikena vā paṭikāya vā cīvaraṁcaśe vā thapetavyo jentākapīṭhe vā praviśatena na dāni kṣamati / **bāhā** bhrāmayantena praviśitum / atha khalu ekena hastena agrato praticchāditvā praveṣṭavyam / eko niṣkrāmati / eko praviśati / yo praviśati / tenāntaram dātavyam / na dāni āsaṇāni vā bhājanāni vā vṛddhatarakam vā bhikṣum lamghayantena gantavyam / samprajānanena gantavyam / yadi dāni upādhyāyo vā ācāryo vā praviṣṭako bhavati / na dāni bāhirato vikrośitavyam / snāyāmi ācārya snāyāmi upādhyāya **nti** atha khalu cīvarakāni sthāpitvā praviśitvā tasya tāva parikarmma karttavyam / ~

37a1
J.167

p.26
37a2 atha dāni anyasyāpi karttukāmo bhavati / āpr̄cchitvā karttavyam / atha dāni so prakṛtyeva bhaṇito bhavati / asukasya vā asukasya vā parikarmma kuryesi tti / kiñ cāpi anāpr̄cchitvā kareti / anāpattiḥ / yadi tāva agni bahalako bhavati / navakehi agrato sthātavyam / agni prativāhentehi / atha dāni agnir mmando bhavati / vṛddhehi agrato sthātavyam / parikarmma 37a3 karentehi na dāni svedena vā malena vā usphoṣetavyo / uṣāntakena snānenā vā pratipannena vā parikarmma karttavyam / antevāsikehi vā sārvvevihārikehi vā parikarmma karentena na dāni apūrvvacarimam ubhayabāhā prasāretavyā / atha khalu hastena agrato praticchādayitavyam / apareṇa parikarmma kārayitavyam / atha dāni bhiksuh prahāṇiko bhavati 37a4 / na dāni kṣamati / tehi agni prajuhitvā udakam praviśiṣtvā udakatamam bandhitvā dvāram pihitvā śalam bandhitvā prahāṇam āsitum, / prasvedamtehi na dāni kṣamati tailena śoṣayitum / atha khalu minīya dātavyam / caṣakena J.168 vā karaṇḍikāya vā hastasamjñāya vā bhājanakena vā dātavyam / nāpi dāni kṣamati / cūrṇam rāśīya upanetum / minīya dātavyam / mānabhanḍe vā 37a5 bhājanena vā hastasamjñāya vā piṇḍikam vā paṭṭiya dātavyam / atha dāni dānapati āhamṣuh / yāvad artham bhadantā upanetum / evam pi kṛtvā mātrāye / upanetavyam / jentākam praviśantena udakasya pratyayo jānitavyo / katham dīyati / yadi tāva mitakam dīyati / uṣṇodakam ghaṭena vā kuṇḍena vā tena tathā yeva grahetavyam / atha dāni prakṛtyeva āhamṣuh / yā 37a6 pratibalo bhavati udakam upasthāpetum / so praviśatu / yo pratibalo bhavati / udakam upasthāpetum tena praveṣṭavyam / atha dāni antevāsiko sārvvavihāriko vā āhamṣu / upādhyāyācāryā praviśatha vayam udakam upasthāpayiṣyāmi tti // praveṣṭavyam evam pi kṛtvā mātrāye upanetavyam 37a7 / upāsakā vā karmmakarā ārāmikā vā āhamṣu / praviśantu āryamiśrāḥ vayam udakam dāsyāmaḥ / praveṣṭavyam mātrāye upanetavyam / atha dāni ogho vā puṣkiriṇī vā taḍāgo vā bhavati kiñ cāpi yāvad artham upanenti / anāpattiḥ / na kṣamati / abhyavakāše nagnasya nagnena parikarmma p.28 karttum / atha dāni udakasya praticchannam bhavati nābhimātram vā udakam anāpattiḥ / atha dāni jānumātram udakam bhavati / upaviṣṭena karttavyam / yathā nābhipraticchannā bhaveya na kṣamati ātmano cīvarāṇi grhnitvā parasya cīvarehi samākulikṛtvā sthāpetum / atha khalu yathāsthāne sthāpayitvā gantavyam / etam dāni jentākasya ārocitam bhavati / jānitavyam / kim ayam jentāko ekato sāṃghiko parṣāyam pariveṇiko nimantritakānām ti yathā bhavati tathā gantavyam / yadi tāva ekato sāṃghiko bhavati / sarvvamsamghena gantavyam / ~

37b1
J.169

37b2

p.28 atha dāni parśaye bhavati / tehi gantavyam / pariveṇiko bhavati / pariveṇikena gantavyam / nimantritakānām bhavati / nimantitakehi gantavyam / atha dāni ārocīyati / bhante yasyāsti tailam ca cūrṇam ca tato āgacchantu nti / tato yasyāsti tailam ca cūrṇam ca tehi gantavyam / atha dāni bhikṣu jarādurbalā vā vyādhidurbalā vā bhavanti / tasya 37b3 sarvvevhārikā bhavanti antevāsikā vā tehi vaktavyam / upādhyāyācāryā āgacchāhi snāhi vayam tailam vāsyāma / yadi snāyitukāmo bhavati gantavyam / atha dāni na snāyitukāmo bhavati / vaktavyam sugotrimātā gacchatha yūyam nāham snāpayiṣyāmi / atha dāni jentāko sāṃghiko bhavati 37b4 dāyakadānapatī vā denti gaṇḍī āhanitavyā / ārocayitavyam āyuṣman tailam bhaviṣyati / cūrṇam bhaviṣyati / udakam bhaviṣyati / nāyamtu āyuṣmanto J.170 yentākavārikā adhyeṣitavyāḥ / tehi jentāko prajvalitavyo jentākapiṭhakāni praveśayitavyāni / tailam praveśayitavyam / cūrṇam praveśayitavyam, IV/ p.29 37b5 śuktiyo praveśayitavyo / udakam tāpayitavyam / yadi tāva alpam tailam cūrṇam bhavati / mitakam dātavyam / tailam māmcayitavyam / udakam bhāvayitavyam / atha dāni bahum bhavati / sāṃghasamvyavahārako vādā nayati vā jalpati visvastā bhadantā snāyantu nti / evam pi kariya tailamātrā jānitavyā navakehi bhikṣūhi sthavirāṇām bhikṣūṇām kāyaparicaryā karttavyā / nāpi dāni kṣamati / navakehi bhikṣūhi uccahantehi 37b6 snāyitum / atha khalu anyonyasya sagauravehi snāyitavyam / sapratiṣehi snāyitavyam / nāpi kṣamati / uccaśabdamahāśabdehi snāyitum / atha khalu alpaśabdehi alpanirghoṣehi jentāke snāyitavyam / atha dāni praśno sthāpiyatī / kiñ cāpi praghuṣṭena svareṇa praśnā visarjenti / anāpattiḥ / yam kālam bhikṣū snātā bhavanti jentākavārikena tailam śeṣam bhavati / 37b7 praveśayitavyāḥ / cūrṇam śeṣam bhavati praveśayitavyam / jentākapiṭhikāni dhoviya praveśayitavyāni / śuktiyo dhoviya praveśayitavyāyo yam kāṣṭham śeṣam bhavati yathāsthāne sthāpetavyam / atha dāni koci paścāt praviṣati / āgacchantu āyuṣmanto vayam etam praveśayiṣyāma nti / gantavyam tehi praveśayitavyam / mā ādīnavam utpādaye jentākam siñciya sanmārjiya 38a1 nāṃgārāṇī cāpiya jentākam bāhiraghaṭitam kariya gantavyam / evam J.171 jentāke pratipadyitavyam / evam snāne pratipadyitavyam na pratipadyati // ābhisaṃcārikān dharmmān atikrāmati // ॥

V. 9 Ms. 38a1 ; J.171.3 ; Ch. 509b14

- p.29 bhagavān śrāvastyām viharati / pañcārthavaśām vistareṇa nidānam
 p.30 kṛtvā yāva adrākṣid bhagavām pañcāhikām **vihāracārikāmm** anucāmkramanto
 38a2 anuvicaranto vihārakehi bhaṇḍam ujjhitāvakīrṇe **tiṣṭhati** sthāliyo pīṭharikā
 adhotakā anupaliptā nakūlamūṣikehi ālupyamānā odanamānikāyo hastā
 kākaśakuntehi nikkhodiyantā droṇīyo udvāyo pariyo bhaktapīṭhikā māṇikam
 camgeriyo śuṣyāyo paṭalakām / bhagavām jānanto yeva pṛcchati / kim
 iyām bhikṣavo bhāṇḍam ujjhitaprakīrṇam tiṣṭhati /
- 38a3 tena hi evam bhaṇḍe pratipadyitavyam / **kin** ti dāni evam bhaṇḍe
 pratipadyitavyam / etam dāni samghasya anugraho bhavati nityapavanā
 vā uddisitavyā / māsavāriko vā daśāhavāriko vā tatra uddisitavyo /
 pamcāhavāriko vā tena samghasya anugraho sādhayitavyo bhikṣusamgho
 pariveśāpayitavyo / yam kālam bhikṣusamghena bhuktam bhavati yam tatra
 38a4 bhaṇḍam bhavati **lohi**kā vā kaṭāhakā vā sthālī vā pīṭharikā vā māsavārikehi
 vā pakṣavārikehi vā kalpiyakāram śabdāviya liptopaliptam kariya omuddhikā
 sthapitavyā / sūryādimukham yam kālam śuṣkā bhavanti / kalpiyakuṭim
 praveśiya sthāpayitavyāni / yathāsthānam yam tatra bhavati / dugdhaghaṭā
 38a5 vā dadhigaṭā vā vyanjanagolakā vā te sudhotām **suprakṣālitām** kārāpayiya
 ātape sthāpayitavyāḥ / yam kālam śuṣkā bhavati tato kalpiyakuṭim praveśiya
 sthāpayitavyāḥ / yam tatra bhavati śatapotanako vā tāmrapātrā vā lohapātrā
 p.31 vā kaṭacchukā vā taddukā vā caṣakā vā palinakā vā **palinakā** vā nirmmāditā
 kārāpiya kalpiyakuṭim praveśiya yathāsthāne praveśayitavyāni / etā bhavanti
 38a6 māṇikā vā khāṇukā vā durvvā vā kaṇḍahastā vā karkkaṭakā vā prasphoṭiya
 sudhotām suprakṣālitām kariya ātape śoṣayitavyā / yam kālam śuṣkā bhavanti
 / tato kīlakehi ollayitvā sthapitavyā yathā na khajjeya / ukkasiya sthapetavyā
 ete khajjakacamgeriyo vanaphalacaṅgeriyo harītakicaṅgeriyo vā prasphoṭiya
 suprakṣālitām kariya ekamante sthapetavyāḥ / ete bhavanti /
 38a7 **vastrābharaṇakā** vā pariśrāvaṇā vā caturasrakā vā sāharitvā **kīṇakehi**
 J.173 ollayitvā sthapayitavyā / yathā **na** dyeṁsu / etā bhaiṣajyapiṣaṇikā śilā na
 dāni kārya kṛtvā yathā yeva pratiliptikā sthapetavyā / atha khalu sudhovitvā
 yathāsthāne sthāpayitavyā / nāpi dāni kalpikakuṭī adhyupekṣitavyā /
 38b1 oddriṇṇakā vā **pralaggikā** vā acaukṣā vā / apratisamśkr̥tā vā / atha **khalu**
 kālena kālam yadi tāva ṭṛṇacchannā bhavati ṭṛṇapulako dātavyo /
 gomayakārṣī dātavyā / abhīkṣṇam sanmārjayitavyam / ~

p.31 atha dāni tṛṇapradeśikā bhavanti / ekānte sthaṣetavyam / evam yat kiñcit samghasya bhāṇḍam yo yatra abhiyukto bhavati / tena tam pratisāmetavyam / ete bhavanti raṅgagolakā vā raṅgaghaṭakā vā raṅgakuṇḍakā vā
 38b2 raṅgakaṭahakā vā māśavārikasya vā / pakṣasya vā ādhīnam bhavati / eso bhikṣu dhovanikā vā karttukāmo bhavati / māśavāriko vā pakṣavāriko vā
 p.32 yācitavyo / atha dāni dve janā yāṁcaratīti tena vṛddhatarakasya jñātavyam
 atha dānim vṛddhatarakasya cirakālo bhavati navatarakasya itvarakālikam
 38b3 bhavati / navatarakasya dātavyam / atha dāni ubhayeśām itvarakālikam
 J.174 vṛddhatarakasya dātavyam ubhayeśām cirakālikam bhavati / vṛddhatarakasya dātavyam / tena dhovanikā vā rajanikā vā kariya na kṣamati tathā yeva upamakṣitam vā ramgarakṣitam vā adhotakam vā anupaliptakam vā dayitum
na kṣamati / atha khalu sudhotam suprakṣālitam suliptam suśuskam
 kariyāṇam cīvararajūm na dāni cīvaram ramjetvā na tathā yeva vitanikā
 38b4 ujjhitvā gantavyam / atha khalu sāharitvā yathāsthāne sthāpayitavyam /
 vadḍhakibhaṇḍam bhavati / nāsite vā dāni yā vā viśālikā vā sūtrātha
 olambiko dhovitvā ekānte sthāpetavyā / takṣāṇam bhāṇḍam bhavati / kuṭhāro
 vā vāsiyo vā viharaṇako vā nikhādanako vā aṭṭilā vā ekānte sthapetavyā /
 38b5 etā bhavanti vāsiyo vā kuddālakā vā niśreṇiyo vā na dāni tathā yeca
 mṛttikā praliptikā sthapetavyā / atha khalu bodhisatvā yathāsthāne
 sthāpayitavyo / tac cevam cāturddiśam sāṁghikam maṇḍakam rikta
 paribhogam na dāni kāryam kṛtvā vihāre gopitvā sthāpetavyam / purokṛtyam
 J.175 sukham bhaviṣyati / atha khalu yasyaivam kāryam bhavati / tasyaivan
 38b6 dātavyam / evam bhāṇḍe pratipadyitavyam / na pratipadyati //
 ābhisaṁcārikān dharmmān atikrāmati // ॐ //

p.32 V.10 Ms. 38b6 ; J.175.3 ; Ch. 509c9

p.33 bhagavān śrāvastyāṁ viharati vistareṇa nidānam kṛtvā **aparehim**
 vihārake saṁbahulā bhikṣū pratisam̄kramati / so dāni vihārako uppedanako
 aparo ca bhikṣuḥ / virātre uśvāsakārako vā praśvāsakārako vā nirddhāvito
 38b7 bhavati / sa cīvaraṁ cīvaramvam̄sāto hūsiyāṇam̄ patito / **evam̄** bhūmīye
 patito tam̄ dāni ekena ākrāntam̄ dvitīyena ākrāntam̄ tṛtīyenākrāntam̄ sarvvam̄
 karddamehi anupraviṣṭam̄ cīvarakonako avaśiṣṭo so dāni aparejjukāto kalyata
 eva nivāsiya prāvariya cīvarakam̄ mārggati na labhati / tena dāni
 mārggantena so cīvarakonako drṣṭo tam̄ dāni tahim̄ cīvarakarnṇake gr̄hniya
 39a1 acchiyaṁ caṭanti sam̄ca phāṭitam̄ / **etam̄** prakaraṇam̄ bhikṣū bhagavato
 ārocayemṣuḥ / bhagavān āha / śabdāpayatha tam̄ bhikṣum̄ / so dāni śabdāpito
 / bhagavān āha / evam̄ ca tvam̄ bhikṣuḥ cīvarakam̄ cīvarakonake gr̄hniya
 acchosī ca caṭanti sarvvam̄ phāṭitam̄

p.33   tena hi evam cīvare pratipadyitavyam / kin ti dāni evam cīvare pratipadyitavyam / ete dāni saṁbahulā sambahulā bhikṣūḥ / ekahi vihārake pratikramanti / yadi / **tāva** so uppeḍanako vihārako **bhavati** / nāpi kṣamati bhikṣūhi muktakam cīvaraṁ sthapayitum / atha khalu cīvarakāni sasāharitāni kāriya antaramukha duguṇāntaraṁ kariya cīvaravamše sthapetavyāni tato paṭṭikāye vā loḍhakena vā rejrukāye vā bandhitavyāni / upādhyāyasya ācāryasya vā cīvaraṁ sāharitvā abhyantara parikarmma dviguṇante / **agrato** karttavyo / antarapīḍito na dāni upādhyāyasya vā ācāryasya cīvarehi ātmano p.34 cīvaraṁ **veḍhayitavyam** / atha khalu ātmano cīvarehi upādhyāyācāryāṇāṁ cīvarā veḍhayitavyāḥ / evam sarvvehi bandhiya thapetavyāni / atha dāni bhikṣu virātrakāle uśvāsakāro vā praśvāsakāro vā nirddhāvati / 39a4 cīvaravamśakāto / **cīvarāṇi** muṁciya ekam dvitīyam vā tṛtīyam vā lkaṣiyāṇāṁ bhūmīyam patitam / ekena krāntam dvitīyena ākrāntam tatraiva sarvvam bhūmīye anupraviṣṭo bhavati / aparejjukāto bhikṣū kalyato yeva nivāsiya prāvariya cīvarakāṇi mārggati so mārgganto na paśyati / tasya 39a5 cīvarakasya koṇakam nāpi kṣamati / tahim cīvarakoṇake gr̄hniya dranti acchitum / mā cīvarakoṇako bhavatu / mā cīvarako ti / atha khalu tato koṇakāto prabhṛti sukhākam mocayitavyam / cīvarakam dhoviya vihārakoṇako payitavyo tam cīvarakam yam kālam śuṣkam bhavati tato paribhuñjayitavyam / atha dāni bhikṣuh / upādhyāyasya vā ācāryasya vā cīvarāṇi upari sthāpayita**vyāni** / atha dāni so uppamṣulako vihārako bhavati / nāpi kṣamati upādhyāyasya vā ācāryasya vā cīvarakāni upari sthāpayitum, / ātmano cīvarakāni heṣṭhe sthapayitu / atha khalu upādhyāyasya vā ācāryasya vā heṣṭhe sthapayitavyāni / ātmano cīvarāṇi upari sthāpayitavyāni 39a7 / nāpi kṣamati grīsmakā bhavati rajo vātarajo vā ukkanikā cīvaraṁ vināśeti nedāni upādhyāyācāryāṇāṁ cīvarakehi ātmano cīvarā veḍhayitavyā / atha khalu ātmano cīvarehi upādhyāyācāryāṇāṁ cīvarā veḍhitavyā / na dāni kṣamati / vihāro adhyupekṣitum / **uppamṣulo** vā acaukṣo vā / atha khalu kālena kālam siñcitvā sanmārjitavyam / gomayakārṣī dātavyā / vamghorikā p.35 dātavyā / na kṣamati / cīvareṇāprasannam gr̄hnitum / khetakaṭāham vā uccārakaṭāhakam vā prasrāvakumbhakam vā saṁkāram vā ujjhitum / upānahā gr̄hnitum / gomayāni vā uccinitum / na kṣamati / cīvaraṁ adhyupekṣitum / cikknam vā apratisamskṛtam vā omayilamayilam vā pāṭitavipāṭitam vā / atha khalu kālena kālam dhovitavyam / ramjitatavyam / sīvitavyam / yathā 39b1 cchavi evam cīvare pratipadyitavyam / na pratipadyati // ābhisaṁcārikān dharmmān atikrāmati // ॥

p.35
J.178 **uddānam** //

evam aranye pratipadyitavyam /
evam grāmāntike pratipadyitavyam /
evam jānīye pratipadyitavyam /
evam paridhovaniye pratipadyitavyam /
evam pādā dhovitavyā /
evam pādadadhovanike pratipadyitavyam /
evam snāne pratipadyitavyam /
evam jentāke pratipadyitavyam /
evam bhaṇḍe pratipadyitavyam /
evam cīvare pratipadyitavyam // ॥ //

39b3

// pañcamo varggah // ॥ //

(Yoshiyasu YONEZAWA / Hidetoshi YOSHIZAWA)

p.36 VI. 1 Ms.39b3 ; J.179.1 ; Ch.511b16

bhagavān śrāvastyāṁ viharati / te dāni āyuṣmanto ṣaḍvarggikā kalyata
 eva vihāracaraṇakāni nivāsanāni nikṣipiyāṇam nagnaprāvṛtā
 grāmapraveśanikāni nivasanāni mārgganti / gocarāto nirdhāvitā
 grāmapraveśanikāni nivāsanāni nikṣipiyāṇam nagnaprāvṛtā vihāracaraṇakāni
 39b4 nivāsakāni mārgganti / ete prakaraṇam bhikṣūhi śrutam bhikṣū bhagavato
 ārocayemṣu / bhagavān āha / śabdāpayatha ṣaḍvarggikāṁ te dāni śabdāpitāḥ
 / bhagavān āha / satyam bhikṣavo ṣaḍvarggikāḥ / evam nāma yūyam kalyata
 eva utthiya vihāracaraṇakāni cīvarakāni nikṣipitvā nagnaprāvṛtāḥ /
 39b5 grāmapraveśanikā nivasanāni mārggatha gocarāto **nirddhāvitāḥ** /
 grāmapraveśanikāni nivāsanāni nikṣipitvā nagnaprāvṛtāḥ / vihāracarakāni
nirvāsanāni mārggatha / āhamṣu āma / bhagavan

p.36   bhagavān āha / tena hi evam nivāsitavyam / kin ti dāni evam
J.180   nivāsayitavyam / bhikṣuṇā tāva kalyata evotthitvā gocaram **praviśamtena**
39b6   na kṣamati / grāmapraveśanikam nivāsanam anupahastam kṛtvā
              vihāracaraṇakam nivasanam nikṣipitum / atha khalu prakṛtyeva tāva
              grāmapraveśanakam upahastam karttavyam / tato grāmapraveśanam ca
              nivāsanam āvellayitavyam vihāracaraṇakam nivāsanam **uccetatalayitavyam**
p.37   / kāyabandhanam bandhayitvā cīvaravāṇi pravāritvā gocaram praviśitavyam /
39b7   gocarāto nirddhāvitena nāpi kṣamati **vihāracaraṇam** nivāsanam /
              anupahastam kariyāṇam grāmapraveśanakam nivāsanam nikṣipitum / atha
              khalu prakṛtyeva tāva vihāracaraṇakam nivasanam upahastam karttavyam /
              tato vihāracaraṇakam nivāsanam āvellayitavyam / grāmapraveśanakam ca
              nivāsanam **uccelayoutavyam** / te bhikṣū uddhārakam karttukāmā bhavanti /
              upalepanam vā sammārjanam vā bhavati / snānaśāṭakam vā
40a1   leñkaṭakhaṇḍakam vā nivāsiya snātukāmo bhavati / nāpi kṣamati
              nivāsanam nikṣipitvā snānaśāṭakam vā leñkaṭakhaṇḍakam nivāsayitum /
              atha khalu nivāsanam **uccellayoutum** / snānaśāṭikā vā leñkaṭakhaṇḍakam
              āvedhayitavyam nivāsanam **uccellayoutavyam** nāpi kṣamati snānena samānena
40a2   nivāsanam nivāsayitvā kāmabhoginā yathā uparimeṇa nivāsanasya
              snānaśāṭikām utkṣipitum nāpi kṣamati / heṣṭheṇa snānaśāṭikām vā
              leñkaṭakhaṇḍakam vā osārayitum / calanakam yathā / atha khalu
J.181   nivāsanam **occellayoutavyam** / snānaśāṭakam vā leñkaṭakhaṇḍakam vā
              uccellayoutavyam / eṣo bhikṣu vikāle pratikramati / nāpi kṣamati nivāsanam
              nikṣipitvā nagnaprāvṛtena rātrīprāvaraṇa nivāsinam mārggitum / atha khalu
40a3   pratikṛtyeva tāva rātrīprāvaraṇakam nivāsanam upahastikarttavyam / tato
              nivāsanam **uccellayoutavyam** / rātrīprāvaraṇam nivāsanam ca āvellayitavyam /
              evam nivāsane pratipadyitavyam / na pratipadyati // ābhisaṁcārikān
              dharmmān atikrāmati // ॐ //

VI. 2 Ms.40a3 ; J.181.7 ; Ch. 511b27

p.37 bhagavān śrāvastyām viharati / te dāni āyuṣmanto ṣaḍvarggikā gocarāye
 p.38 prasthitā vihāracaraṇakāni cīvarakā **nikṣipi**ya ekanivasanā grāmapraveśanikāni
 40a4 cīvarakāni mārgganti / gocarāto nirddhāvitā grāmapraveśanakāni cīvarāṇi
 nikṣipitvā ekanivāsanakā vihāracaraṇakāni cīvarakāni mārgganti / etam
 40a5 prakaraṇam bhikṣūhi śrutam / bhikṣū bhagavato ārocayeṁsu / bhagavān
 āha / śabdāpayatha ṣaḍvarggikān / te dāni śabdāpitāḥ **bhagavān** āha /
 satyam bhikṣavo ṣaḍvarggikāḥ / evan nāma yūyam kalyato yeva gocarāya
 prasthitā / vihāracaraṇakāni cīvarāṇi nikṣipiyā ekanivasanā
 grāmapraveśanakāni cīvarāṇi mārggatha / gocarāto nirddhāvitā /
 grāmapraveśanikāni cīvarāṇi nikṣipitvā ekanivāsanakā vihāracīvarakāni
 40a6 mārggatha / āhaṁsu āma bhagavan

J.182 **bhagavān** āha / tena hi evam prāvaritavyam / kin ti dāni
 evam prāvaritavyam / eso dāni bhikṣuh / kalyato yeva gocarāye prasthito
 bhavati / nāpi kṣamati vihāracaraṇakāni cīvarakāni nikṣipiyā
 ekanivasanakena grāmapraveśanikāni cīvarāṇi mārggitum / atha khalu
 pratikṛtyeva tāva grāmapraveśanakam cīvaraṁ upahastam karttavyam
 40a7 prāvarantena grāmam **prave**śanakam cīvaraṁ āccellayitavyam
 vihāracaraṇakam cīvaraṁ uccellayitavyam / gocarāto nirggatena nāpi
 kṣamati / grāmapraveśanakam cīvaraṁ nikṣipitvā ekanivasanakena
 vihāracaraṇakam cīvaraṁ mārggitam / atha khalu **prakṛteva** tāva
 vihāracaraṇakam cīvaraṁ upahastikarttavyam / prāvaramāṇena
 40b1 vihāracaraṇakam cīvarakam āccellayitavyam / grāmapraveśanakam
 cīvaraṁ uccellayitavyam / evam ārāmacaraṇakam vā āccellayitavyam /
 p.39 vihāracaraṇakam vā **uccellayitavyam** / prasphoṭayitvā sāharitvā ekānte
 sthapayitavyam / etan dāni samghasya utṭhānakāni bhavanti / cchādanikā
 vā lepanikā vā sammārjanako vā bhikṣu cīvarakāṇām dayārtham / anyam
 leñkaṭakhaṇḍam prāvaritukāmo bhavati nāpi kṣamati / cīvarakam
 40b2 nikṣipiyāṇam ekanivasanakena leñkaṭakhaṇḍam mārggitum / atha khalu
 prakṛtyeva tāva upahastikarttavyam ekam ca āvellayitavyam dvitīyam
 uccellayitavyam / evam prāvaritavyam / na pratipadyati / ābhisaṁcārikān
 dharmmān atikrāmati // ॥ //

p.39 VI. 3 Ms.40b2 ; J.183.1 ; Ch. 511c7

J.183 **bha**gavān śrāvastyām viharati / te dāni āyuṣmanto nandanopanandanā
 gocaram praviśantā cīvaraṁ kamḍhamtā praviśanti / kanṭakaśākhāhi lagnam
 40b3 bhavati / dranti acchanti / jhāde vā **vṛkṣa**śākhāyām vā lagnam dranti
 kaḍhanti / naiva dhūlim parihaaranti / na kardamaṁ parihaaranti /
 saṁbādharathyāhi sudhāpāṇḍulepanā **bhī**ntiyo ghasantā gacchanti tān api
 dāni cīvarakāni / omaīlamaīlāṇi pāṭitavipāṭitāni kriyanti teśān dāni
 sārddhevihārikā ca antevāsikā ca odhyāyanti / vayaṁ **yeca** tāva cīvarakāni
 40b4 dhoventā siventā ramjentā talavilayam gacchāmaḥ **ime** pi na jānanti /
 katham antaraghare praviśantehi cīvarehi pratipadyitavyam / etam
 prakaraṇam bhikṣūhi śrutam, / bhikṣū bhagavato ārocayemṣu / bhagavān
 āha / śabdāpayatha nandanopanandanāḥ / te dāni śabdāpitāḥ / bhagavān
 p.40 āha / satyam bhikṣavo nandanopanandanā **evam** nāma yūyam antaram
 40b5 gharam praviśantā cīvarakāni kaḍḍhantā / gacchatha tad **eva**
 sarvvam bhagavān vistareṇa pratyārocayati / yuṣmākam **sarvveihārikā**
 antevāsikā odhyāyanti // vayaṁ yeva tāva cīvarakāni dhovamtā sīvantā
 J.184 rañjentā talavilayam **gacchāmaḥ** / ime pi na jānanti / katham antaragharam
 praviśantehi cīvarake pratipadyitavyam / āhaṁsu / āma bhagavan

p.40
40b6   bhagavān āha / tena hi evam̄ antaragharam̄ praviśantena cīvare
 pratipadyitavyam̄ / kin ti dāni evam̄ antaragharam̄ praviśantena cīvare
 pratipadyitavyam̄ / nāyam̄ tāva kṣamati bhikṣuṇā antaragharam̄ praviśantena
 cīvaram̄ kaḍḍhantena praviśitum̄ yahim̄ lagnam̄ tahi lagnam̄ yahim̄ pāṭitam̄
 tahiṁ pāṭitam̄ / atha khalu yadi tāva grīsmakālo bhavati / dūre ca grāmo
 40b7 bhavati / sīrṣe vā skandhe vā cīvaram̄ kṛtvā gantavyam̄ / yadā grāmamūlagato
 bhavati / yadi tahiṁ ogho vā taḍāgam vā bhavati puṣkiriṇī vā tahiṁ
 pādām̄ prakṣālitvā cīvaram̄ prāvaritvā gaṇṭhipārśvam̄ ābandhitvā
 praviśitavyam̄ / atha dāni udakam̄ na bhavati / patraśākhāya vā trṇakehi
 vā pādā jaṁghā prasphoṭitvā prāvaritvā praveṣṭavyam̄ / atha dāni hemanto
 bhavati / prāvaritvā gantavyam̄ / parimaṇḍalam̄ cīvaram̄ prāvaritvā
 41a1 antaragharam̄ praviśitavyam̄ / parivarjītvā / bhrānto vā aśvo bhrānto vā
 hasti bhrānto vā ratho-aśva vaṭavā cā ohara pārayuktam̄ kanṭakaśākhā
 parivarjantena sudhāpāṇḍulapanāyo parivarjantena praviśitavyam̄ / atha
 p.41 dāni bhikṣusya yatnam̄ karentasya cīvaram̄ dhūlīye pūritam̄ bhavati /
 prasphoṭayitavyam̄ / karḍdamena vā vināśitavyam̄ bhavati / dhovitavyam̄ /
 J.185 41a2   kanṭakaśākhāyām̄ vā lagnam̄ bhavati / na dāni mā cīvaram̄ mā kanṭakaśākhā
nti / udranti acchitavyam̄ / atha khalu stokastokam̄ mocayitavyam̄ /
 suvāpāṇḍulepanā bhittī bhavati varjayitavyā / atha dāni śambāvarathyā
 bhavati / susamvṛtena paśyllakena atikrāmitavyam̄ / evam̄ antaragharam̄
 praviśantena cīvare pratipadyitavyam̄ / na pratipadyati // ābhisaṁcārikān
 dharmmān atikrāmati // ॐ //

p.41 VI. 4 Ms.41a2 ; J.185.6 ; Ch. 512a1

41a3 bhagavān śrāvastyām viharati vistareṇa ni~~dā~~nam kṛtvā te dāni
 āyuṣmanto nandanopanandanā antaragharam praviṣṭā samānā mañcā
 caryāṇam ca māpāśrayā ca dārakadārikehi pādehi mardditaparimardditā /
 dhūliya karddamena makṣitaparimakṣitā tehi prajñaptehi upavimśati /
 cīvarāṇi vināśayanti / sudhāpāṇḍulepanāyo bhittīyo ghasamtā upavimśati
 41a4 teṣāṁ sarvvevihārikā antevāsikā odhyāyanti / vayaṁ yeva tāva cīvarāṇi
 J.186 dhoventā sīventā rañjentā talavilayam gacchāmaḥ / ime pi na jānanti kathāṁ
 antaragharam praviṣṭehi cīvarehi pratipadyitavyam / evam
 41a5 prakaraṇam bhikṣūhi śrutam bhikṣū bhagavato ārocayeṁsu / bhagavān āha /
 śabdāpayatha nandanopanandanām / te dāni śabdāpitā / bhagavān āha /
 p.42 satyam bhikṣavo nandanopanandanā evam nāma yūyam antaragharam
 marditavimarditā / dhūliye kardamehi vināśitakehi prajñaptehi niśidatha
 sudhāpāṇḍulepanāhi bhittīhi ghasamtā praviśatha cīvarāṇi vināśayanti
 41a6 yuṣmākam sārddhevihārikā antevāsikā odhyāyanti / paśyatha bhaṇe
 vayam yeva cīvarakāni dhovantā sīvantā rañjentā talavilayam gacchāmaḥ
 / ime na jānanti / kathāṁ antaragharam praviṣṭehi cīvarehi
 pratipadyitavyam / āhaṁsu / āma bhagavan

p.42   bhagavān āha / tena hi-y-evam antaragharam praviṣṭehi cīvare
pratipadyitavyam / kin ti dāni evam antaragharam praviṣṭehi cīvare
41a7 pratipadyitavyam / eso dāni bhikṣuh / antaragharam praviṣṭo āsanena
nimantriyati / āsanam jānitavyam / yadi tāva āsanam bhavati dhūliye vā
mrakṣitaṁ karddamena vā vināsitakam / omaīlamaīlam vā
prajñaptakam bhavati / na kṣamati tahiṁ upaviśitum / yadi tāva bhikṣusya
J.187 visrambha **kulam** bhavati / vaktavyam / bhaginiyo āsanam prajñapetha mā
cīvarakāni vinaśiyan ti / yam kālam tahiṁ prajñaptam bhavati / āmilā vā
41b1 astarikā vā kocako vā kalantarako paṭa vā tato niśiditavyā / atha dāni
aśrāddhakulam bhavati / bhikṣusya vā avisrambhakulam bhavati tato ca
stūpikam vā sāmghikam vā kāryam adhīnam bhavati / nāpi kṣamati / tathā
yeva niśiditum / atha khalu leṅkaṭakhaṇdena rajoharaṇakena vā / prasphoṭiya
kasamkalikam prajñapiya upaviśitavyam / atha dāni evam pi na bhavati /
41b2 antamasato hastenāpi prasphoṭiya āmarjiya upaviśitavyam / nāpi kṣamati
/ antaraghare praviṣṭena sudhāpāṇḍumlepanā bhittīya satena atikramitum
/ na kṣamati / sāpāśrayam vā opāśrayam vā omayilomayilam vā paṇḍaram
vipāṇḍaram apāśrayitum / atha dāni bhikṣuh / jarādurbalo vā
p.43 vyādhidurbalo vā bhavati / vaktavyam bhaginī **prajñapehi** kuḍḍasmim
41b3 yahim apāśrayitavyam / yam kālam tahiṁ bimbohanam vā amilā vā astarikā
vā kocako vā sāṭako vā prajñapto bhavati / tato apāśrayitavyam / atha
dāni aśrāddhakulam bhavati / na vā bhikṣusya viśrambhakulam bhavati /
antamasato samkacchikā pi skandhe datvā apāśrayitavyam / na kṣamati /
J.188 41b4 antaragharam praviṣṭena cīvarakena praticchitum / sarppikhajjakam vā
tailakhajjakam vā ukkhinakā vā taṇḍulā praticchitum / klinnakāni vā puṣpāṇi
praticchitum / kṣudrapākāni vā phalāni praticchitum / vikṣuṇṇam vā
pātraṁ gṛhnitum / cikkannā vā hastān nirmāditum / mālyam vā
klinnakam cikkanā vā oṣṭhāni nirmādayitum / labhyā dāni cīvarāntarikāya
41b5 khakkhaṭāni phalāni gṛhnitum / badarāṇi vā kolakāni vā āmalakāni vā
hārītakī vā taṇḍulāni vā anokṣīṇakā vā mālyam vā āklinnakam śimbaṭīyo
vā atha dāni bhikṣusya yatnam karentasya cīvaraka karddamena vā nāsitam
bhavati dhovitavyam / dhūliye vā otaritam bhavati / prasphoṭayitavyam /
pāṭitam vā vipāṭitam bhavati sīvitavyam / evam antaraghare praviṣṭena
41b6 cīvare pratipadyitavyam / na pratipadyati // ābhisaṁcārikān dharmmān
atikrāmati //॥

p.43 VI. 5-6 Ms.41b6 ; J.188.13 ; Ch. 512a2

    bhagavān śrāvastyām viharati / āyuṣmato nandanasya upanandano
    nāma bhrātā so dāni tasya sārvvevihārikasyāha / ehi āyuṣmam grāmam

J.189 praviṣyāmaḥ / aham ca tatra kiñcid eva akalpiyam adhyācariṣyāmi / mā
p.44 kasyaci ṣācikṣesi / ahaṁ khalu te pitṛyako bhavāmi / so dāni āha / piyako

41b7 bhavāhi / mātulako bhavāhi / **yadi** tvam tatra kiñci akalpiyam /
adhyācariṣyasi / ṣācakṣiṣyāmi / ahaṁ so dān āha / ṣācikṣiṣyasi āha / ṣācikṣiṣyam
/ so dāni āha / āgacchāham tava śeṣayiṣyam / te dāni mahāntāni kulāny
upasamkramanti nimantrīyanti / ārya bhaktakṛtyam karetha

42a1 purebhaktikam karetha khajjakaṁ khādatha vanaphalam bhakṣatha / yathā
pratibhānakam karetha so dāni na kahimci adhivāsayati / **paśyati** mā imasya
dātavyam bhaviṣyatīti yam kālam paśyati naiva eṣo pratibalo piṇḍāya

aṇṭhitum / na ca pratibalo jetavanam sambhāvayitum ti / tato āha / āyuṣmāna
gaccha tvam na me tvayā sārvvam phāsu bhavati kathāya vā niṣadyāya vā

J.190 ekasyaiva mama phāsu bhavati / so dāni suṣkena mukhena **pāṇḍarehi** oṣṭhehi

42a2 tvaritatvaritam nirddhāvati / kālam nidhyāyamāno so **dāni** tato yeva
anuparivarttiya mahātmehi kulehi ipsitānnāti bhuktā tasyaiva anupadam
eva nirddhāvito ye dāni bhikṣū jetavanasyārāmadvārakoṣṭhakasamīpe sthāna
camkramasthānaniṣadyāyogam anuyuktā viharanti / te dāni tam paṣyanti /

42a3 upaśuṣkena mukhena **pāṇḍarehi** oṣṭhehi tvaritatvaritam nirddhāvitam
kālam nidhyāyantam teṣām bhavati / yathā ayam / **upaśuṣkena** mukhena
pāṇḍarehi oṣṭhehi tvaritatvaritam nirddhāvati / kālam nidhyāyamāno

bhavitavyam ayam vipralabdho / te dāni tam uccagghanti āyuṣman snigdho
khalu te **sukhavarṇo** pilipilāyanti / oṣṭhā suṣṭhu khalu nirddhāpiyati /

p.45 yathāpi dāni nagarakulopakena pitṛyakena sārddhaṁ praviṣṭasya ipsitānnāni
42a4 bhojanāni bhuktāvisyā so dāni āha / āyuṣman kuto me ipsitānnāni bhojanāni

bhuktāni evam ca evam cāsmi vipralabdho etam prakaraṇam bhikṣū
bhagavato ārocayemṣu / bhagavān āha / śabdāpayatha upanandanaṁ so

42a5 dāni śabdāpito bhagavān āha / satyam upanandana evam nāma tvam
nandanasya sārvvevihārim jalpasi / ehi āyuṣman **grāmam** praviṣiṣyāmaḥ /

aham ca tatra kiñci akalpiyam adhyācariṣyāmi // mā khalu kasyaci ṣācikṣiṣyasi

J.191 / ahaṁ khalu te pitṛyako bhavāmi / tad eva **sarvvam** bhagavān vistareṇa
pratyārocayati / yāva so dāni āha / āyuṣman kuto me ipsitānnāni bhojanāni
bhuktāni evam ca evam cāsmi vipralabdho āha / āma bhagavan /

p.45
42a6   bhagavān āha / duṣkṛtam te upanandana tena hi evam pureśramaṇena pratipadyitavyam / evam paścācchramaṇena pratipadyitavyam / kin ti dāni evam pureśramaṇena pratipadyitavyam / evam paścācchramaṇena pratipadyitavyam / nāyam tāva kṣamati / bhikṣuṇā paścācchramaṇo praveśitum yo na pratibalo tasya ca ātmano ca vṛttim samvibhajitum /
42a7   atha khalu yo pratibalo tasya ca ātmano ca vṛttim samvibhajitum / tena paścācchramaṇo praveśayitavyo / eṣo dāni bhikṣu upādhyāyasya vā ācāryasya vā paścācchramaṇo gacchat / nāpi kṣamati tena dūram pṛṣṭhato gantum / nāpi kṣamati / khureṇa khuram hanantena / atha khalu nātyātidūram nātyāsannam gantavyam / tenāpi dāni pureśramaṇena nāpi kṣamati / ghāḍena
42b1   yathā oḍditāye grīvāye gantum / atha khalu yugamātram nidhyāyantena gantavyam / anekāye bhrānto vā hasti āgaccheya bhrānto vā aśvo bhrānto vā ratho cāṇḍo vā śvāno cāṇḍo vā goṇo āgaccheya nti / yadi tāva dakṣiṇenāntenāgacchat / vāmenāntena uccantitavyam / vāmenāntenāgacchat / dakṣiṇenāntena uccattitavyam / atha dāni duścakṣuko bhavati / jarādurbalo
42b2   vā vyādhidurbalo vā / paścācchramaṇena vaktavyam / upādhyāyo vā ācāryo vā vāmahastikam vā dakṣiṇahastikam vā uccatta nti / atha dāni na paśyati hastena gr̥hniyāṇam ekato vā ekato vā uccattayitavyo / eṣo ca dāni bhikṣusya
J.192   sārddhevihārī vā antevāsī vā paścācchravaṇam praveśenti / yadi tāva pratibalo bhavati tasya ātmano ca vṛttim samvibhajayitum / praveśayitavyo / atha dāni na pratibalo bhavati / praveśito ca tena bhavati / paścācchramaṇo
42b3   kālena kālam visarjayitavyo / tathā karttavyam yathā pratibalo bhavati piṇḍapātam vā aṇṭhitum / vihārakam vā gantum /

p.46   atha dāni bhikṣuh śirām vindāpayitukāmo bhavati / bāhuśirām
             vāṅgulyaśirām vā nilāṭim vā yadi tāva pratibalo bhavati / paścācchramanasya
 42b4 ātmano cittam samvibhajitu vaktavyam / āsa tvam sahitakām bhumjiya
             nirddhāviṣyāmaḥ / yaṁ kālam śirāviddhā bhavati / ubhayehi bhuñjiya
             nirddhāvitavyam / atha dāni na pratibalo bhavati / kālena kālam
             visarjayitavyo / vaktavyam suvihita gantavyam / āgamiṣyam aham, / yena
 42b5 vā tena sārddham tenāpi dāni piṇḍacārikam vā aṇṭhiyāṇa vihāram **vā**
             gacchiya āhāram kṛtvā / nāpi dāni kṣamati / dinnā mama ānantikā ti /
             adarśanena priyam karttum, / atha khalu bhuktam na bhuktan ti / anyasya

p.47   haste pātraṁ datvā tahiṁ gantavyam / yadi tāva na viddhā śirā **bhavati**
 J.193 glānasya anukālyam āhāram datvā sahitakehi nirddhāvitavyā / atha dāni
 42b6 dūragocaro samghārāmo bhavati bhikṣusya ātmano **āhāraparyeṣṭim**
             paryethamāṇasya vikālo bhavati / evam pi kariya gantavyam / yadi tāva so
             śirāviddho eva nirddhāvati / ayam praviṣṭo bhavati / rathyāntaram vā
             paśyati / tato yyeva nivarttayitavyam / nagaradvāre paśyati nagaradvārato
             nivarttitavyam / panthe paśyati / panthāto nivarttitavyam / yato eva paśyati
 42b7 / tato eva nivarttitavyam / atha dāni koci vandati vaktavyam / **amuko**
             vandati / atha dāni nimantreti upalakṣitavyam / paścācchramanena yato
             nirggato bhavati / tato ārocayitavyam / amukena upādhyāyo nimanrito
             amukena vā antaraghare bhumjati / pureśramaṇo na pratibalo bhavati
             dakṣiṇām ādiśitum, / āhaṁsu / ādiśa dakṣiṇām na dāni paścācchramanena
 43a1 vaktavyam / yathā yeva agrāsanam agrodakam agrapiṇḍapātam paribhuñjas
             i tathā yeva dakṣiṇām ādiśāhi / atha khalu ādiśitavyam paścācchramanena /
             evam pureśramanena pratipadyitavyam / evam paścācchramanena
             pratipadyitavyam / na pratipadyati // ābhisaṁcārikān dharmmān atikrāmati
             // ॐ //

VI. 7-8 Ms.43a1 ; J.193.16 ; Ch. 512a19

p.47 bhagavān śrāvastyāṁ viharati / apareṇa dāni bhikṣuṇā bhikṣu adhyeṣṭā
 43a2 āyuṣman icchāmi piṇḍapātam nikkāliyamānam so dāni āha / ānehi pātram
          so dāni bhikṣu piṇḍapātasya kṛtena praviṣṭo ayam pi deśakālam
 J.194 dantakāṣṭham gr̥hitvā ārāmacārikām camcūryati / so dāni bhikṣu piṇḍapātam
          gr̥hnitha / āgato / yāva paśyati so vihārakaṁ ghaṭṭitakam, so dāni
 p.48 muhūrttakam āgamiyāṇam yadā nāgacchati vihārakasya dvāramūle
 43a3 piṇḍapātakam thapiya gato tam dāni āha apareṇa āgacchiyāṇam utkṣiptam
          so dāni bhikṣuh / vihāram āgatvā āgameti / idānīm pi eṣyati muhūrttam pi
          eṣyati yāva akālibhūtam te dāni katyāḥam kālasya ubhaye samāgatā so
 43a4 dāni tasya jalpati / āyuṣman sādhu tam pātrakam pi labhema / so dāni āha /
          āyuṣman kasya pātram kuto pātram so dāni āha / āyuṣman na tvam māyā
          adhyeṣṭo icchāmi piṇḍapātam nikkāliyamānam / so dāni āha / āyuṣman
          yadā so mayā piṇḍapātako vihārasya purato nikṣipto / so dāni āha / āyuṣman
          evam ca tvam sūnyake vihārake pātram nikṣipiya gacchasi / so dāni āha /
 43a5 āyuṣman etam ca tvam mama piṇḍapātanīhārakam adhyeṣtvā adarśanena
          priyam karesi / te dāni vivaditā / bhagavato mūlam gatāḥ /

p.48   bhagavān āha / nāyam tāva kṣamati nīhārikapiṇḍapātena
piṇḍapātanīhārakam adhyeṣitvā adarśanena priyam karttum, / nāpi kṣamati
/ piṇḍapātanīhārakena piṇḍapātam ānayitvā śūnyake vihārake osariya gantum
43a6 / tena hi evam **piṇḍapātenīhārakena** pratipadyitavyam / evam
J.195 nīhārapiṇḍapātakena pratipadyitavyam / etam dāni sarvvasaṁghasya
antaraghare nimantranām bhavati / bhikṣu jarādurbalo vā vyādhidurbalo
vā bhavati / na pratibalo gantum / piṇḍapātanīhārako adhyeṣitavyo /
vaktavyam āyuṣman icchāmi piṇḍapātam nikkāliyatam ti vaktavyam /
43a7 āyuṣman mā **khalu** adarśanam gamiṣyasi / tena adhyeṣṭena samānena duve
pātrāṇy ādāya praviṣitavyam / yadi tāva hemantakālo bhavati / laghukālo
atikramati / dāyakadānapatī vaktavyāḥ / detha glānasya piṇḍapātam / yadi
tāva dāyakadānapati jalpanti / bhante paṭipāṭikāya gr̥hnatha vaktavyam /
p.49 dīrghāyu bhagavatā / **anekaparyāyenā** glāno paridito lahum ca kālo atikrāmati
43b1 / yadi tāva denti dve piṇḍapātakā gr̥hnitavyā ātmano ca tasya ca
śiktaḍditakam kṛtvā vihārakam āgantavyam // atha dāni gr̥īsmo vā varṣārātro
vā kālo bhavati cireṇa kālo atikramati / paṭipāṭikāya gr̥hnitavyam /
śiktaḍditakam kṛtvā vihārakam gantavyam / yadi tāvad yāvadartham
bhaktam dīyati / prakṛtyeva ātmano bhaktato tasya pātram pūretavyam /
43b2 **anubhāgo** ātmano gr̥hnitavyo / atha dāni so dāni patitittīṇo bhavati /
yattakam dīyati tattakam gr̥hnitavyam / na dāni apratyagram gr̥hnitavyam
/ ekānte yūyam sākavyañjanaṁ vā gr̥hnitavyam / nāpi dāni adhotakehi
J.196 hastehi aprayatehi gr̥hnitavyam / atha khalu **prakṣālitvā** nirmmādayitvā
gr̥hnitavyam / **atha khalu prakṣālitvā nirmmādayitvā gr̥hnitavyam** / yadi
43b3 uppakkhaṭo kālo bhavati / na dāni tena bhuñjantena āsitavyam / atha khalu
ubhaye piṇḍapātā niharttavyā / tena gacchantena kālo nidhyāpayitavyo
yadi jānanti / śakyam sakālena saṁbhāvayitum / gantavyam gacchitvā
tasya upanāmetavyam / atha paśyati upakkhaṭo kālo antāntiko na
śakyam sakāle saṁbhāvayitum / mā dāni ubhaye cchinnabhaktā bhaviṣyāma
43b4 tena **paribhuñjitavyam** / nāpi kṣamati nīhārapiṇḍapātenāpi adhyeṣṭo mayā
piṇḍapātanīhārako ti adarśanena priyam, karttum / atha khalu prakṛtyeva
tāva dantakāṣṭham khādayitavyam / hastā nirmmādayitavyā / pāniyam
parisrāvayitavyam / kuṇḍikām paripūriyāṇam vihārasya prahāṇake dve
p.50 āsanāni prajñapiya **adhiṣṭhānām** pratigrāhāpiya āsitavyam / yam kālam **āgato**
43b5 bhavati upaviṣiyāṇam sahitakehi bhumjītavyam / atha dāni so jalpati /
āyuṣman bhumja tvam bhuktam mayeti cchandayitavyo vaktavyo
ūnakam pūrehi yam te rucyati tam khādehi yadi tāva ākāṁkṣati /
upaviṣiyāṇam yam rucyati tam khāditavyam / atha dāni na kāṁkṣitavyam /
āyuṣman bhumja tvam nāham bhumjiṣyam /

p.50
 43b6 atha dāni dūragocaro samghārāmo **bhavati** / piṇḍapātanīhārako ca cireṇa
 J.197 āgacchati kālo ca stokāvaśeṣo bhavati **nīhārakapiṇḍapātena** hastā
 nirmmādiyāṇam pāṇiyasya kundikāṁ pūriyāṇam panthe pratyudgacchitavyam
 / yatra yeva tam paśyati / tatra yeva panthāto uccattiyāṇam sahitakehi
 bhuñjitavyam / atha dāni nīhārakapiṇḍapāto na pratyudgacchati kālo ca
 43b7 atikramati piṇḍapātanīhārakena tvaritatvaritam **āgantavyam** / atha dāni
 dūre samghārāmo bhavati piṇḍapātanīhārakena yatraiva pāṇiyam paśyati /
 tatraiva bhumjitavyam / mā dāni vayam ubhayeva bhaktacchedam kariṣyāma
 evam piṇḍapātahārakena pratipadyitavyam / evam nīhārapiṇḍapātena
 pratipadyitavyam / na pratipadyati // ābhisaṁcārikān dharmmān atikrāmati
 // ॐ //

p.50 VI. 9 Ms.43b7 ; J.197.9 ; Ch. 512b1

44a1 bhagavān śrāvastyāṁ viharati / te dāni bhikṣū piṇḍāya caraṁāṇo antaraghare yāva uṭṭhāṇāto nirghoṭenti / jano dāni odhyāyanti / paśyatha bhaṇe śramaṇakāḥ / yāva uṭṭhāṇāto nirghoṭenti / naṣṭam bhraṣṭam kuto imeśāṁ śrāmaṇyāṁ etam prakaraṇām bhikṣū bhagavato ārocayemṣu /

p.51 **bhagavān** āha / samyag bhikṣavo jano odhyāyati / tena hi evam piṇḍāye caritavyam / kin ti dāni evam piṇḍāye caritavyam / nāyam tāva kṣamati

44a2 piṇḍacārikena yāva uṭṭhāṇāto nirghoṭayitum / nāpi adarśanapathe sthātum, / atha khalu udeše sthātavyam / darśanaśravaṇapathe nedāni vaktavyam / piṇḍapātaṁ mahāpuṇye dehi / atha khalu tūṣṇīkena uddeše sthātavyam / na dāni ito vā ito vā nidhyāyantena āsitavyam / mā paśyemṣu / corā vā

J.198 44a3 ocorakā **bhavanti** / atha khalu ṣaḍyatanam manasikarentena sthātavyam / cakṣur anityā yāva mano anityan ti sthātavyam / eṣa strī dhānyamohananti yadi tāva kaṇḍikāpūrakam ukkaḍḍhiya occarakam praviśati jānitavyam / dāsyati eṣā ti / atha dāni parivarttiyāṇam bhūyo nidhyāyati jānitavyam /

44a4 na eṣā dāsyati gantavyam / eṣā strī dhārām vā pīṣayati / tilam vā / mudgam vā kalāyām vā dalenti yadi tāva śilāpūrakām piṣiyāṇam occarakam praviśati jānitavyam / eṣā dāsyati / atha dāni parivarttiya nidhyāyati / jānitavyam / eṣā na dāsyatīti / eṣā strī karpāsam kartteti yadi tāvantuka nikṣipiyāṇam uttheti / jānitavyam / dāhiti eṣā nti / atha dāni bhūyo

44a5 prasārayati jānitavyam / na dāhiti eṣā nti / eṣā strī upaviṣṭikā āsati / bhikṣū^a paśiyāṇam uttheti jānitavyam / dāsyati eṣā nti / atha dāni utthiyāṇam bhūyo upaviśati jānitavyam / na eṣā dāsyati / eṣā strī bhikṣum paśiyāṇam occarakam praviśati jānitavyam / dāsyati eṣā nti / atha dāni riktā nirddhāvati / jānitavyam / eṣā na dāsyati gantavyam / eṣā strī

44a6 p.52 kāṁsabhājanam mārjati bhikṣu paśiyāṇam hastām dhovati / jānitavyam dāsyati eṣā tti / atha dāni ābharaṇāni vā ucchāreti jānitavyam / na eṣā dāsyatīti / mahātmanām manusyāṇam gṛhā bhavanti / tahim kuṇḍā ujjhitaprakīrṇā bhavanti / śāṭakā vā paṭakā vā hārā vā arddhahārā vā hiran̄yam vā suvarṇam vā na dāni tahim aśabdakarṇīkāye nirggantavyam / atha khalu pratīṣamviditena nirggantavyam / evam yam yam kārmamam

J.199 44a7 cchindiyāṇam occarakam praviśati dātukāmā bhavati / na tena gantavyam / evam piṇḍāya caritavyam / na pratipadyati // ābhisaṁcārikān dharmmān atikrāmati // ॐ //

p.52 VII.10 Ms.44a7 ; J.199.4 ; Ch. 512b26

bhagavān śrāvastyām viharati vistareṇa nidānam kṛtvā te dāni
niśrayakaraṇīyā piṇḍāya caranti / teṣāṁ upādhyāyācāryā sneham sthapenti
44b1 / khajjakhaṇḍakāni thapenti / paśyanti yam kālam āgatā bhavanti / tato
teṣāṁ saṃvibhajiṣyāmaḥ / te pi dāni bāhyena bāhyam pratikramanti / te
dāni teṣāṁ upādhyāyācāryā odhyāyanti vayam yyeva tāva imeṣāṁ kṛtena
sneham thapemah / khajjakakhaṇḍakāni sthapemah / jānāma
vayam yam kālam āgatā bhaviṣyanti / tato saṃvibhajiṣyāmaḥ / ime pi
bāhyena bāhyam pratikramanti / etam prakaraṇam bhiksūhi śrutam bhiksū
bhagavato ārocayemṣu /

p.52
44b2   bhagavān āha / tena hi evam piṇḍacārikena pratipadyitavyam / kin ti dāni evam piṇḍacārikena pratipadyitavyam / eso dāni bhikṣu niśrayakaraṇīyo bhavati / nāpi dāni kṣamati piṇḍāya cariyāṇam bāhyena bāhyam pratikramitum, / nāpi upādhyāyācāryāṇām vā bhumjantānām nedāni uṣṭhihitvā āsitavyam / imehi śaknoma / piṇḍacārikehi mukhe kavalam prakṣipitum / atha khalu darśanopavicāre āsitavyam / atha **khalu** piṇḍacāram anṭhiyāṇam upādhyāyasya vā ācāryasya vā allipayitavyam / yadi tāva labdham bhavati upādhyāyena vā ācāryeṇa vā samgraho karttavyo / śaktukā stokā bhavanti / śaktukā dātavyā / sneho dātavyo / khajjakhaṇḍakāni samvibhāgo karttavyo / atha dāni upādhyāyasya vā ācāryasya vā **piṇḍapātako** bhavati / ayam ca piṇḍāya caritvā āgato bhavati / sahitakehi paribhuñjitavyam / lūham ca praṇītam ca ekañ ca aparam ca / atha dāni so praṇītabhojanasya mahārhasya pūram pātram grhniyāṇam āgacchati / āha / upādhyāyācārya paribhumjāhi nti / suvihita kuto imam ti pṛcchitavyo /

44b5   yadi tāva āha / upādhyāyācārya asukāye cetikāye dinnam / asukāye caṇḍavidhavāye dinnam / asukena paṇḍakena dinnam, / asukāye sthūlakumāriye dinnam / asukāye pāpabhikṣuṇīye dinnam / asukāyo pāpaśrāmaṇerīye dinnam / vaktavyam suvihita apratigrāhyo eso jano mā bhūyo eteṣām tena pratigr̥hnīhasi / atha dāni āha / upādhyāyācārya /

44b6   asukasya me vāṇijasya sārthavāhasya parikathā kṛtā / buddhavacanam jalpitam / tena me eso prasannena āhārako dinno vaktavyam suvihita karohi dhūmam mā ca punah / āmiṣacakṣuh / atha dāni āha /

J.201   **upādhyāyācārya** bhuñjāhi / yadi tāva paribhuñjitavyam / atha dāni na kāṃkṣati vaktavyam suvihita paribhujāhi tvam nāham paribhuñjiṣyan ti /

44b7   yaṁ kālam upādhyāyena vā ācāryeṇa vā anujñā dinnā bhavati / tato paribhuñjitavyam / yadi koci nimantreti / yadi arthiko bhavati praticchitavyam / atha dāni piṇḍacāram anṭhitvā tato eva nadikule vā udupānakule vā puṣkiriṇīkule vā āhāram kṛtvā pātram nirmmādayitvā āgacchati / anāpattiḥ / evam piṇḍacārikena pratipadyitavyam / na pratipadyati / ābhisaṁācārikān dharmmān atikrāmati // ॥

p.54
45a1

p.54 uddānam

evam̄ nivāsitavyam̄ /
evam̄ prāvaritavyam̄ /

evam̄ antaraghare praviṣṭena cīvare pratipadyitavyam̄ /
evam̄ pureśramaṇena pratipadyitavyam̄ /
evam̄ paścācchramaṇena pratipadyitavyam̄ /
J.202 evam̄ piṇḍapātahārakena pratipadyitavyam̄ /
evam̄ nīhārapiṇḍapātena pratipadyitavyam̄ /
evam̄ piṇḍāya caritavyam̄ /
evam̄ piṇḍacārikena pratipadyitavyam̄ //

ṣaṣṭho varggah // ३ //

(Yasuo MATSUNAMI)

p.55 VII. 1 Ms.45a1 ; J.203.1 ; Ch.512c11

45a2 bhagavān śrāvatyām viharati vistarena nidānam kṛtvā te dāni bhikṣū andhakāre prahāṇe upavimśati / ukkhalantā prakkhalantā etam prakaraṇam / yāva bhagavān āha / tena hi dīpo nāma karttavyo / āyuṣmanto nandanopanandanā dīpavārikā te dāni prahāṇāto utthitā capeṭikāye dīpam nirvvāpenti / cīvarakoṇenāpi nirvvāpenti / yogācārā bhikṣū gandhena vyāvahanti / evamprakaraṇam bhikṣū bhagavato ārocayemṣu /

45a3 bhagavān āha / tena hi evam dīpe pratipadyitavyam / kin ti dāni evam pradīpe pratipadyitavyam / eso dāni samghārāmo purimam paścimam prahāṇam pratijāgrīyati / dīpacārikā uddisitavyā / eko vā dvayo vā yattakāvā abhisam̄bhūṇanti navakāntena vā paṭipāṭikāye vā yasya vā prāpuṇati / tehi prakṛtyeva tāva dīpavarttikāyo varttitavyāyo dīpakoṭikāni sajjayitavyāni tailam sajjayitavyam / agni pratijāgrītavyo / tuṣeṇa vā karṣeṇa vā gomayapiṇḍikā vā paṭipāṭikāye sthapetavyā / yathānupūrvveṇa gaccheya

J.204 bhaktaśālāyām vā paṭipāṭikāye sthapetavyā dīpavārikena dīpam ādīpentena 45a5 prathamānam eva bhagavato śarīrakuṭikāyām dīpo ādīpitavyo yadā cetiyam vanditam bhavati / tato niṣkāsiya sthapetavyo mā ādīnavam utpādayeṣyā yam kālam prahāṇasya jarjaro āhato bhavati / yadi tāva so dvibhūmikā samghārāmo bhavati / prathamam tāva sopānamagguliyedīpako jālayitavyo/

45a6 catuhi prāsādasya koṇe koṇe dīpako prajvālayitavyaḥ / varccakuṭīyam dīpako prajvālayitavyo / paścāt prahāṇaśālāyām dīpako prajvālayitavyo / yam kālam bhikṣusamgho prahāṇe upaviṣṭo bhavati / tato dīpavārikena dīpako vārayitavyo / mā tarhi koci pracalāyatīti / yadi tāva koci pracalāyati acchaṭikam kariya utthāpayitavyo vaktavyam āyuṣmanā a tava dīpo prāpuṇatīti

45a7 / tena sa cārayitavyoiminā upaviṣitavyam / atha dāni bhikṣusya upādhyāyo vā ācāryo pracalāyati / na kṣamati / so 'dhyupekṣitum / atha khalu so pi acchaṭikāye upasthapetavyo vaktavyam / upādhyāyācārya tatra dīpo prāpuṇatīti / āsa tvam āham cārayiṣyan ti / tena cārayitavyo / atha dāni J.205 45b1 bhikṣu śrāddhako bhavati / āha / suvidita āsa tvam / aham, cārayiṣyan ti / dātavyo / nāpi kṣamati / tena upārambhaṇābhiprāyenā dīpo cārayitum / tehi dīpacārikohi na kṣamati / aghāto vā pravedayitum / ~

p.56

p.56 atha khalu cittam utpādayitavyam vinīvaraṇam nau karenti tti yam kālam prahāṇasya yathāsukham kṛtam bhavati / tato prahāṇasālāto dīpako ukkaḍhitavyo / nāpi kṣamati / capeṭikātha vā mukhavātena vā cīvarakoṇena vā dīpam nirvvāpayantam / atha khalu tulikāye nisnehiya dīpavartti okaḍḍhiya kulikātaile nirvvāpayitavyam / atha dāni navakā bhiksū prahāṇasālāyām pratikramanti / na kṣamati prahāṇasālāyām dīpam nirvvāpayitavyam / atha khalu bahi prāśādakonehi dīpaka nirvvāpayitavyā / sopānamagguliyam prāśādakuṭiyam dīpako nirvvāpayitavyo vibhavo **bhavati**

p.57 / sarvvarātrīm varccakuṭiyāñ ca prasrāvakuṭiyam dīpako prajvālayitavyo / atha dāni vibhavo na bhavati / yadā bhiksū pratikrāntā bhavaṁti / tato varccakuṭiyam dīpo nirvvāpayitavyo / varccakuṭiyam nirvvāpayitvā racchādīpo nirvvāpayitavyo racchāyām nirvvāpayitvā sopānaśirše nirvvāpayitavyāh / sopānaśirše nirvvāpayitvā prahāṇarolāyām dīpo nirvvāpayitavyo / na dāni sahasākārasya apratisamviditvā nirvvāpetavyā / atha khalu āyuṣmanto prajñapetha śayyāyo dīpam gopayiṣyan ti / tato hastena tāva ovārayitavyo / tato vaktavyam / mā āyuṣman eṣo nirvvāpayiṣya ti / na dāni kṣamati / mukhavātena vā cīvarakoṇena vā capeṭikāya vā nirvvāpayitum / yadi dīpavartti / dagdhikā bhavati / palikhātir vvā okaḍḍhitavyo nirvvāpito bhavati / agni gopayitavyo / tuṣehi vā karṣehi vā buṣena vā buṣikāyavā / yam kālam paścime yāme prahāṇasya jharjjharo āhato bhavati / tato dīpavārikehi sopānamagguliyam tāva dīpo prajvālayitavyo / nāpi kṣamati prahāṇasālāyām sahasā dīpakaṁ praveśayitum / mā navakā bhiksū sahasā viprakaṭa utthihamsna nti / atha khalu vaktavyam / āyuṣmantam dīpo praveśiyatiti / dīpo praveśayati nti / yam kālam prahāṇasya yathāsukham kṛtam bhavati / prahāṇasālāyān tāva prathamam dīpako nirvvāpayitavyo / atha dāni natāva nirbhāti na kṣamati nirvvāpayitum / yam kālam vibhātam bhavati / ākāśam kṛtam bhavati / tato varccakuṭiyē prasrāvakuṭiyē ca dīpako nirvvāpayitavyo / tailam śeṣam bhavati / sāhariyāṇam ghaṭikāyām nā bhājane vā sthāpayitavyam / dīpakoṭikāyo ekasthāne sthāpayitavyā / dīpavarttīyo niṣpediyāṇam ekaṁ hi koṇake sthāpetavyā / yo evam̄ devaśikam̄ dīpo jvālayitavyo / evam̄ dīpe pratipadyitavyam / na pratipadyati // **ābhisaṁcārikān dharmmān atikrāmati** //

J.206 45b4

J.207 45b7

p.58

46a1

p.58 VII.2 Ms.46a1 ; J.207.7 ; Ch.513a5

bhagavān śrāvastyāṁ viharati / te dāni bhikṣuh prahāṇe pracaṭāyam̄ti
/ etam̄ prakaraṇam̄ bhikṣū bhagavato ārocayem̄su / bhagavān āha / tena hi
yaṣṭī nāma cārayitavyā / yaṣṭīyam̄ tāva bhikṣuṇā kārāpayamāṇena
aṣṭahastāyāmena karttavyā / muṣṭimātri sthūlatvena ubhayehim̄ antehi
46a2 lohakena bandhitavyā / navakāntena vā paṭipāṭikāya vā yasya vā punaḥ
prāpuṇati eṣā evārthotpattiḥ // ३ //

p.58   bhagavān śrāvastyām viharati / te dāni āyuṣmanto ṣadvarggikāḥ / yaṣṭī cārentāyo yeca bhikṣu pracalāyati / tam yeva kṣiprāye yaṣṭīye ure vā āhanati pāde vā āhanati te dāni bhikṣu vihaṭhiyatā ārāvam muñcati / āyuṣmam hato smi hato smīti / etam prakaraṇam bhikṣū bhagavato
J.208   J.209   46a3   ārocayemṣu / **bhagavān** āha **tēna** hi evam yaṣṭīye pratipadyitavyam / kin ti dāni evam yaṣṭīye pratipadyitavyam / yaṣṭī kārayantena karttavyam / vamśasya vā nalasya vā namglasya vā rohiṣasya vā daśa-aṣṭahastām dīrghatvena ubhayato agre yottakhaṇḍehi veḍhayitavyā / navakāntato cāretavyā yaṣṭī dāni cārentena na dāni oguṇṭhitaśīrṣena vā cāretavyā
p.59   46a4   **ohitahastena** vā upānahārūḍhena vā yaṣṭī cāretavyā / atha khalu ekāṁsīkṛtena cārayitavyā nāyam tāva kṣamati bhikṣuṇā yaṣṭīm cārentena kṣiprāye yaṣṭīye āhanitum / nāpi kṣamati viheṭhanābhīprāyenā yaṣṭī cārayitum / atha khalu maitracittena **yaṣṭā** cārayitavyā / vṛddhāntato navakāntam / ete dāni bhikṣuḥ
46a5   pracaṭayanti nāpi kṣamati **adhyupekṣitum**, / nāpi kṣamati kṣiprāye yaṣṭīye āhanitum / **rajagvāsmā** viya / atha khalu pārśve sthitvā trikkhatto purato yaṣṭī kārayitavyā / yadi na budhyati / acchaṭikā karttavyā / yadi vāmena sthitako bhavati / dakṣiṇena jānukehi samghaṭṭetavyo / yadi dakṣiṇato
46a6   sthito bhavati / vāmajānukena tena **cchānti** / pratyupasthitavyam / ghaṭītavyā utthāpiyāṇam vaktavyam āyuṣman tava yaṣṭī prāpuṇati / cārehi tena cāretavyam / iminā upaviṣitavyam / na dāni kṣamati / oguṇṭhitaśīrṣena vā
J.209   // pe // yāva atha khalu **ekāṁsīkṛtena** cīvaraṇī kṛtvā gr̥hnitavyam / tena cāretavyam / atha dāni bahu pracaṭayanti / na dāni te sarvve valīvandā viya utthapetavyā / yo tatra navakataro bhavati / tasya yaṣṭī dātavyā /
46a7   atha dāni bhikṣu upādhyāyācāryā pracaṭayanti na kṣamati adhyupekṣitum, / atha khalu acchaṭikāye utthāpiyāṇam vaktavyam upādhyāyācārya tava yaṣṭī prāpuṇati tena dharmmagauraveṇa pratyutthāya gr̥hitavyam na kṣamati yaṣṭī tasya dātum / atha khalu vaktavyam / āsa tvam / aham cārayiṣya **te** / na yeva yaṣṭī cāretavyam / na dāni tena otāraprekṣiṇā cāretavyā / atha khalu **ṣadāyana** manasikarentena **cāretavyā** yadi koci pracaṭayati tasya dātavyā / te pi dāni tahiṁ na āghāto bandhitavyo / atha khalu cintetavyam / bahukaro eṣo asmākam **cinīvaraṇam** karoti / tena tāva cāretavyā / atha dāni śraddhako bhikṣur bhavati / āha / sagotrimātā āsa tvam / aham cārayiṣyāmi / dātavyā evam tāva cāretavyam / yāva prahāṇasya yathāsukham **kṛtam** bhavati nāpi kṣamati tehi bhikṣūhi yaṣṭī cāre**nte**hi cittam pradūṣitam / atha khalu cittam utpādayitavyam / vinivaraṇam me karentīti / evam yaṣṭīyam pratipadyitavyam / na pratipadyati // ābhisaṁcārikān dharmmān atikrāmati // ॐ //

46b1   46b2   J.210   p.60

p.60 VII.3 Ms.46b2 ; J.210.4 ; Ch.513a24

bhagavān śrāvastyām viharati / vistareṇa nidānam kṛtvā te dāni
 bhikṣumprahāṇasmīm yaṣṭim cārayantāśitena kilammati / etam prakaraṇam
 46b3 bhikṣū bhagavato ārocayemṣu / bhagavān āha / tena hi geṇḍukam nāma
 karttavyo / geṇḍukam dāni bhikṣuṇā kārāpayamāṇena kārāpayitavyo /
 tṛṇānām vā palālānām vā leṇkakakhaṇḍakānām vā sūtrasya vā ulāya vā
 bāhyenapaṇena nattakena veṣṭayitvā sūtrakena veṣṭayitavyo / nāpi kṣamati
 46b4 / khakkhaṭam karttum nāpi kṣamati / atiśithilam / atha khalu tādṛśo karttavyo
 / yo bhūmīyam āpiṭito yugamātram uppaṭatiso cārayitavyo / navakāntena
 vā paṭipāṭikāya vā yasya vā puna prāpuṇati / eṣā evārthotpattiḥ // ३ //

J.211 bhaagavān śrāvastyām viharati / te dāni āyuṣmanto ṣadvarggikāḥ /

p.61 geṇḍukam cārayamta iṣṭakhaṇḍam leṇkaṭakakhaṇḍena veṣṭayitvā cārenti /
 46b5 yo yeva pracālayati / tam, yevakṣipreṇa geṇḍukena urasi vā tāṇḍeti /
 pārśvasmi vā āhananti / te dāni bhikṣū viheṭhayamānā ārāvam muñcanti /
 āyuṣmanā hato smi hato smi / etam prakaraṇam bhikṣū bhagavato
 ārocayemṣu / nāpi kṣamati / āghātacittena vā duṣṭacittena vā
 geṇḍukam cārayitum, / atha khalu maitracittena hitacittena geṇḍuko caritavyo
 46b6 / nāpi kṣamati / geṇḍukam cārayantasya cittam pradūṣayitum / atha khalu
 cittam pragopayitavyam / vinīvaraṇam so karenti tti / eṣo dāni bhikṣuḥ
 pracālayati / na kṣamati kṣipreṇa geṇḍukena āhanitum / atha khalu bhūyo
 geṇḍukam āsthapayitvā acchaṭikāye utthāpayitavyo / vaktavyam āyuṣmān
 tava geṇḍukoprāpuṇati / utthehi cārehi nti / imena cārayitavyo imena

J.212 upaviśitavyam / atha dāni bhikṣusya / upādhyāyo vā ācāryo vā pracālayati
 46b7 / na kṣamati / so pi adhyupekṣitum / atha khalu trayo vā vārā geṇḍukam purato
 abhāmayitvācchaṭikāye utthāpayitavyo / vaktavyam upādhyāyācārya tava
 geṇḍuko prāpuṇati / tenāpi dāni dharmmagauraveṇa prat�utthāya puṇoti /

47a1 niṣīditavyam / na dāni tena otāraprekṣinā āsitavyam / atha khalu
 ṣadāyatanaṁ manasikarentena āsitavyam / atha dāni āha / āśa tumam
 aham cārayiṣyan ti / tena yeca cārayitavyo / atha dāni śrāddhako bhikṣur
 bhavati / āha sagotrīmātā āsa tvam aham cārayiṣyan ti / dātavyam / evam

p.62 tāva cārayitavyo / yāva prahāṇasya yathāsukham kṛtam bhavati / na kṣamati
 so geṇḍuko adhyupekṣitum / pāṭitavipāṭitā / atha khalu kālena kālam
 47a2 siñcayitavyo / kālena kālam prakṣālitavyo / evam geṇḍuke pratipadyitavyam
 / na pratipadyati / ābhisaṁcārikān dharmmān atikrāmti // ३ //

p.62 VII.4 Ms.47a2 ; J.212.14 ; Ch. 513b17

bhagavān śrāvastyām viharati vistareṇa niṣidanam kṛtvā te dāni
 āyuṣmanto ṣaḍvarggikāḥ prahāṇa āgatā samānā skandhāto niṣidanam /
 J.213 ोतारियानम् कोे कोे ग्र्हीत्वा वातवाता nti / prasphoṭayitvā prajñapayitvā
 47a3 niṣadanti / ya kālam prahāṇasya yathāsukham kṛtam **bhavati** / tato niṣidanam
 कोे कोे ग्र्हीत्वा वादवादा nti prasphoṭiya sāharitvā skandhe kṛtvā
 gacchanti / yogācārām bhikṣum śabdena vyāharanti / etam prakaraṇam
 bhikṣū bhagavato ārocayemṣu /

bhagavān āha / tena hi evam niṣidane pratipadyitavyam / kin ti dāni
 evam niṣidane pratipadyitavyam / nāyam tāva kṣamati / bhikṣuṇā prahāṇam
 47a4 okastena niṣidanam **koे koे** gr̄hītvā vadavadā nti / prasphoṭayitum /
 atha khalu vihārake vā bāhyato vā niṣidana prasphoṭayānam dviguṇam
 kṛtvā prahāṇam okasitavyam / ātmano pratisandhismi sukhākam niṣidanakam
 pīṭhake prajñapayitavyam / tathā karttavyam yathā ānantarikam na
 47a5 vyāvahati / nāpi kṣamati yathāsukhe kṛte utthiya niṣidanam **koे koे**
 gr̄hītvā caṭacaṭa nti praphoṭayitum / atha khalu sukhākam utthitvā
 p.63 dviguṇikṛtvā **skandhe** kṛtvā ca gantavyam / atha dāni bhikṣuh paśyati
 dvitīye prahāṇe / avitakam bhaviyatīti / rātriñ ca śayyāsanam
 J.214 **yathāprajñaptakam** āsati nāpi kṣamati niṣidanam yathāprajñaptakam kṛtvā
 gantum / atha khalu yathā **khalu** prajñaptakam dviguṇikṛtvā tato gantavyam
 47a6 **dvitīyasya** prahāṇasya jarjare āgate otaritavyam / nāpi kṣamati prahāṇam
 okastena niṣidanam **koे koे** gr̄hītvā vadavadā nti / prasphoṭayitum /
 atha khalu yathā sāhaṭasya niṣidanasya dvitīyo anto udveliya prajñapayitavyo
 / tato niṣiditavyam / nāpi kṣamati / prahāṇasya yathāsukhe kṛte niṣidanakam
 47a7 **koे koे** gr̄hītvā vadavadā nti / prasphoṭayitum, / atha **khalu** samprajānam
 sāharitvā skandham kṛtvā gantavyam / nāpi kṣamati / niṣidanam
 adhyupekṣitum / omayilomayilam pāṭitavipāṭitam / atha khalu kālena kālam
 dhovitavyam / kālena kālam sim̄citavyam / evam niṣidane pratipadyitavyam
 / na pratipadyati // ābhisaṁcārikān dharmmān atikrāmati // ॥

p.63 VII.5 Ms.47a7 ; J.214.12 ; Ch. 513b8

bhagavān śrāvastyāṁ viharati / te dāni āyuṣmanto ṣaḍvarggikāḥ /
47b1 prahāṇa ostakāḥ / samānā āsanehi upaviṣiyāṇam upānahā nikkhāsiya eka
J.215 pi ekena hastena pārṣṇikāvaddhrakasmi gr̥hitvā dvitīyam **dvitīyena** hastena
pārṣṇikāvaddhrakaṁ gr̥hitvā caṭacaṭa nti prasphoṭanti yogācārāṁ bhikṣūṁ
śabdena vyāvahanti / etam prakaraṇam bhikṣū bhagavato ārocayemṣu /

p.63   bhagavān āha / tena hi evam upānahāye pratipadyitavyam / kin ti dāni
 47b2   evam upānahāye pratipadyitavyam / nāyam tāva kṣamati bhikṣuṇā prahāṇa
 p.64   upaviṣṭena upānahā nikkhosiyaekam pi ekena hastena pārṣṇivaddhrake
               gr̄hniya dvitīyam dvitīyena hastena pārṣṇivaddhrake gr̄hniya caṭacaṭa nti
               prasphoṭayitum / atha khalu bhikṣuṇā pratikṛtyeva tāva pādadhovanikāye
               upānahāyo pocchiya prahāṇasya jarjare otaritavyam / yadi tāva
 47b3   prahāṇaśālāyām bhūmyastāro kṛtako bhavati / na kṣamati sopānahena pādena
               prahāṇam upaviśitum / atha khalu upānahikāyo dvāramūle nikkhāsiya
               praviśitvā vṛddhānte añjalim kṛtvā yathāvṛddhikāye upaviśitavyam / atha
               dāni bhikṣu paśyati / anekāyo upānahikāyo mūśikena vā khajjemsu / bhikṣu
               vā jānanto vā ajānanto vā gr̄hītvā gaccheyanti kiṁ karttavyam
 47b4   samputikariyāṇam vāmakena hastena gr̄hniya nikuitakena osārayitvā
               samprajāṇam gr̄hniyāṇam gantavyam / pratisandhismi tathā yeva
               samputikṛtikāyo āsanasya heṣṭhe sthapitavyāyo sthapitvā prahāṇam
               upaviśitavyam / yam kālam prahāṇasya yathāsukham kṛ bhavati / bhikṣuṇā
 J.216   upasthapitvā upānahāyo tathā yeva samputikṛtikāyo gr̄hītvā nikuitakena
 47b5   vāmābhāḥām osāriya samprajāṇam nirddhāvitavyam / atha dāni akṛto bhūmi-
               astāro bhavati sa-upānahena prahāṇaśālām praviśitavyam / vṛddhānte
               upānahāyo pārṣṇivaddhake osāriya pranāmam karttavyam / abhinikuṭitakena
               prāñjalikṛtena gantavyam / yāvat pratisandhiniśidanaṁ prajñapayitvā
               upānahāyo nikkhāsitvā paryamkena niśiditavyam / prahāṇasya yathāsukhe
 47b6   kṛte āgamayitavyam / bhikṣuṇā yāva vṛddhatarakā nirddhāvitā paścād
 p.65   utthayitvā upānahāyo ābandhiya gantavyam / atha dāni vṛddhatarakā āsanti
               / bhikṣu ca āgantukāmo bhavati / upānahāyo ābandhiya navakānte
               samprajāṇam gantavyam, / nāpi kṣamati samghamadhye bhaktāgre
               taparpanāgre vā samīciyam vā sa-upānahena niśiditum / nāpi kṣamati /
 47b7   upādhyāyasya vā ācāryasya vā agrato sa-upānahena niśiditum / atha khalu
               upānahikāyo nikkhāsiyāṇam pranāmam kṛtvā upaviśitavyam / atha dāni
               bhikṣu glāno bhavati kiñ cāpi sa-upānaho upādhyāyasya vā ācāryasya vā
               mūle upaviśati / anāpattiḥ / nāpi kṣamati bhikṣuṇā pādām dhovantena
               upānahāyo vadavaḍa nti prasphoṭayitum / atha dāni bhikṣuḥ / adhvānam
               āgato bhavati / upānahāyo ca pāṁsunā opūritā bhavanti / nadikūle vā
 48a1   puṣkiriṇīkūle vā pādām dhoviya prasphoṭeti / anāpattiḥ / ta pi dāni na
 J.217   kṣamati / vṛddhatarakasya vā anuvātaṁ prasphoṭayitavyam / nāpi kṣamati
               upanahā adhyupekṣitum / odriṇṇakā vā paluggakā vā / atha khalu kālena
               kālam ghaṭayitavyam / kālena kālam pratyagraalakā dātavyāḥ / evam
               upānahāye pratipadyitavyam / na pratipadyati // ābhisaṁcārikān dharmmān
               atikramati // ॐ //

p.65 VII.6 Ms.48a1 ; J. 217.6 ; Ch. 513b25

48a2 bhagavān śrāvastyāṁ viharati / te dāni āyuṣmanto ṣaḍvarggikāḥ prahāṇam upaviṣṭāḥ / auddhatyābhīprāyā muktehi pārśvehi / khalakhala nti kāsanti / yogācārāṁ bhikṣum śabdena vyāvahanti / etāṁ prakaraṇāṁ bhikṣū bhagavato ārocayeṁsuḥ /

p.66 **bha**gavān āha / tena hi evāṁ kāsitavyam / kin ti dāni evāṁ kāsitavyam / nāyam kṣamati bhikṣuṇā prahāṇam upaviṣṭena auddhatyābhīprāyeṇa

48a3 muktehi pārśvehi khulukhulu nti kāsitum, / atha **dāni** bhikṣusya kāso āgacchatī / hastena grīvā parimarditavyā / atha dāni na pāreti vinodayitum

J.218 samprajānakāṁ kāsayitavyam / atha dāni bhūyo bhūyo kāśo āgacchatī / bāhirato nirddhāpiya kāsitavyam / prahāṇasya vā āmantriya gantavyam /

nāpi kṣamati bhaktāgre vā tarpaṇāgre vā sāmāyikāye vā 48a4 auddhatyābhīprāyeṇa muktehi pārśvehi / khakhakha nti kāsitum / atha dāni bhikṣusya kāsikā āgacchatī / samprajānam kāsitavyam / atha dāni

bhūyo bhūyo ukkāsikā āgacchatī / antariko vaktavyo / āyuṣman mama tāva piṇḍapātāṁ ukkadḍheti / **tathā** gantavyam / nāpi kṣamati dharmmaśravaṇikena upaviṣṭe auddhatyābhīprāyeṇa muktehi pārśvehi kha

48a5 nti kāsitum / atha dāni bhikṣusya kāśo āgato bhavati / **grīvā** marditavyā / atha dāni na pāreti vinodayitum, / samprajānam kāsitavyam / atha dāni

puno puno kāsāvīyati / dharmmaśravaṇasya āmantriya gantavyam / nāpi kṣamati / upādhyāyasya vā ācāryasya vā agrato vṛddhatarakānāṁ vā

48a6 auddhatyābhīprāyeṇa muktehi pārśvehi khakhakha nti kāsitum / atha dāni bhikṣusya ukkāsikā āgacchatī / samprajānam kāsitavyam **ekatamamte** āgacchiya kāsitavyam / evāṁ kāse pratipadyitavyam / na pratipadyati //

ābhisaṁcārikān dharmmān atikramati // ९ //

p.66 VII.7 Ms.48a6 ; J. 218.16 ; Ch. 513c3

p.67 bhagavān śrāvastyāṁ viharati / te dāni āyuṣmanto **sa**dvarggikāḥ prahāṇam upaviṣṭāḥ / auddhatyābhiprāyāḥ kulikāye nakkam vijhanti / sūtrakam pi vaṭṭiyāṇam nakke prakṣipanti / te dāni sarvveṇa kaṇṭhena J.219 hacchīyanti / te **dāni** yogācārāṁ bhikṣūṁ śabdena vyāvahanti / etam 48a7 prakaraṇam bhikṣū bhagavato ārocayemṣu /

bhagavān āha / tena hi evam kṣipitavyam / kin ti dāni evam **kṣapitavyam** / nāyam tāva kṣamati / bhikṣuṇā prahāṇam upaviṣṭena auddhatyābhiprāyeṇa tulikāya vā nakkam vijjhitum / sūtram vatṭiya nakkasmin prakṣipitum, / nāpi kṣamati / sarvveṇa kaṇṭhena hā nti kṣipitum // atha dāni bhikṣusya anābhogena kṣīvikā āgacchati vinodayitavyam / nirālam parimarditavyam 48b1 / nakkā vā **parimarditavyā** / atha dāni na pāreti vinodayitum / samprajānam kṣīvayitavyam / yathā anantarikasya na vyāvaheyyā / kheṭena vā simghāṇakena vā / atha dāni puno puno kṣīvikā āgacchati prahāṇasya āmantriya gantavyam / nāyam tāva kṣamati bhikṣuṇā bhaktāgre vā tarpaṇāgre vā upaviṣṭena auddhatyābhiprāyeṇa sarvveṇa kaṇṭhe kṣīvitum / 48b2 atha dāni bhikṣusya kṣīvikā āgacchati / vinodayitavyā / **atha** dāni na pāreti vinodayitum / samprajānam kṣīvitavyam / yathā ānantarikasya na J.220 vyāvaheyyā / **kheṭenā** simghāṇakena vā / atha dāni bhikṣusya puno **puno** kṣīvikā āgacchati / ānantarikasya vaktavyam / āyuṣmam mama piṇḍapātam p.68 ukkaḍḍhesi tato gantavyam / nāpi kṣamati / dharmmaśravaṇe **sarvveṇa** kaṇṭhena kṣīvitum, / atha dāni bhikṣusya kṣīvikā āgacchati vinodayitavyam 48b3 / atha dāni **na** pāreti vinodayitum / samprajānam kṣīvitavyam / atha dāni bhikṣusya puno puno kṣīvikā āgacchati / dharmmaśravaṇasya āmantriya gantavyam, / nāpi kṣamati sāmāyikāyām vā / upādhyāyācāryāṇām vriddhatarakānām vā agrato auddhatyābhiprāyeṇa sarvveṇa kaṇṭhena kṣīvitum / atha dāni bhikṣusya kṣīvikā āgacchati vinodayitavyam / atha 48b4 dāni na pāreti **vinodayitum** / ekamate gacchiya kṣīvitavyam / yadi tāva koci kṣīvati / na dāni vaktavyam / jīva ti / atha khalu yadi vriddhatarako bhavati / vaktavyam / vandāmi tti / atha dāni navako kṣīvati / ārocti vaktavyam / evam kṣīvitavyam / na pratipadyati // ābhisaṁcārikāṁ dharmmān atikrāmati // ॥ //

p.68 VII.8 Ms.48b4 ; J. 220.13 ; Ch. 513c20

bhagavān śrāvastyām viharati / te dāni āyuṣmanto ṣaḍvarggikāḥ
 48b5 prahāṇam upaviṣṭāḥ samānā śarkarāyam pi śalikāyam pi aṅgam
 kharakacakharakaca m̄ti kaṇḍūyanti / yogācān bhikṣūn śabdena vyāvahanti
 / etam prakaraṇam bhikṣū bhagavato ārocayemṣu /

J.221 bha^gavān āha / tena hi evam samdūṣitavyam / kin ti dāni evam
 dūṣitavyam / na kṣamati bhikṣuṇā prahāṇa upaviṣṭena auddhatyābhiprāyenā

p.69 48b6 śarkarāye vā aṅgam kharakacakharakaca nti kaṇḍūyitum / atha ca dāni
 bhikṣu prahāṇam upaviṣṭako khajjati / aṅguṣṭhodareṇa vā hastatalena vā
 sukhākam / uccaṭṭayitavyam / atha dāni bhūyo bhūyo khajjati khajjanako
 bhavati prahāṇasyāmantriya gantavyam / nāpi kṣamati / bhikṣuṇā bhaktāgre
 vā / tarpaṇāgre vā samāvāpikānām vā auddhatyābhiprāyenā samkalikāya
 vā śarkkarakāya vā kharakacakharakaca nti kaṇḍūyitum / atha dāni bhikṣu

48b7 bhaktāgre vā tarpaṇāgre vā upaviṣṭako bhavati / koci ṣo pradeśo khajjati /
 hastāvase kalpiyā bhavanti / kiñ cāpi bhikṣuh kulikāya vā kāṣṭhagatena vā
 sakalikāya vā kaṇḍūyati / anāpattiḥ / tam pi tathā dāni kaṇḍūyitavyam /
 yathā ānantaryakam śabdena vyāvahati / atha dāni bhikṣuh sajjanako bhavati

49a1 / puno puno kaṇḍūyati / ānantarikasya pātram dātavyam / āyuṣman mama
 piṇḍapātam ukkaḍhesi / tato gantavyam / na kṣamati / upādhyāyācāryāṇām

vṛddhatarakāṇām vā agrato auddhatyābhiprāyenā aṅgam
 J.222 kharakacakharakaca nti kaṇḍūyitum / nāpi kṣamati osariya indriyāṇi vuktanti
 kaṇḍūyitum / atha dāni bhikṣusya koci pradeśo khajjati / aṅguṣṭhodāreṇa
 vā hastatalena vā parimardditavyam / atha dāni pāreti vinodayitum / punaḥ
 punaḥ khanati / ekatamamte gacchiya kaṇḍūyitavyam / evam kaṇḍūye

49a2 pratipadyitavyam / na pratipadyati // ābhisaṁcārikān dharmmān atikrāmati
 // ॐ //

p.70 VII.9 Ms.49a2 ; J. 222.6 ; Ch. 513c11

bhagavān śrāvastyāṁ viharati / te dāni āyuṣmanto ṣaḍvarggikāḥ
 prahāṇam upaviṣṭāḥ / auddhatyābhiprāyā jaṁbhayanti / aṅgāni bhañjayanti
 / paṭapāṭāva phodenti / maṭadamādaṁ yathā sīhā vā vyāghrā vā /
 evam jaṁbhayanti / yogācārāṁ bhikṣūn śabdena vyāvahanti / etam
 49a3 prakaraṇam bhikṣū bhagavato ārocayemṣu /

bhagavān āha / tena hi evam jambhayitavyam / kin ti dāni evam
 jambhayitavyam / nāyam tāva kṣamati bhikṣuṇā prahāṇam upaviṣṭena
 auddhatyābhiprāyeṇa osaritvā indriyāṇi maṭamaṭa aṅgā bhañjantena yathā
 sīhena vā vyāghreṇa vā unnadantena evam bhañjayitavyam / atha dāni
 bhikṣusya prahāṇam upaviṣṭasya vijṛmbhikā āgacchati / na dāni amgāni
 49a4 ṭatṭaṭatṭa nti phoṭantena mukham vivaritvā jambhayitavyam / vinodetavyā
 J.223 nilalāṭam vā parimarditavyam / nāsā vā parimarditavyā atha dāni na
 pāreti vinodayitum / samprajānam mukham pithitvā jambhayitavyam /

tathā karttavyam yathānantarikam śabdena na vyāvahati / atha dāni
 bhikṣusya vijṛmbhikā puno puno āgacchati nirddhāviya vijṛmbhitavyam /
 49a5 prahāṇasya vā āmantriya gantavyam, / nāpi kṣamati prahāṇam upaviṣṭakena
 maṭamaṭāya aṅgāni bhañjitum, / atha dāni bhikṣusya aṅgāni duḥkhāyanti
 / ekā tāva bāhā sukhākam prasārayitavyā yam kālam viśrānto bhavati /

p.71 tām sanmiñjiya dvitiyā sukhākam prasārayitavyā / eko pādo sukhākam
 prasārayitavyo / tam sanmiñjiya dvitiyo sukhākam prasārayitavyo / na

49a6 kṣamati bhikṣuṇā bhaktāgre vā tarpaṇāgre vā sāmāyikam vā
 dharmmaśravaṇe vā aṅgāni bhajantena vijṛmbhayitum / atha dāni bhikṣusya
 vijṛmbhikā āgacchati / yadi cīvaracīrṇṇakena mukham pidhiya sukhākam
 vijṛmbhitavyam / atha dāni bhikṣusya vijṛmbhikā puno puno āgacchati /
 yadi tāva bhaktāgre vā upaviṣṭako bhavati / anantarikasya pāṭram datvā
 gantavyam / dharmmaśravaṇena vā upaviṣṭako bhavati / dharmmaśravaṇasya

49a7 āmantriya gantavyam / nāpi kṣamati bhikṣuṇā gocaram vā praviśantena
 J.224 antaragharam praviṣṭena maṭamaṭāye aṅgāni bhajantena vijṛmbhitum /
 atha dāni bhikṣusya bhūyo bhūyo vijṛmbhikā āgacchati cīvarakoṇena mukham
 pidhiya samprajānenā vijṛmbhāyitavyam / atha dāni bhikṣusya antaraghare
 vā upaviṣṭasya puno puno vijṛmbhikā āgacchati / utthiya gantavyam / na

49b1 kṣamati / upādhyāyācāryāṇāṁ vrddhatarakānāṁ, vā agrato maṭamaṭāye
 amgāni bhamjantena vijṛmbhitum / atha dāni bhikṣusya vijṛmbhikā āgacchati
 / ekamatam gatvā evam vijṛmbhitavyam / na pratipadyati // ābhisaṁcārikāṁ
 dharmmān atikrāmati // ९ //

VII.10 Ms.49b1 ; J. 224.9 ; Ch. 513c26

p.71 bhagavān samyaksambuddho yadartham samudāgato tadartham abhisambhāvayitvā śrāvastyāṁ viharati sāstā devānāñ ca manusyāñāñ ca satkṛto gurukṛto mānitah pūjitaḥ / apacāyito lābhāgrayaśograprāpto lābhī cīvarapiṇḍapātaśayyāsanaglānapratyayabhaiṣajyapariṣkārāñāṁ tatra ca anupaliptah padmam iva jalena puṇyabhāgīyāṁ satvāṁ puṇyehi niveśayamāno phalabhāgīyān satvāṁ phalehi pratiṣṭhāpayamāno vāsanābhāgīyān satvāna vāsanāyāṁ avasthāpayamāṇo amṛtam analpakena devamanusyāṁ samvibhajanto prāṇikotī niyutaśatasahasrāṇi amṛtam anuprāpayanto anavarāgra jātijarāmarañasāmsārakāntāranarakavidurggān mahāprapātato abhyuddharitvā kṣeme same śive sthale abhaye nirvvāṇe pratiṣṭhāpayamāno āvarjayitvā

aṅgamagadhamallīvarjikāsikośalakurupañcalacetivatsamatsaśūrasenaśividaśārṇṇā-
49b4 aśvaki-avanti jñāne dṛṣṭaparākramo svayaṁbhū divyehi vihārehi brāhmehi vihārehi āryehi vihārehi ānimjyehi vihārehi sātat�ehi vihārehi buddho buddhavihārehi jino jinavihārehi / jānako jānakavihārehi sarvvajñō sarvvajñavihārehi cetovaśiparamapāramiprāptā punar bbuddhā bhagavanto yehi yehi vihārehi ākāṁkṣanti tehi tehi vihārehi viharanti /

49b5 te dāni āyuṣmanto ṣaḍvarggikāḥ / auddhatyābhīprāyeṇa śvetamayena saktukāṁ kulmāsāṁ ca mardiyāñāṁ ātape śosayanti / yam kālam śuṣkā bhavanti / tato śvetamayena yeva khādanti / bilvāni khādanti / svātakopanatāni phalāni khādanti / kalāpā satilapallavāṁ khādanti / yam kālam prahāṇasya jarjaro āhato bhavati / tato prahāṇaśālāṁ gacchiya caturddiśam niśidanti / yam kālam bhikṣusamgho upaviṣṭo bhavati / eko tāva pūtivātakarmmaṇ karoti aparo gacchanti / aparo ḍharadha nti / aparo āha / sādhv āyuṣmam kim etam samvatsarikaṁ pratikarmmaṇ aṣṭaśatenāpi kho vātam na iccheyyā aho manojñō śabdo anukūlam karoti / ānantarikānāṁ paddamuṣṭikāṁ jighrāpenti / āha / jighrāyusman aho mṛṣṭo gandho aho 49b7 sobhano gandho yogācārān bhikṣūn śabdena vyāvahanti / etam prakaraṇam bhikṣū bhagavato ārocayemṣu / bhagavān āha / śabdāpayatha ṣaḍvarggikān // ॐ // yāvad āma bhagavan

p.73   bhagavān āha / tena hi evam vātakarmme pratipadyitavyam / kin ti
 dāni evam vātakarmme pratipadyitam / nāyam kṣamati / bhikṣunā
 J.227   auddhatyābhīprāyeṇa śvetamayena kulmāśān vā śaktukān vā mardiyāṇam
 50a1   ātape śoṣayitvā śvetamayena yeva khāditum / nāpi kṣamati / bilvāni vā
 madanaphalāni vā tatkālakāni phalāni khāditum / kalāyaṁ vā satilapallavam
 vā // atha dāni bhikṣu piṇḍacāram aṇṭhanto parapratibaddhāye jīvikāye
 śvetamayena kulmāśān vā śaktumardditakān labhati / vātakopakāni vā
 phalāni / kiñ cāpi khādeti / anāpattiḥ / na kṣamati prahāṇam upaviṣṭena
 50a2   auddhatyābhīprāyeṇa vā ḍharaḍharāye vānakarmma karttuḥ / atha dāni
 bhikṣusya prahāṇasālāyām upaviṣṭasya vātakarmma āgaccati / na dāni
 osaritvā indriyāni karttavyam / atha dāni ārśavyādhiko bhavati / samprajāna
 p.74   ekam phiccakam utkṣipiyāṇam hastena vivaritvā vātakarmma karttavyam
 / tathā karttavyam yathā anantakam śabdena na vyāvahati / tam pi dāni
 50a3   na kṣamati / yena vṛddhatarako tena piccakam utkṣipitum / atha khalu
 yena navakatarako tena phiccakam utkṣipitavyam / atha dāni vṛddhatarako
 ca navakatarako ca ekasthāne ḍhukkakam bhavati / nāyam kṣamati
 samghanavakena yena samghasthaviro tena phiccakam utkṣipitum, / kiñ
 cāpi yena vṛddhatarako tena phiccakam utkṣipati / anāpattiḥ / atha dāni
 50a4   bhikṣu na pāreti samprajāna vātakarmma karttum, / nirddhāviyāṇam
 vātakarmma karttavyam / atha dāni bhikṣusya puno puno vātakarmma
 J.228   āgacchati / prahāṇasya āmantiya gantavyam / nāpi kṣamati bhaktāgre vā
 tarpaṇāgre vā auddhatyābhīprāyeṇa vātakarmma karttum, / atha khalu
 eka piccakam utkṣipiya vātakarmma karttavyam / atha dāni bhikṣusya
 50a5   vātakarmma puno āgacchati anantarikasya pātram datvā gantavyam / nāpi
 kṣamati / dharmmaśravaṇe vā sāmāyikāyām vā auddhatyābhīprāyeṇa vā
 pharapharasya vātakarmma karttum, / atha khalu ekaṁ phiccakam utkṣipitvā
 vātakarmma karttavyah / ~

J.226.8 atha dāni bhikṣusya puno puno vātakarmma āgacchati / dharmmaśravaṇasya
 p.75 āmantriya gantavyam / nāpi kṣamati / upādhyāyam vā ācāryam vā
 50a6 āmantrayitvā gantum / nāpi **kṣamati** antaragharam niṣaṇṇena
 audhatyābhiprāyeṇa pharapharāya vātakarmma karttum, / atha khalu ekam
 phiccakam ukṣipitvā saṃprajānan vātakarmma karttavyam / atha dāni
 bhikṣusya puno puno vātakarmma āgacchati / ekamantam āgacchiya
 karttavyam / nāpi kṣamati / upādhyāyasya vā ācāryasya vā vriddhatarakasya
 vā agrato audhatyābhiprāyeṇa pharapharāya vātakarmma karttum, / atha
 50a7 **dāni** bhikṣusya vātakarmma āgacchati / ekamantam gacchiya karttavyam /
 nāpi dāni kṣamati / anuvātam karttum, / mā gandhena vyāvaheyyā / apavātam
 J.226.18 karttavyam / vātapatnam muñcityvā / **atha** dāni bhikṣusya **sārddhena** sārddham
 gacchantasya samudācāro bhavati / na dāni sārthena agrato sthitvā
 J.228.6 vātakarmma karttavyam / **atha** dāni ārśavyādhiko bhavati / hastena vivaritvā
 50b1 mārggato udvarttitvā saṃprajānam karttavyam / yathā sārtham gandhena
 na vyāvaheyyā / vātapatnam mocayitvā karttavyam / evam vātakarmme
 pratipadyitavyam / na pratipadyati // ॐ // ābhisaṁcārikān dharmmān
 atikramati // ॐ //

p.75 uddānam

pradīpe pratipadyitavyam /

evam geñduke pratipadyitavyam /

p.76 evam niśidane pratipadyitavyam /

evam upādhyāye pratipadyitavyam /

evam kāsitavyam /

evam kṣīvitavyam /

J.229 evam kaṇḍūyitavyam /

evam jaṁbhāvayitavyam /

50b2 evam vātakarmma pratipadyitavyam /

J.230 antaroddānam

saṁghasthaviro ca śayyāsana kaṭhina āgantukā ca āraṇyakā nevāsikā ca
pradīpo ca saptavarggāḥ prakāśitāḥ // ९ //

ābhisaṁcārikāḥ samāptāḥ // //

āryamahāsāṁghikānām lokottaravādinām madhyuddeśapāṭhakānām
pāṭheneti // ९ //

50b3 ye dharmmā hetuprabhavā hetun teṣān tathāgato hy avadat /
teṣāñ ca yo nirodha evamvādī mahāśramaṇāḥ // ९ //

(Takashi MAEDA / Koshin SUZUKI)